

FRÆNA KOMMUNE
Årsrapport 2018

Personvernerklæring

Organisasjonskart og årshjul

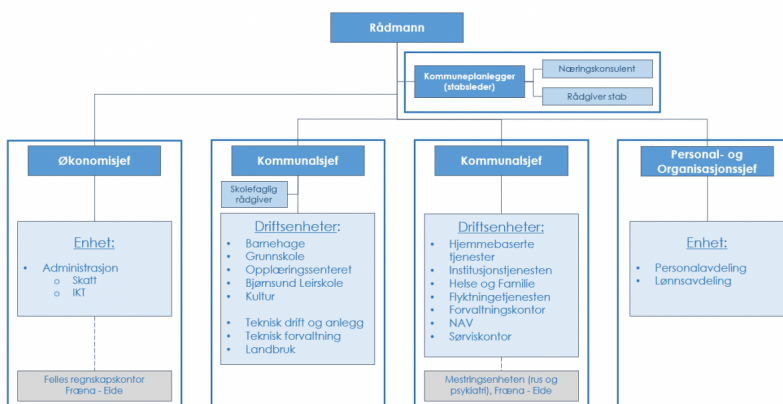
Administrativ organisering av kommunen

Rådmann Anders Skipenes er kommunens øverste administrative leder.

Kommunen er organisert med resultatenheter som har ansvar for alle tjenester ut mot innbyggerne. I tillegg er felles stabs- og støttefunksjoner som økonomi, IKT, planarbeid, personalarbeid, politisk sekretariat m.v. dekt opp sentralt.

Rådmannen og to kommunalsjefer utgjør kommunens sentrale ledelse, og står for koordinering, utvikling og planlegging. De skal i tillegg følge opp, kontrollere og rapportere tilbake til det folkevalgte leddet.

Rådmannens strategisk ledergruppe består av kommunalsjefene, økonomisjef, personalsjef og kommuneplanlegger.

Årshjulet for 2018

Årshjulet viser økonomiplanprosessen sine mest sentrale aktivitetene gjennom året fordelt på tre tertial, se egen figur.

Året er delt inn i **tre tertial**, der første tertial (januar til april) har hovedfokus på evaluering av foregående år. Regnskapet skal avsluttes og rapporteres, og administrasjonen utarbeider årsmelding og årsregnskap. I andre tertial (mai til august)

jobbes det med forbedringer, og i tredje tertial treffes det beslutninger om handlingsplan, økonomiplan og budsjett for kommende år.

Dialogmøter

For å legge til rette for en god økonomiplanprosess, arrangeres det dialogmøter hvert år. Dialogmøtene skal være en arena der folkevalgte, administrasjon og tillitsvalgte kan diskutere hvilke resultater som skal oppnås, hvordan disse kan nås, hva som har skjedd og hvordan organisasjonen skal utvikles videre.

Det ble ikke gjennomført dialogmøter i 2018.

Brukerundersøkelser og medarbeiderundersøkelser

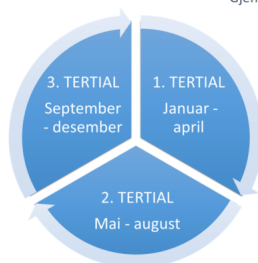
Planlegging og gjennomføring av brukerundersøkelser og medarbeiderundersøkelser er også en sentral aktivitet i økonomiplanprosessen.

Årshjul Fræna kommune

3. tertial:

- Dialogmøte
- 2. tertialrapport ferdigstilles og behandles
- Statsbudsjett
- Forslag til budsjett og økonomiplan legges fram
- Vedtak av budsjett og økonomiplan før jul
- Gjennomføre medarbeiderundersøkelser
- Avgjøre nye brukerundersøkelser

1. tertial:

- Økonomiplanarbeidet starter
- Regnskapsavslutning og rapportering
- Utarbeide årsmelding og årsregnskap
- Gjennomføre utvalgte brukerundersøkelser

2. tertial:

- Årsmelding og årsregnskap ferdigstilles og behandles politisk
- 1. tertialrapport ferdigstilles og behandles
- Kommuneprop. og revidert nasjonalbudsjett
- Nasjonale forventninger (hvert fjerde år)
- Utarbeide utfordringsdokument
- Ferdigstille resultat av brukerundersøkelsen - evaluere
- Dialogmøte

[Personvernerklæring](#)

› Hovedtall 2018

Tabellen under viser endelig avvik mellom regnskap og budsjett for enhetene i 2018. Rådmannen har gitt kommentarer til den enkelte enhet senere i rapporten. Sum utgift på enhetene var 597,4 (561,0) mill. kroner i 2018.

Hovedtall for enheter og avdelinger

(tall i hele tusen)

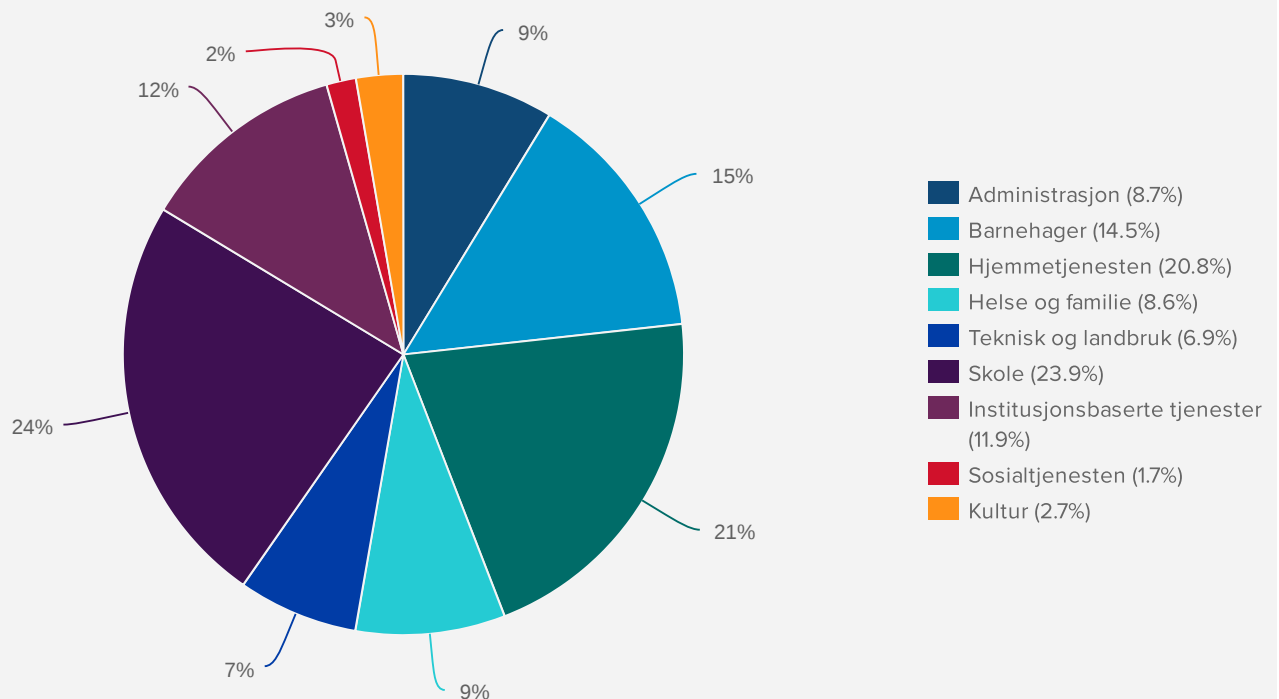
	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2017
Rådmannen	18952	19606	-654	-3	17880
Administrasjonen	18061	18333	-272	-1	16889
Personal- og organisasjon	8922	9006	-84	-1	8672
Skolefaglig Område	19630	17145	2485	15	15758
Forvaltningskontoret	8652	8576	76	1	7870
Sørviskontor	7050	7602	-552	-7	8111
Haukås skole	22202	22347	-145	-1	21981
Sylte og Malme skoler	15373	15972	-599	-4	15711
Aureosen skole	14837	13776	1061	8	13441
Tornes skole	10711	11066	-355	-3	10056
Bud skole	17925	17111	814	5	17366
Hustad skole	18695	18454	241	1	18292
Fræna ungdomsskole	22935	22764	171	1	23582
Opplæringscenteret	3735	4615	-880	-19	3207
Bjørnsund leirskole	63	-400	463	-116	-340
Barnehager	88583	85930	2653	3	78552
Institusjonstjenesten	68698	69891	-1193	-2	67486
Hjemmebaserte tjenester	122986	119522	3464	3	119188
NAV - Sosialtjenesten	10567	9667	900	9	7480
Helse og familie	52705	50291	2414	5	46456
Kultur	16707	16735	-28	0	15260
Teknisk forvaltning	8879	8280	599	7	8436
Landbruk	2035	1705	330	19	1602
Teknisk drift og anlegg	31360	30962	398	1	33794
VAR	-12820	-12399	-421	3	-15333
TOTALT	579 443	586 557	10 886		561 400

Tabell 1: Oversikt over hovedtall for enheter og avdelinger i Fræna kommune

I 2014 var netto merforbruk 11,8 mill. kroner på enhetene, mens det i 2015 var et netto mindreforbruk på 2,9 mill. kroner. I 2016 viste regnskapet et mindreforbruk på 1,4 mill. kroner. I 2017 viser regnskapet et netto mindreforbruk på 4,9 mill. kroner. I 2018 viser regnskapet et

merforbruk på 10,8 mill. kroner. Ved rapportering 31.10.2018 viste prognosen et merforbruk på 8 mill. kroner. Tallene ble altså npe forverret på slutten av året. Rådmannen konkluderer med at enhetene traff rimelig bra samlet på prognosen, men det er store avvik på noen av enhetene. Se enhetenes rapporter for ytterligere kommentarer. Rådmannen vil følge opp de største avvikene utover i 2019. Det er grunn til bekymring at enhetene samlet i 2018 viser betydelige merforbruk mot mindreforbruk i 2017.

Midler til tjenesteproduksjon – fordeling på fagområder

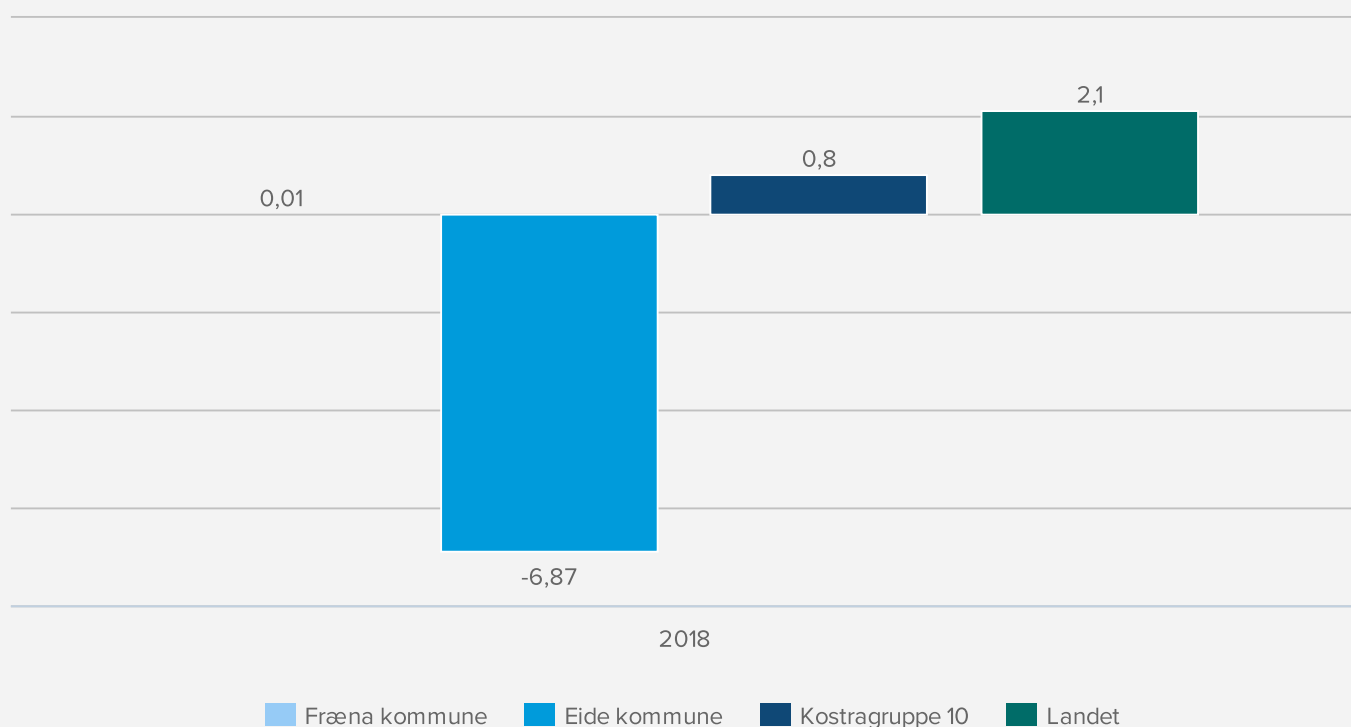

Kommentarer

Oversikten viser hvor mye av midlene i Fræna kommune som brukes på de ulike sektorene. Dette kakediagrammet gir en god indikasjon på fordeling av midler til de ulike tiltakene men viser fordelingen slik kommunens organisering er bygd opp. Hvis en ønsker å vite hvor mye som brukes på de ulike tjenester er det KOSTRA tallene som gir de beste verdiene. KOSTRA tallene kan også sammenlignes mot andre kommuner. Kostra tall vises til slutt i dette kapitlet.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter

Kommentarer

Fræna kommune hadde om lag samme netto driftsresultat i 2017 som i 2016. I 2018 skjer det som vi ser en dramatisk forverring. Fræna kommune har om lag et netto driftsresultat på null. TBU (Teknisk beregningsutvalg for kommunal- og fylkeskommunal økonomi) anbefaler kommunen å styre mot et netto driftsresultat på minimum 1,75 %. Sammenlignet med Kostragruppe 10 (mest sammenlignbar med Fræna kommune) ligger kommunen nå dårlig an.

Regnskapet i Fræna kommune kommer ut med et resultat på 0 i 2018 (23,2 i 2017). Dette resultatet fremkommer etter at disposisjonsfondet er tilført 2,9 mill. kroner av årets inntekter og det er overført 1,2 mill. kroner til investeringsregnskapet. Netto driftsresultat ble på 0,1 mill. kroner i 2018, noe som er en forverring på 40 mill. kroner fra 2017.

Enhetene (institusjoner, hjemmebaserte tjenester, skoler, barnehage, administrasjon mm) i kommunen har i 2018 samlet hatt et merforbruk på 10,8 mill. kroner. Dette er 15 mill. kroner

dårligere enn i 2017.

Skatt, tilskudd, finans, og fondsplasseringer

Skatt, tilskudd, finans og årsavslutningsposter	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Avvik i %
Skatt	-308304	-297940	-10364	3,4
Tilskudd	-322389	-327600	5211	-1,6
Pensjon	-2569	-6000	3431	-57,2
Renter/avdrag	32478	30270	2208	-7,29
Årsavslutning	3341	14713	-11372	-77,3
Sum	-597 443	-586 557	-10 886	-1,86

Tabellen viser totalsummer uten enhetene i 2018 mot budsjett 2018

Årsoverskudd 2018

Årsoverskudd(mindreforbruk i 2018)	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik 2018	Avvik i %
Skatt tilskudd, finans	-597443	-586557	-10886	-1,86
Enheter	597443	586557	10886	1,86
Sum	0	-	0	0

Tabellen viser de store tall for hvordan årets resultat fremkommer. Første linje viser merinntekter og andre linje viser merutgifter på enhetene.

Forklaring årets resultat (overskudd)

Tabellen ovenfor viser at enhetene bidro negativt med 10,9 mill. til årets resultat. Skatt, tilskudd og finans bidro med samlet 0,5 mill. kroner. Tabellen ovenfor denne igjen viser mer detaljer. Den viser at skatteinntektene ble 11 mill. kroner mer enn forventet. .

Pensjon ga kommunen 2,4 mill. kroner i merutgift. I fjor hadde kommunen mindreutgift også på denne posten.

Renter, avdrag og finans viser en samlet merutgift på 2,2 mill. kroner. I fjor hadde kommunen 9,1 mill. kroner i merinntekt.

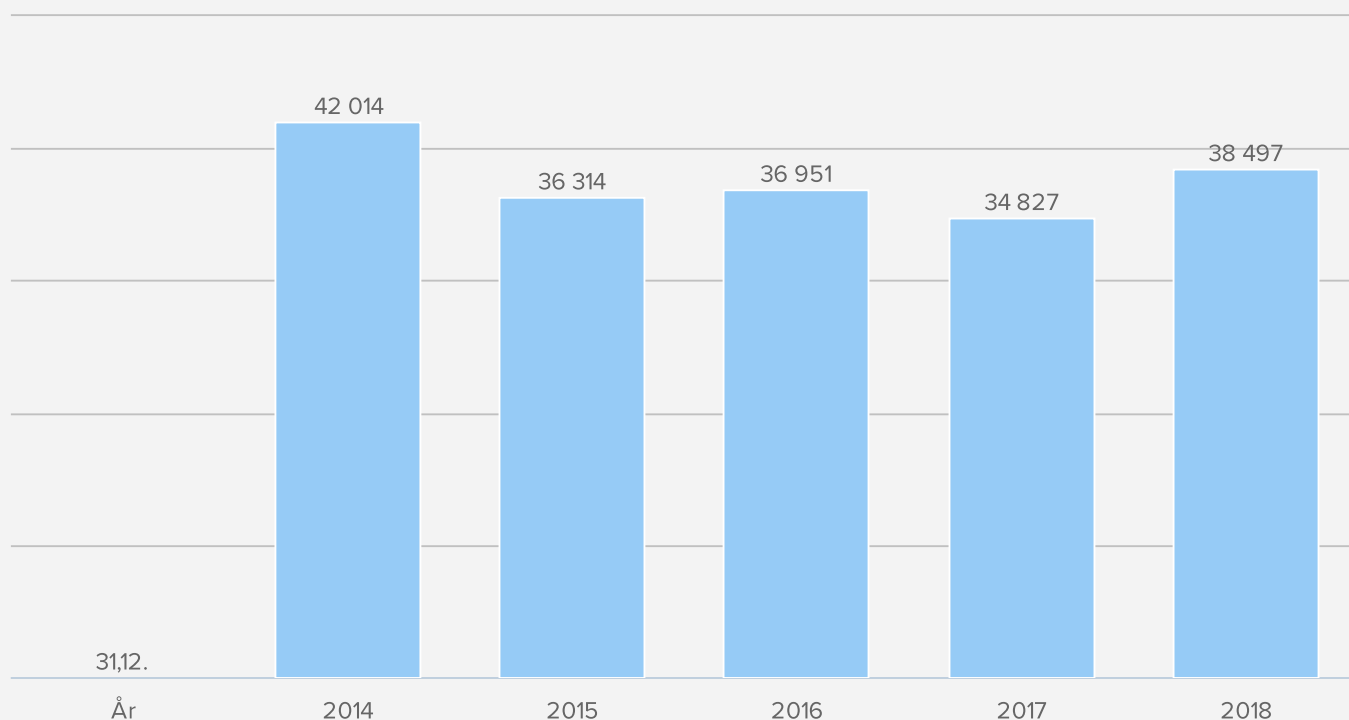

Årets resultat på 0,1 mill. kroner er 40 mill. dårligere enn i 2017. Dette viser at Fræna kommune nå sliter økonomisk og at varsellampene lyser. Kommunen i nå ikke lenger i stand til å bygge egenkapital og delvis egenfinansiere investeringer. Dette resultatet fremkommer etter at disposisjonsfondet er tilført 3 mill. kroner av årets inntekter. Den store utfordringen for Fræna kommune nå blir å holde igjen pengebruken i 2019 slik at økonomien igjen kommer tilbake på sporet. Til dette vil rådmannen peke på at ifølge kommunaldepartementet er økning i skatteinntektene en engangsinntekt. Renteinntekter og renteutgifter vil være avhengig av rentenivået i årene som kommer. Her kan utgiftene raskt stige, men for 2019 er prognosene fortsatt lavt rentenivå.

Enhetenes drift viser nå netto store merforbruk og svingningene er store på enkelte enheter. Fortsatt god økonomisk situasjon tilsier videreføring av stram budsjett disiplin og forsiktig pengebruk. Samlet mener rådmannen at dette viser en kommune med mulighet for å hente inn igjen den økonomiske stabiliteten, men dette vil bli krevende for organisasjonen.

Premieavvik 31.12 - Fræna kommune

Tall i hele tusen.

Kommentar

Premieavviket utgjør 38,4 mill. kroner per 31.12.2018. Fra innføring av ordningen og fram til 2014, økte premieavviket hvert år. Nå ser det ut til at denne posten har stabilisert seg noe, og vi forventer at den blir redusert i årene som kommer. Premieavviket oppstår fordi kommunen utgiftsfører premiekostnaden og ikke premieutgiften i regnskapet. Da oppstår en saldo i regnskapet som vil belaste regnskapet i årene som kommer. Hvert års premieavvik blir utgiftsført over 10/7 år med like beløp. Dette er hensyntatt i kommunens økonomiplan. Det som skjer nå innebærer en tilstramning av kommunens økonomi. I 2018 utgjorde amortisering av premieavvik tidligere år et betydelig beløp.

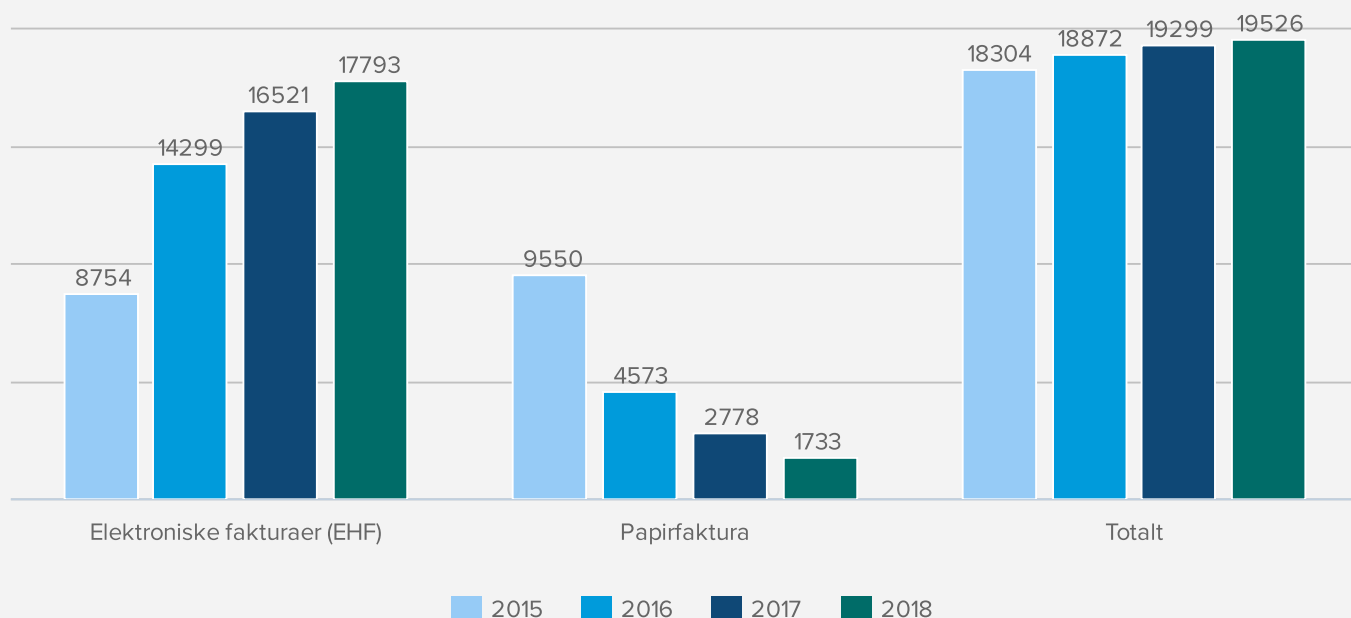
Utgående faktura

Faktureringsmetoder	Antall fakturaer 2018
Avtalegiro med eFakturavarsling	1 395
Sendt fakturadistribusjon	180
AvtaleGiro	9 304
eFaktura - privat	6 166
Blankett via epost	247
Blankett	7 894
Internfaktura direkte belastet	248
Internfaktura til fakturabehandling	29
Digital Postkasse Innbygger	1 518
Vipps	50
Visma Printtjeneste	4 706
EHF-faktura	876
SUM	32 613

Oversikten viser at antall papirfakturaer utgjør omlag 5000. Dette utgjør 15 % av totalen, hele 85 % av fakturering skjer derfor elektronisk. Utviklingen her har vært eksplosiv i forhold til tidligere år.

Antall fakturaer - inngående

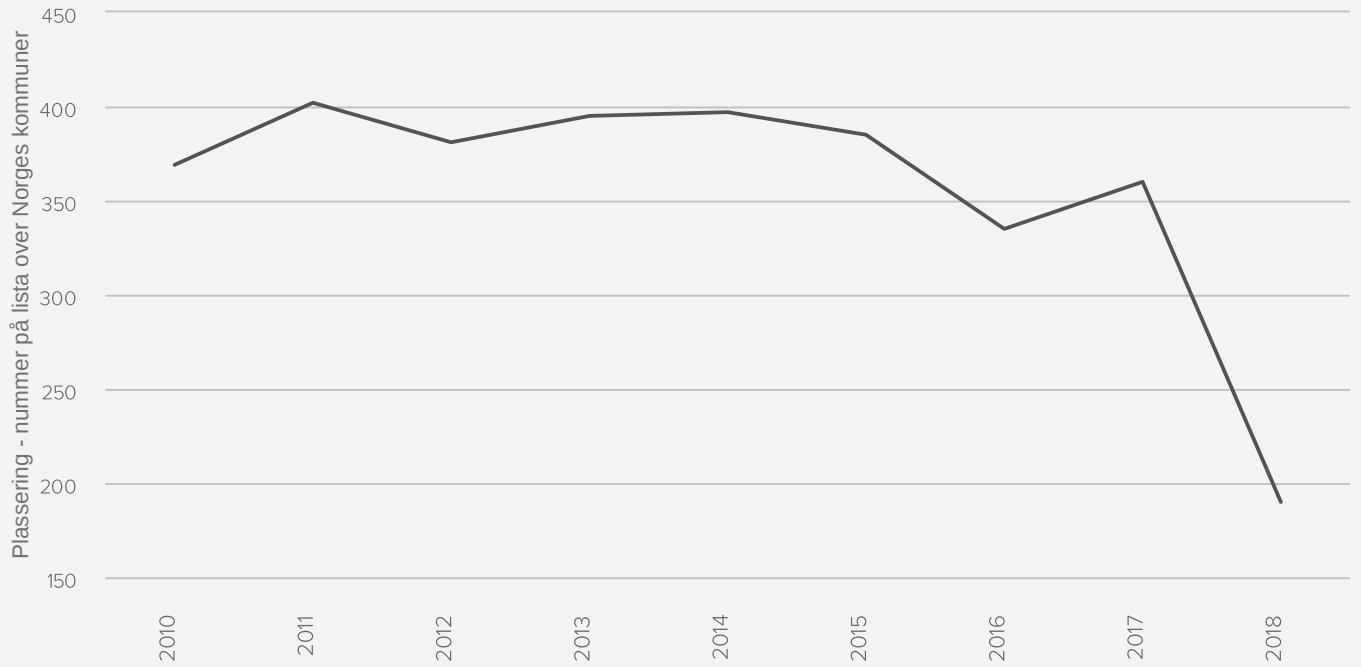
Antall faktura - inngående

Regnskapskontoret har lagt ned mye arbeid de siste årene for å redusere antall papirfakturaer. Som tabellen viser har dette arbeidet lyktes og vi går et stort skritt fremover også i 2018. Andelen elektroniske faktura er nå økt fra 48 % til 91 % av totalt antall faktura. Arbeidet med å øke andelen elektroniske faktura fortsetter.

Kommunebarometeret

Plassering - nummer på lista over Norges kommuner

[Personvernerklæring](#)

Brutto driftsutgifter per innbygger totalt 2018

	2015	2016	2017	2018
Fræna	69 908	73 612	78 697	83 831
Koetra gruppe 10	70 509	72 997	76 876	79 655
Eide	76 706	80 837	86 725	89 497
Møre og Romsdal	72 814	76 306	80 363	83 285
Landet u/Oslo	70 472	73 837	77 539	80 519

Driftsutgifter per innbygger viser at Fræna kommune bruker mer enn gruppe 10 som er de kommuner som ligner oss mest. Det er dette avviket vi bør legge mest vekt på. Vi ligger omtrent likt med snittet i fylket.

Brutto driftsutgifter administrasjon

	2015	2016	2017	2018
Fræna	4125	4348	4990	4575
KOSTRA gruppe 10	4622	4426	4744	4861
Eide	5383	5794	6260	6513
Møre og Romsdal	4 436	4 746	4 804	5 097
Landet u/Oslo	4 220	4 393	4 572	4 867

Disse tallene viser at Fræna kommune bruker noe mindre enn snittet i Koetra gruppe 10 og de andre vi ønsker å sammenligne oss med.

Brutto driftsutgifter per innbygger - Barnehage

	2015	2016	2017	2018
Fræna	8 890	8 347	9 258	10 357
KOSTRA guppe 10	8 145	8 578	8 950	9 473
Eide	10 531	11 104	11 349	11 649
Møre og Romsdal	8 582	8 935	9 205	9 623
Landet u/Oslo	8 681	8 967	9 246	9 660

Barnehage er et aktuelt tema for Fræna kommune. Her ser vi at barnehagene i Fræna kommune drives dyrt i forhold til kommunegruppe 10, fylket og landet.

Kostra tall Helse og omsorg

	2015	2016	2017	2018
Fræna	24 103	25 718	26 582	29 488
KOSTRA guppe 10	25 078	26 382	27 575	29 345
Eide	27 749	29 207	30 566	33 237
Møre og Romsdal	25 360	26 524	28 165	30 350
Landet u/Oslo	23 072	24 341	25 456	27 206

På helse og omsorg ser vi at Fræna kommune ligger på om lag samme nivå som Kostragruppe 10.

Brutto driftsutgifter grunnskole

	2015	2016	2017	2018
Fræna	16 943	18 000	19 341	20 621
KOSTRA gruppe 10	15 333	16 014	16 498	17 065
Eide	19 776	21 330	22 824	24 345
Møre og Romsdal	15 228	15 836	16 629	17 083
Landet u/Oslo	14 699	15 343	15 851	16 444

Grunnskole tallene viser at Fræna bruker betydelig mer enn Kostragruppe 10, fylket og landet.

Personvernerklæring

› Kostra- og effektivitetsanalyse 2018

Tjenesteområde	Mer-/mindreutgift 2018 (mill. kr) sammenlignet med		
	Lands- gjennom- snittet	«Normert og utgiftsnivå»	«Normert og inntektsjustert nivå»
Barnehage	7,5	7,3	6,4
Administrasjon	0,5	-0,1	-0,5
Landbruk	1,0	-0,4	-0,4
Grunnskole	31,2	18,2	16,8
Pleie og omsorg	35,1	22,7	20,8
Kommunehelse	-4,3	-6,5	-6,8
Barnevern	-2,3	-3,5	-3,7
Sosialtjeneste	-14,6	-8,4	-8,7
Sum	54,1	29,4	23,8

Vi har fått utarbeidet en KOSTRA- og effektivitetsanalyse som skal illustrere hvordan kommunens ressursbruk på sentrale tjenesteområder harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser, dvs. vi tar hensyn til både beregnet utgiftsbehov og reelt inntektsnivå (målt som korrigerede frie inntekter).

Beregninger viser at Fræna kommune, på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet, hadde merutgifter i forhold til landsgjennomsnittet på 54,1 mill. kr i 2018. Da er det ikke hensyntatt verken for at kommunen hadde et *høyere beregnet utgiftsbehov enn «gjennomsnittskommunen» (ca. 4,5 prosent i 2018), eller at kommunen hadde et inntektsnivå som lå ca. 1 prosent over landsgjennomsnittet (ca. 5,5 mill. kr).*

Beregningene viser at Fræna kommune samlet sett hadde merutgifter på 23,8 mill. kr i forhold til kommunens «normerte og inntektsjusterte utgiftsnivå» i 2018.

	Beregnet utgiftsbehov 2018	Netto driftsutgifter 2018			Mer-/mindreutgift sammenlignet med		
		Fræna kommune	Landsgjennomsnitt	Fræna "normert nivå"	Landsgjennomsnittet	"Normert utgiftsnivå"	«Normert og inntektsjust. nivå»
		kr pr innb	kr pr innb	kr pr innb	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr
Barnehage	1,0023	9 465	8 696	8 716	7,5	7,3	6,4
Administrasjon	1,0119	4 677	4 629	4 684	0,5	-0,1	-0,5
Landbruk	2,3127	218	112	258	1,0	-0,4	-0,4
Grunnskole	1,0976	16 777	13 591	14 918	31,2	18,2	16,8
Pleie og omsorg	1,0689	22 054	18 470	19 741	35,1	22,7	20,8
Kommunehelse	1,0790	2 404	2 847	3 071	-4,3	-6,5	-6,8
Barnevern	1,0526	2 063	2 296	2 417	-2,3	-3,5	-3,7
Sosialtjeneste	0,7630	1 185	2 678	2 043	-14,6	-8,4	-8,7
Sum	1,0453				54,1	29,4	23,8

Ressursbruk/prioritering Fræna kommune 2018 - sammenlignet med landsgjennomsnittet, normert utgiftsbehov og korrigert for inntektsnivå.

Beregninger viser at Fræna kommune, på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet, hadde merutgifter i forhold til landsgjennomsnittet på 54,1 mill. kr i 2018. I forhold til kommunens «normerte utgiftsbehov» er det beregnet merutgifter på 29,4 mill. kr. Dette er hensyntatt kriteriene og vektene i inntektssystemet. Etter justering for et nivå på korrigerte frie inntekter på 101 prosent av landsgjennomsnittet (tilsvarende om lag 5,5 mill. kr), har vi beregnet et samlet *merforbruk* på 23,8 mill. kr (=29,4-5,5). Tabellen ovenfor gir sterke indikasjoner på at Fræna kommune har muligheter til innsparinger på flere områder.

[Personvernerklæring](#)

› Regnskapsprinsipper og regnskapsresultat

Regnskapsprinsipper og klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler mm

Fræna kommune fører sitt regnskap etter de kommunale regnskapsprinsipper som er nedfelt i kommunelovens § 48 og regnskapsforskriftens § 7. Anordningsprinsippet gjelder i kommunal sektor, og betyr at all tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet, skal fremgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Driftsregnskapet viser driftsutgifter og driftsinntekter i kommunen og regnskapsresultatet for kommunen. Investeringsregnskapet viser kommunens utgifter i forbindelse med investeringer, utlån med videre, samt hvordan disse er finansiert.

Kommunens driftsregnskap viser årlige avskrivninger som er årlige kostnader som følge av forbruk av aktiverte driftsmidler. Avskrivningene påvirker kommunens brutto driftsresultat, men blir nullet slik at netto driftsresultat er upåvirket av denne kostnaden. Netto driftsresultat i kommunen er derimot belastet med årets avdrag på lån som er utgiften relatert til forbruk av aktiverte driftsmidler som skal påvirke kommunens driftsresultat etter gjeldende regnskapsregler. Årsaken til at avskrivningene blir vist i regnskapet, er blant annet at beslutningstakere og regnskapsbrukere skal se denne kostnaden presentert i regnskapet, og kunne vurdere denne i forhold til kommunens driftsresultat og avdragsutgifter.

Videre er regnskapet ført etter bruttoprinsippet. Det betyr at det ikke er gjort fradrag i inntekter for tilhørende utgifter og/eller fradrag i utgifter for tilhørende inntekter. Dette betyr at aktiviteten i kommunen kommer frem med riktig beløp.

I balanseregnskapet er anleggsmidler definert som eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Anleggsmidler som har en begrenset levetid, blir avskrevet hvert år. I kommunal sektor blir lineære avskrivninger brukt. Denne metoden innebærer at avskrivningsgrunnlaget blir fordelt likt over avskrivningstiden. De årlige avskrivninger blir dermed like store for det enkelte driftsmiddel. Avskrivningene starter året etter at anleggsmiddelet er tatt i bruk.

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler.

Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS nr. 4 - Avgrensingen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investerings-regnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddel i balansen. Generelt gjelder en bestemmelse om at investeringer må ha levetid 3 år eller mer og pris må utgjøre 100 tusen eller mer. Det har vært ulike usikre momenter innenfor dette området. Reasfaltering er nå mer avklart. Det er nå som investering. I 2018 er det brukt store midler på infrastruktur i forbindelse med uttreden av IKT Orkide. Dette er i stor grad basert på skjønn, men samtidig viser driftsregnskapet et betydelig merforbruk på IKT.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi. Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmiddelet er anskaffet/tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning. Vurderingene for eiendeler gjelder

tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår.

Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.) er finansutgifter og inntekter.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003. For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetaling etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Merverdiavgift - plikt og merverdiavgift - kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen merverdi-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva. er finansiert av kommunene gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet

Regnskapsresultatet

Fræna kommune fikk et årsoverskudd på 0 mill. kroner i 2018. Dette resultatet fremkommer etter at det er avsatt 2,9 mill. kroner til disposisjonsfond i år og brukt 0,8 mill. kroner. Det er overført 1,2 mill. kroner til investeringsregnskapet av årets midler. Dette utgjør 11,8 mill. kroner mindre enn budsjettet.

Det er i tillegg overført 23,2 mill. kroner til investeringsregnskapet. Dette er disponering av fjorårets mindreforbruk.

Enhetene står for 10,8 mill. kroner av årets merforbruk. Skatt, tilskudd og finans bidro med samlet 3,9 mill. kroner i mindreforbruk. Skatteinntektene ble 16 mill. kroner mer enn forventet men inntektsutjevningen ble hele 8 mill. kroner mindre enn forventet. Disse to beløpene henger sammen. .

Pensjon ga kommunen 2,4 mill. kroner i merutgift.

Renter, avdrag og finans viser en samlet merutgift på 2,2 mill. kroner. Av dette utgjør lavere renteutgifter 0,9 mill. kroner, høyere renteinntekter 0,8 mill. kroner, lavere avdrag med 0,8

mill. kroner og avkastning finans med 0,6 mill. kroner i mindreinntekter.

Enhetene (VAR, institusjoner, hjemmebaserte tjenester, skoler, barnehage, administrasjon m.m.) i kommunen har i 2018 samlet hatt et merforbruk på 10,8 mill. kroner. Dette er en ny situasjon i Fræna kommune. Enhetene har tidligere år samlet levert et positivt resultat.

Årets resultat på 0 mill. kroner er 23,2 mill. dårligere enn i 2017. Dette viser at Fræna kommune nå har en ustabil situasjon og at kommunen nå ikke lenger er i stand til å bygge egenkapital og delvis egenfinansiere investeringer. Dette er foruroligende.

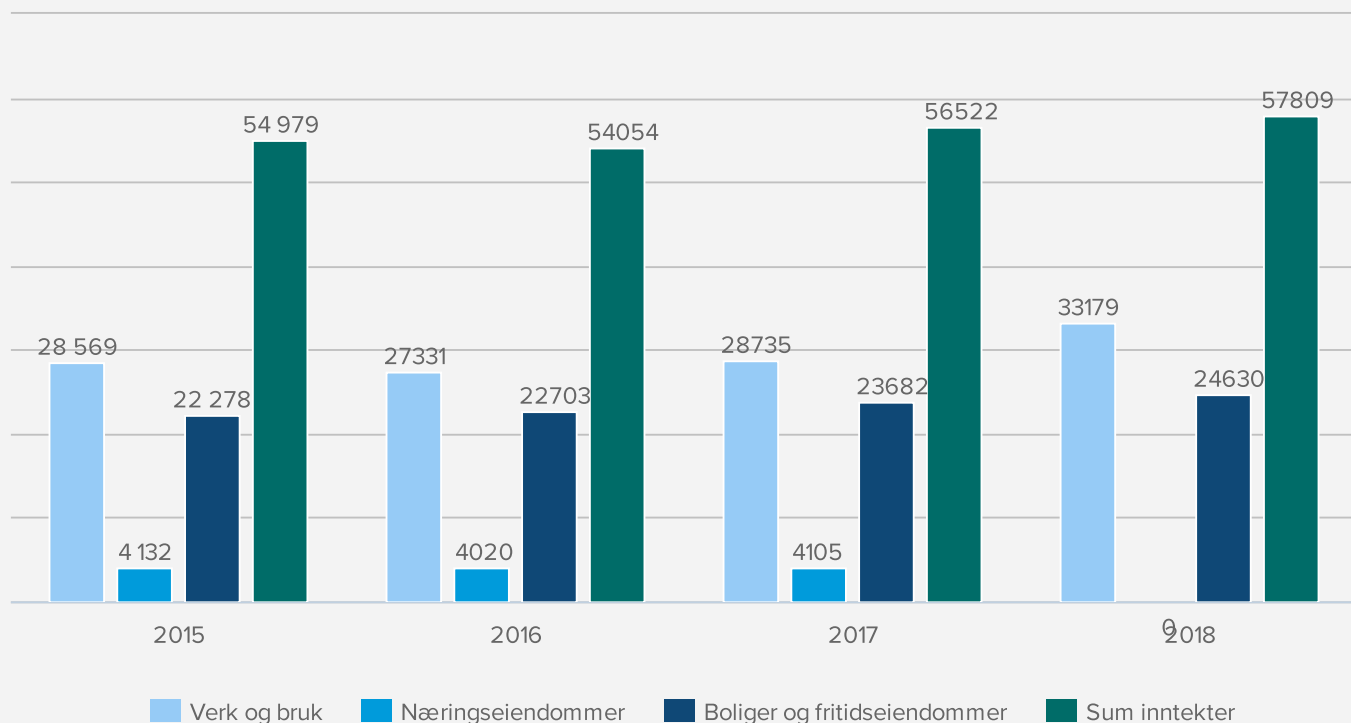
Det store spørsmålet for Fræna kommune er hvor mye av resultatet som kommunen kan forvente blir videreført inn i 2019. Til dette vil rådmannen peke på at ifølge kommunaldepartementet er økningen i skatteinntektene en engangsinntekt. Det samme kan sies tilskuddet fra aquafondet som i 2018 utgjorde 4 mill. kroner. Redusert (tap)finansavkastning kan svinge betydelig og 2018 var et dårlig år. Renteinntekter og renteutgifter vil være avhengig av rentenivået i årene som kommer. Her kan utgiftene raskt stige, men for 2019 er prognosene fortsatt lavt rentenivå. **Enhetenes drift viser samlet et ustabil driftsnivå, og svingningene er store på enkelte enheter. Rådmannen mener det nå er nødvendig å gå inn med skarpere lut for å redusere merforbrukene på enhetene.** God økonomisk styring tilsier videreføring av stram budsjett disiplin og forsiktig pengebruk. Det har ikke vært tilfelle i 2018.

Samlet mener rådmannen at dette viser en kommune ved et veiskille. God økonomi og gode resultat kan fort endres til det motsatte. I tillegg er kommunen sårbar for renteøkninger, økt driftsnivå og lavere eiendomsskatt på verk og bruk. Dette er det redegjort for i økonomiplanen for Fræna kommune 2019 - 2022.

Netto driftsresultat ble på 40 mill. kroner i 2017 (ekslusiv fellesnemnda) og 102 tusen kroner i 2018. Dette er en forverring på 40 mill. kroner fra 2017. I prosent utgjør korrigert netto driftsresultat 0,01 % av driftsinntektene i 2018 mot 4,7 % i 2017.

Kommunestyrets målsetting for 2018 var et netto driftsresultat på 1,4 %. Oppnådd resultat er altså 1,4 % dårligere enn målsettingen.

Per 31.10.18 ble det rapportert med et forventet merforbruk på enhetene på 8,7 mill. kroner. Det endelige resultatet for enhetene ble på 10,8 mill. i merforbruk. Det ble altså et betydelig dårligere resultat for enhetene enn det som var forventet tidlig på høsten, og situasjonen ble forverret gradvis mot slutten av året.

Konklusjonen på årets regnskap må bli at det etter to gode år nå kom et meget dårlig år for Fræna kommune. Det er levert et svakt resultat for 2018. Økonomistyring har fått stort fokus også det siste året, men på noen enheter har utgiftene økt betydelig. Kommunen må investere betydelige beløp i utviklingen av kommunen i årene fremover. Dette vil gi høyere kapitalutgifter over tid. Samlet betyr dette at driftsnivået må ned for å skape balanse i økonomien til kommunen. Fræna kommune har i 2018 ikke klart å beholde det handlingsrommet som oppstod i 2015. Kommunestyrets målsetting om 1,4 % netto driftsresultat av sum driftsinntekter er ikke nådd. I 2019 må det skarper lut til.

› Eiendomsskatt

Eiendomsskatten utgjør en betydelig inntektskilde for kommunen, og ga i 2018 57,8 mill. kroner i brutto inntekter, dette er en økning på 1,3 mill. kroner fra 2017. Inntektene er likevel redusert med 6,3 mill. kroner som følge av to pågående klagesaker. Årsaken til høyere inntekter (før anslag tapsføring) er hovedsakelig nye skatteobjekter og økt grunnlag gjennom økning i formuesverdien på boliger. I 2019 vil klagesakene ventelig bli avgjort. Tabellen nedenfor viser regnskapstall for 2015, 2016, 2017 og 2018.

Vær obs. på at eiendomsskatt i 2018 er brutto før tapsavsetning.

Typer eiendomsskatt	2015	2016	2017	2018
Verk og bruk	28 569	27331	28735	28750
Næringseiendom	4 132	4020	4105	4422
Bolig og hytter	22 278	22703	23682	24655
Sum	54 979	54 054	56 522	57 827

[Personvernerklæring](#)

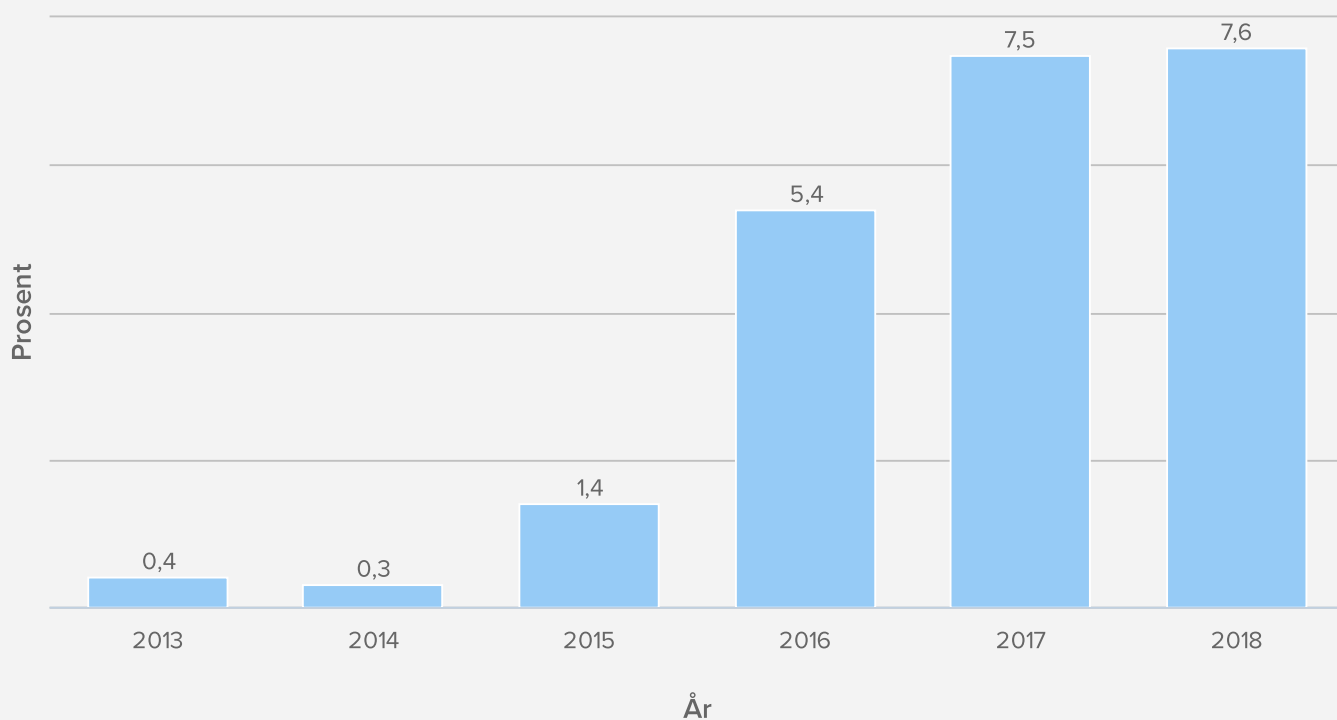
Disposisjonsfond

Fræna kommune har 65,7 mill. kroner i disposisjonsfond per 31.12.2018. Det er helt nødvendig å bygge opp et fond for å sikre kommunens økonomiske handlingsfrihet. Dette er en nødvendig buffer for å kunne møte endringer i rammevilkår, renter og uforutsette utgifter. Størrelsen på disposisjonsfondet er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift. Fræna kommune har nå bygget opp et disposisjonsfond som kan fungere som buffer mot uforutsette utgifter, svikt i finansinntektene og andre endringer i rammebetingelsene. I økonomiplanen for 2017 – 2020 vedtok kommunestyret å bygge opp et disposisjonsfond på 5 % (av brutto driftsinntekter) og en stabil netto resultatgrad på mer enn 2 %.

Kommunestyrets målsetting om et disposisjonsfond på 5 % er nådd. Fondet utgjør per 31.12.2018 7,6 %.

Utvikling av disposisjonsfondet - Fræna kommune - I prosent av brutto driftsinntekter før disponering av årets resultat

Andre fond

Bundne driftsfond utgjør 40,91 mill. kroner per 31.12.2018. Dette er en reduksjon på 3,2 mill. kroner fra i fjor. Bundne driftsfond er fond der midlene er bundet i henhold til lov, forskrift, statlig direktiv og avtaler.

Ubundne investeringsfond utgjør 109,8 (88,6) mill. kroner ved årets slutt. Dette er en økning på 23,2 mill. kroner i 2018. Økningen skyldes disponering av resultat 2017. Disse midlene er tilgjengelige kun for investeringer, men det må da forutsettes at dette innebærer mer rasjonell og effektiv drift. En stor post av brukt i 2017 gjelder Indre Harøy. Denne posten er det ment å tilbakeføre fondet hvis salg av området går i orden.

Selvkostfondene har økt noe i 2018. Økningen utgjør 0,9 mill. kroner. Samlet utgjør disse fondene 5,4 (4,6) mill. kroner per 31.12.2018. På slam har kommunen dratt med seg et

fremførbart underskudd. Dette er økt med 0,7 mill. kroner i 2018 og utgjør nå 0,9 mill. kroner. I note 14 til regnskapet finnes flere detaljer.

[Personvernerklæring](#)

› Avdrag, renter og lånegjeld

Avdrag på gjeld utgjør 22,4 mill. kroner i 2018. Dette er innenfor kravet om minsteavdrag etter kommunelovens bestemmelser. Kommunestyret har vedtatt å bruke minsteavdrag fra 2015, og låneavtalene blir på sikt justert etter dette. Renteutgiftene utgjør 12,1 mill. kroner og det er en økning på 0,4 mill. kroner fra 2017. Renten har vært lave også gjennom hele 2018 og det er ikke forventet store endringer i 2019. Det er likevel forventet en forsiktig økning i renten i 2019. I sitt mars møte økte sentralbanken renten med 0,25 % og det er forventet at landet ihvertfall får en renteøkning til i 2019.

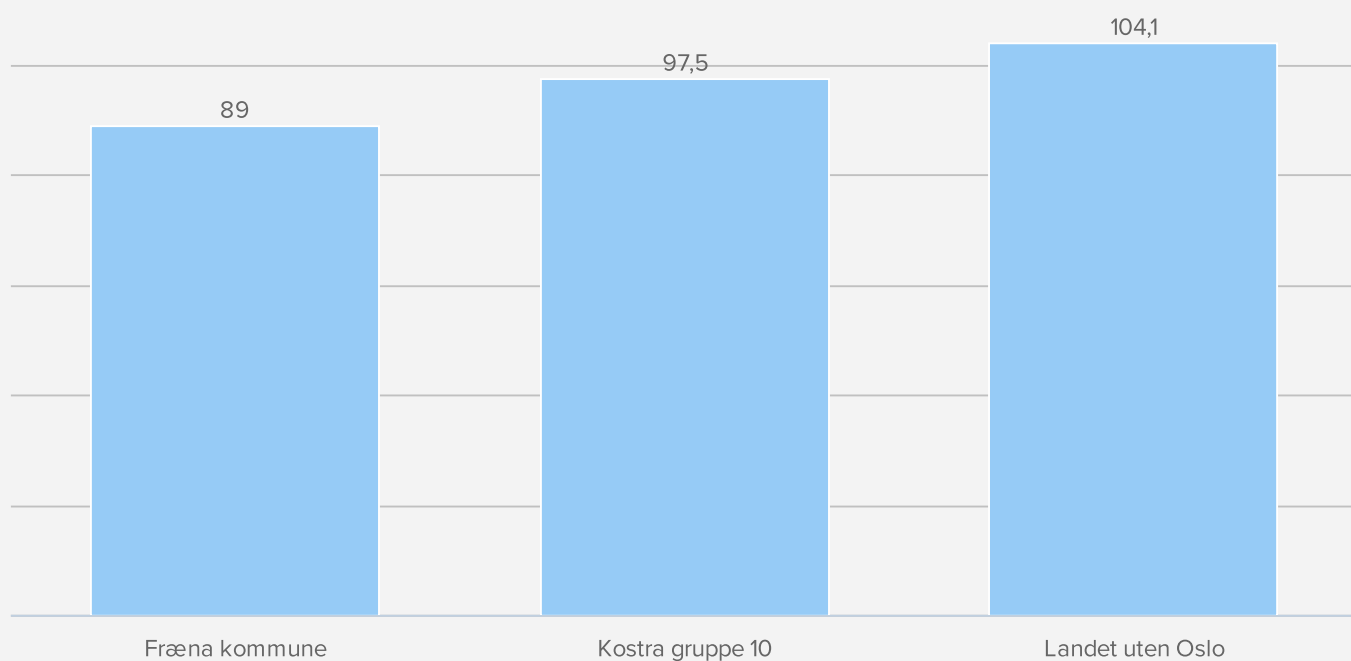
Lånegjelden utgjør nå 766,4 (717,1) mill. kroner. Korrigert gjeld etter Riksrevisjonens definisjon (reduisert med utlån og ubrukte lånemidler), utgjør 606,9 (620,4) mill. kroner. Dette tilsvarer 80 (73) % av driftsinntekter i 2018.

Når en ser på tabellene nedenfor er ikke lånegjelden i Fræna veldig høy. Det samme gjelder da selvsagt også avdragsutgiftene. Dette forholdet vil endre seg betydelig når de store planlagte investeringer i økonomiplanperioden slår inn.

Som en følge av Fræna kommunes økonomiske situasjon og tidligere registrering i ROBEK-registeret, er det ikke foretatt store investeringer fram til 2016. Det er behov for større investeringer i både innenfor skole og helse- og omsorgssektoren. Dette vil øke gjelden betydelig i økonomiplanperioden, og kommunen må ta høyde for økte finansutgifter. Det må derfor skapes et økonomisk handlingsrom som sikrer inndekningen av disse. Det er ikke et mål i seg selv at kommunen skal ha så lav gjeld som mulig, hvis det samtidig betyr at kommunen ikke ivaretar nødvendige utbygginger og/eller vedlikehold av bygningsmassen.

Riksrevisjonen har gjort en undersøkelse av kommunens låneopptak og gjeldsbelastning. I denne undersøkelsen går det frem at kommuner med høyt gjeldsnivå, svakt driftsresultat og lavt disposisjonsfond vil ha et lite økonomisk handlingsrom. Fræna kommune har nå bygd et tilfredstillende disposisjonsfond, men netto driftsresultat er i 2018 redusert til tilnærmet null. Lånegjelden er ikke unormalt høy i forhold til kommunens inntekter. I 2019 og videre må det derfor bli et helt nødvendig mål å gjenvinne et fornuftig resultat. Det nå gjøres tiltak i 2019 og videre for å gjenvinne handlingsfriheten.

Lånegjeld i % av driftsinntekter

Avdragsutgifter i % av driftsinntekter

	2015	2016	2017	2018
Fræna	3,0	2,8	2,8	2,7
Kostra gruppe 10	3,0	3,2	3,2	3,3
Eide	2,9	3,1	2,8	3,3
Møre og Romsdal	3,7	3,7	3,6	3,8
Landet uten Oslo	3,3	3,4	3,5	3,6

› Regnskapsoversikter

Økonomisk oversikt - drift

Alle tall i hele tusen

	Note	Regnskap 2018	Revidert budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap 2017
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger		29 568	27 682	27 682	27 763
Andre salgs- og leieinntekter		74 275	76 736	76 990	70 991
Overføringer med krav til motytelse		74 126	37 405	38 197	69 393
Rammetilskudd		300 834	303 425	300 425	297 861
Andre statlige overføringer		65 247	54 748	57 608	84 936
Andre overføringer		4 919	2 242	1 738	6 018
Skatt på inntekt og formue		253 367	237 300	237 900	238 652
Eiendomsskatt		57 809	56 700	54 700	56 486
Andre direkte og indirekte skatter		-	-	-	-
Sum driftsinntekter		860 144	796 239	795 240	852 100
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	9	422 136	392 975	392 446	395 829
Sosiale utgifter	4, 5	108 400	112 999	117 233	104 593
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		109 498	100 121	100 439	105 576
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		130 471	122 372	118 372	116 210
Overføringer		59 328	29 242	27 377	44 135
Avskrivninger	13	30 972	30 926	-	27 921
Fordelte utgifter		-2 104	-3 554	-3 300	-1 276
Sum driftsutgifter		858 699	785 080	752 566	792 987
Brutto driftsresultat		1 445	11 158	42 674	59 113
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte		3 021	2 150	1 150	3 988
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	2	-	4 000	4 000	6 733
Mottatte avdrag på utlån		5	-	-	12
Sum eksterne finansinntekter		3 025	6 150	5 150	10 733
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger		12 099	12 977	14 477	11 656

	Note	Regnskap 2018	Revidert budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap 2017
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)		681	-	-	-
Avdrag på lån	7	22 456	23 300	23 300	24 007
Utlån		103	70	70	129
Sum eksterne finansutgifter		35 339	36 347	37 847	35 792
Resultat eksterne finanstransaksjoner		-32 314	-30 197	-32 697	-25 059
Motpost avskrivninger		30 972	30 926	-	27 921
Netto driftsresultat		102	11 887	9 977	61 975
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	10	23 212	23 211	-	16 295
Bruk av disposisjonsfond	8	850	850	-	-
Bruk av bundne fond	8, 14	8 934	6 806	6 806	2 859
Sum bruk av avsetninger		32 996	30 867	6 806	19 153
Overført til investeringsregnskapet		24 428	35 799	-	2 400
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	10	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	8	2 975	2 975	12 803	27 615
Avsatt til bundne fond	8, 14	5 696	3 981	3 981	27 902
Sum avsetninger		33 098	42 755	16 784	57 917
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		-	-	-	23 212

Regnskapsskjema 1A - Drift

Alle tall i hele tusen.

	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. Budsjett 2018	Regnskap 2017
Frie disponible inntekter				
Skatt på inntekt og formue	253 367	237 300	237 900	238 652
Ordinært rammetilskudd	300 834	303 425	300 425	297 861
Skatt på eiendom	57 809	56 700	54 700	56 486
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	27 343	28 115	30 975	29 803
Sum frie disponible inntekter	639 352	625 540	624 000	622 801
Finansinntekter og finansutgifter				
Renteinntekter og utbytte	3 021	2 150	1 150	3 988
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	4 000	4 000	6 733
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	12 099	12 977	14 477	11 656
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	681	-	-	-
Avdrag på lån	22 456	23 300	23 300	24 007
Netto finansinntekter/utgifter	-32 215	-30 127	-32 627	-24 942
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Til dekning av tidligere regnskapsmessig merforbruk	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	2 975	2 975	12 803	27 615
Til bundne avsetninger	60	-	-	4 035
Bruk av tidligere regnskapsmessig mindreforbruk	23 212	23 211	-	16 295
Bruk av ubundne avsetninger	850	850	-	-
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-
Netto avsetninger	21 027	21 086	-12 803	-15 355
Overført til investeringsregnskapet	24 428	35 799	-	2 400
Til fordeling drift	603 736	580 700	578 570	580 105
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	603 736	580 700	578 570	556 893

	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. Budsjett 2018	Regnskap 2017
Regnskapsmessig over-/underskudd(merforbruk/mindreforbruk)	-	-	-	-23 212

Økonomisk oversikt over kommunens samlede drift fordelt på inntekter og utgifter.

Regnskapsskjema 1 B

Alle tall i hele tusen.

Enhet		Regnskap 2018	Rev. Budsjett 2018	Oppr. Budsjett 2018	Regnskap 2017
100	Rådmannen	18 952	19 606	17 916	17 880
110	Administrasjonen	18 061	18 333	18 333	16 889
120	Personal- og organisasjon	8 922	9 006	9 006	8 672
130	Skolefaglig Område	19 630	17 145	17 145	15 758
140	Forvaltningskontoret	8 652	8 576	8 326	7 870
150	Sørviskontor	7 050	7 602	8 272	8 111
160	Flyktingetjenesten	0	0	0	0
200	Haukås skole	22 202	22 347	22 347	21 981
215	Sylte og Malme skoler	15 373	15 972	15 972	15 711
230	Aureosen skole	14 837	13 776	13 776	13 441
240	Tornes skole	10 711	11 066	11 766	10 056
250	Bud skole	17 925	17 111	17 111	17 366
260	Hustad skole	18 695	18 454	18 454	18 292
270	Fræna ungdomsskole	22 935	22 764	22 764	23 582
280	Opplæringscenteret	3 735	4 615	4 615	3 207
290	Bjørnsund leirskole	63	-400	-400	-340
295	Barnehager	88 583	85 930	81 930	78 552
300	Institusjonstjenesten	68 698	69 891	69 891	67 486
330	Hjemmebaserte tjenester	122 986	119 522	119 622	119 188
350	NAV - Sosialtjenesten	10 567	9 667	9 667	7 480
360	Helse og familie	52 705	50 291	50 191	46 456
500	Kultur	16 707	16 735	15 845	15 260
600	Teknisk forvaltning	8 879	8 280	8 280	8 436
640	Landbruk	2 035	1 705	1 705	1 602
650	Teknisk drift og anlegg	31 360	30 962	30 292	33 794
660	VAR	-12 820	-12 399	-12 399	-15 333
800	Skatt	6 809	0	0	146
850	Premieavvik	-2 572	-6 000	-2 000	-6 070
890	Avskrivninger		0	0	0

Enhet		Regnskap 2018	Rev. Budsjett 2018	Oppr. Budsjett 2018	Regnskap 2017
900	Renter/lån	48	0	0	225
Sum		601728	580557	578427	555701
Kontoer i skjema 1A og 1B		2008	143	143	1192
Sum fordelt til drift til 1A		603736	580700	578570	556893

Oversikt over driften fordelt på de ulike enhetene. Summer i skjema 1B kan variere noe fra de regnskapstall og budsjettall som er vedtatt av kommunestyret. Dette skyldes at noen kontoer som er brukt i årets regnskap tilhører skjema 1A. For å se den enklte enhets "riktige" tall, se detaljer i kapitlet "Enheter og avdelinger" senere i dokumentet og under "Hovedtall".

Økonomisk oversikt - investering

Alle tall i hele tusen

	Note	Regnskap 2018	Revidert budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap 2017
Inntekter					
Salg av driftsmidler og fast eiendom		3 778	10 960	16 000	5 792
Andre salgsinntekter		-	-	-	-
Overføringer med krav til motytelse		2 127	4 150	4 150	1 244
Kompensasjon for merverdiavgift		16 422	18 635	18 635	10 867
Statlige overføringer		4 515	-	-	527
Andre overføringer		-	-	-	-
Renteinntekter og utbytte		-	-	-	-
Sum inntekter		26 841	33 745	38 785	18 430
Utgifter					
Lønnsutgifter		686	-	-	643
Sosiale utgifter		210	-	-	198
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		113 344	132 796	135 936	71 929
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		509	-	-	553
Overføringer		16 489	24 184	25 704	10 870
Renteutgifter og omkostninger		3	-	-	13
Fordelte utgifter		-	-	-	-
Sum utgifter	13	131 242	156 980	161 640	84 206
Finanstransaksjoner					
Avdrag på lån	16	2 796	-	-	2 672
Utlån		2 838	1 000	5 000	2 634
Kjøp av aksjer og andeler		2 073	1 900	1 900	2 928
Dekning av tidligere års udekket		-	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	8	23 212	23 211	-	-
Avsatt til bundne investeringsfond	8	2 967	-	-	320
Sum finansieringstransaksjoner		33 886	26 111	6 900	8 554
Finansieringsbehov		138 287	149 346	129 755	74 330
Dekket slik:					
Bruk av lån		105 756	111 526	112 026	56 567

	Note	Regnskap 2018	Revidert budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap 2017
Salg av aksjer og andeler		-	-	-	49
Mottatte avdrag på utlån		5 763	-	-	2 586
Overført fra driftsregnskapet		24 428	35 800	9 829	2 400
Bruk av tidligere års udisponert		-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	8	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	8	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	8	2 020	2 020	7 900	12 642
Bruk av bundne investeringsfond	8	320	-	-	85
Sum finansiering		138 287	149 346	129 755	74 330
Udekket/udisponert		0	0	0	0

Sum utgifter kr. 84206 er spesifisert i regnskapsskjema 2B

Regnskapsskjema 2A - investering

Tall i hele tusen.

	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. budsjett 2018	Regnskap 2017
Investeringer i anleggsmidler	131 242	156 980	161 640	84 206
Utlån og forskutteringer	2 838	1 000	5 000	2 634
Kjøp av aksjer og andeler	2 073	1 900	1 900	2 928
Avdrag på lån	2 796	-	-	2 672
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-
Avsetninger	26 179	23 211	-	320
Årets finansieringsbehov	165 128	183 091	168 540	92 760
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	105 756	111 526	112 026	56 567
Inntekter fra salg av anleggsmidler	3 778	10 960	16 000	5 841
Tilskudd til investeringer	4 515	-	-	527
Kompensasjon for merverdiavgift	16 422	18 635	18 635	10 867
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	7 890	4 150	4 150	3 831
Andre inntekter	-	-	-	-
Sum ekstern finansiering	138 360	145 271	150 811	77 633
Overført fra driftsregnskapet	24 428	35 800	9 829	2 400
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	2 340	2 020	7 900	12 728
Sum finansiering	165 128	183 091	168 540	92 760
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Oversikt som viser kommunes investeringer og finansiering.

Regnskapsskjema 2B - investering

Alle tall i hele tusen.

Investeringsprosjekt	Prosjektnavn	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. budsjett 2018
01000	Egenkapitalinnskudd KLP	2 073	1 900	1 900
01510	Datautstyr alle etater	9 646	5 500	5 500
02127	Fræna ungd.skole - utskifting plater1	385	0	0
02128	Fræna ungd.skole - rehab fyr rom Sak 28/2018	253	900	900
02129	Malme skole - renovering 2018 Sak 28/2018	2 205	1 500	1 500
02207	Haukås skole - skolekjøkken	536	0	0
02218	Jendem skole - forprosjekt Sak 28/2018	24 238	18 000	18 000
02219	Ny skole Jendem - kjøp av grunn Sak 28/2018	682	7 500	7 500
02221	Ny Haukås skole	53	0	0
02230	Inneklimatilatak Malme skole	338	0	0
02251	Sysselsettingsmidler Tornes skole	1 684	0	0
02265	Hustad skole ARX (el. låsesytem)	687	0	0
02266	Hustad skole - renovering garderobeanlegg Sak 28/2018	0	3 000	3 000
02272	Hustad barnehage, ventilasjon	568	0	0
02274	Bud barnehage Sak 28/2018	169	3 000	3 000
02275	Hustad barnehage - gjerde Sak 28/2018	738	500	500
02970	Bjørnsund leirskole - innredning kjeller lærerbolig Sak 28/2018	1 453	900	900
03016	Fræna sjukeheim - styring varme og ventilasjon	796	500	500

Investeringsprosjekt	Prosjektnavn	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. budsjett 2018
03017	Utstyr institusjonstjenesten	463	270	270
03018	Velferdsteknologi	116	2 000	2 000
03019	Pasientvarsling Auretunet og Farstad	50	3 000	3 000
03045	Lokaler til mestringsenheten	243	1 000	1 000
03050	Fræna sjukeheim og omsorgssenter - sprinkler Sak 28/2018	0	1 000	1 000
03051	Lundhaugen - ventilasjon Sak 28/2018	0	500	500
03100	Bil - barne og familie Sak 28/2018	0	750	750
03111	Bil - hjelpemiddelsentralen	677	0	0
03363	Farstad aldersheim. Etterisolering nye vindu - dører	3 403	0	0
03450	Bolig med vakt del på Eidem	58	0	0
03500	Nav/Sosialtjenesten IKT-prosjekt	0	460	460
03617	Hesthovvegen 38 renovering	403	0	0
03650	Torget legekantor	500	0	0
04000	Tilrettelegging tomter	169	10 300	10 300
04010	Grunnkjøp Hestadholmen	37	0	0
04030	Tomtefelt - Korsmyra	12 001	13 000	13 000
04066	Malmefjorden boligfelt, B6	111	0	0
04075	Tornes boligfelt - nord	2 741	0	0
04185	Dalelia IV boligfelt	1 468	0	0
04190	Startlån - Husbanken Sak 28/2018	0	1 000	1 000
04430	Klargjøring næringsareal	18	10 500	10 500
04435	Galten industriområdet Malmefjorden	3 762	0	0
04470	Varhol industriområde	3 851	0	0

Investeringsprosjekt	Prosjektnavn	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. budsjett 2018
04480	Urda	4 024	0	0
04615	Opprusting kommunale bygg	0	5 000	5 000
05037	Farstadsanden - Nasjonal turistvei	424	2 200	2 200
05038	Trollkirka turmål og knutepunkt	0	500	500
05039	Turstier/friluftsområder fase 1	0	200	200
05050	Flytting gamle Malme skole Sak 28/2018	124	150	150
05351	Utvidelse av gravplass Tornes	21	500	500
05353	Kirkelig fellesråd - Diverse investeringer	281	300	300
05354	Hestad gravsted	814	730	730
06011	Kartlegging	0	150	150
06017	Kartlegging av funksjonell strandsone	0	500	500
06052	Nytt bygg brannstasjonen Sak 28/2018	66	2 300	2 300
06057	Oppmålingsbil Sak 28/2018	151	200	200
06058	Teknisk forvaltning - ny bil Sak 28/2018	84	100	100
06059	GPS Rover teknisk forvaltning Sak 28/2018	550	320	320
06060	Flyfotografering Sak 28/2018	0	500	500
06200	Vatn	0	7 000	7 000
06273	Lauvåsen - vannledning	593	0	0
06275	VA - Kolberg	471	0	0
06279	Renovering VA-ledninger Jendem gamle boligfelt	4 203	0	0
06282	Renseanlegg Bud	5 052	0	0
06300	Avløp	50	31 000	31 000

Investeringsprosjekt	Prosjektnavn	Regnskap 2018	Rev. budsjett 2018	Oppr. budsjett 2018
06341	Avløpsanlegg Vikan	68	0	0
06351	Renseanlegg Eidem	15 210	0	0
07610	Trafikksikkerhetstiltak	0	1 000	1 000
07654	Bussknutepunkt - Elnesvågen Sak 28/2018	67	2 000	2 000
07655	Tettstedprogrammet - PS 90/2016	2 246	750	750
07657	Gang- og sykkelveg Bud-Bergset Sak 28/2018	13 696	13 000	13 000
07658	Parkeringsplass vest for rådhuset	0	500	500
07751	Grusing kommunale veier	336	0	0
07753	Asfaltering Sak 28/2018	4 386	4 000	4 000
07765	Eidemskaret - bygging av veg samt ledningsnett	2 742	0	0
07766	Varholvegen	450	0	0
Diverse små prosjekt	Diverse	629	0	0
Sum		133316	159880	159880

Ulike investeringsprosjekt.

Økonomisk oversikt - balansen

Alle tall i hele tusen.

	Note	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER			
Faste eiendommer og anlegg	13	860 243	770 157
Utstyr, maskiner og transportmidler	13	35 447	26 721
Utlån		40 143	42 969
Konserninterne langsiktige fordringer		-	-
Aksjer og andeler	6	26 662	24 922
Pensjonsmidler	4, 5	831 947	751 622
Sum anleggsmidler		1 794 442	1 616 391
Kortsiktige fordringer	11	65 717	66 643
Premieavvik		44345	41062
Aksjer og andeler	9	30948	34287
Obligasjoner		74828	73801
Kasse, postgiro, bankinnskudd		163643	168972
Sum omløpsmidler		379481	384765
SUM EIENDELER		2173923	2001156
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Disposisjonsfond	8	65 733	63 608
Bundne driftsfond	8, 14	40 901	44 140
Ubundne investeringsfond	6, 8	109 781	88 590
Bundne investeringsfond	8	10 150	7 503
Regnskapsmessig mindreforbruk	10	-	23 212
Regnskapsmessig merforbruk	10	-	-
Udisponert i inv.regnskap	10	-	-
Udekket i inv.regnskap	10	-	-
Kapitalkonto	15	89 588	32 059
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift		-1 898	-1 898
Sum egenkapital		314255	257213

	Note	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	4, 5	961 150	921 132
Ihendehaverobligasjonslån		-	-
Sertifikatlån		-	-
Andre lån		766 408	717 158
Konsernintern langsiktig gjeld		0	0
Sum langsiktig gjeld		1 727 559	1 638 291
Kassekredittlån		0	0
Annen kortsiktig gjeld		126191	99419
Premieavvik		5918	6234
Sum kortsiktig gjeld		132109	105653
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		2 173 923	2 001 156
Memoriakonto			
Ubrukte lånemidler	3	22 667	53 920
Andre memoriakonti	14	1 820	-142
sUM MEMOIAKONTO		24487	53779
Motkonto for memoriakontiene		-24 487	-53 779

[Personvernerklæring](#)

Avviksforklaring 2018 - driftsregnskapet

Avviksforklaring drift

Tallmaterialet finnes under kapitlet: "Hovedtall".

Rådmannen. Mindreforbruket skyldes i hovedsak inntekter på lagerleie som ikke har vært budsjettert, det utgjør 450 tusen. I tillegg kommer mindreforbruk på lønn.

Administrasjon. Mindreforbruket er sammensatt men i hovedsak skyldes det innsparing utgifter i 2018. Det gjelder spesielt innkjøp og husleie.

Personal og organisasjon. Enhet Personal- og organisasjon gikk i 2018 med et mindreforbruk på kr. 83 864. Vi fikk et bedre resultat enn budsjettert på pensjonsinnskudd, pensjonsforsikringer, lisenser og kontingenter. I tillegg ble det bestilt færre oppdrag fra bedriftshelsetjenesten enn forventet. På områder vi har hatt høyere forbruk enn budsjettert finner vi bl.a et merforbruk på lønn til lærlingene. Dette skyldes bl.a at vi hadde flere lærlinger fra 2018. Reisekostnaden var også høyere enn budsjettert i 2018. Dette har sin helt klare årsak i økt reise- og møteaktivitet ifm. kommunesammenslåingen.

Skolefaglig område. Tøndergård skole: Merforbruk 1,2 mill pga økte antall elever.
Videreutdanning: Merforbruk 1,2 mill. Lovmessig kompetansekrav
Grunnskole felles: Merforbruk 0,8. Barn i andre kommuner.

Forvaltningskontoret. Merforbruk for 2018 skyldes at det var budsjettert med merinntekt/helårsvirkning relatert til frikjøp av leder Forvaltningskontoret . Leder hadde oppgaver som ga refusjon i form av merinntekter som ikke tilhører ansvar 1410 ca kr 100 000.

Avviksforklaring kan også relateres til Torabu, ansvar 1470 som hadde ett merforbruk tilsvarende 100 000 som ikke ble fulgt opp i revidert budsjett foregående år. Dette vil bli fulgt opp i 2019.

Sørviskontoret. Avvik på Sørviskontoret skyldes i hovedsak ubrukte lønnsmidler, vi har ikke satt inn vikar der to ansatte har hatt frikjøp inn i Hustadvika og som hovedtillitvalgt. Vi har valgt å ha en person på arbeidstrening gjennom NAV istedenfor vikar, og det har fungert meget bra.

Flytningetjenesten. merforbruk dekkes av enheten gjennom fond og vice versa. Fondet utgjør 7,3 mill. kroner ved årets slutt.

Haukås skole. Haukås skole og SFO har samlet i 2018 et lite mindre forbruk. Dette skyldes at vi har fått inn noe mer inntekter/ refundering ved sykdom enn forventet i budsjett. Selv om vi har et mindre forbruk ser vi at våre utgifter til å drive skole og SFO er unødvendig høye, fordi bygget gir begrensinger i forhold til effektiv utnyttelse av lærerressurser og assistent ressurser.

Sylte og malme skoler. Sylte/Malme sitt avvik kan forklares ved at vi ikke har ansatt vikar som avdelingsleder på Sylte og ellers er det kjørt stramt økonomisk.

Aureosen skole. Overforbruket skyldes uforutsette utgifter i fht lønn pga tilflyttende elever på våren, med vedtak på spesialundervisning både med lærer og assistent. Vedtak fører også til merforbruk på sfo da brukere også har assistent i sfo. Høyt sykefravær og bruk av vikarer/ekstrahjelp har også medført mye ekstra utgifter, da særlig på sfo.

Tornes skole. Tilført midler til et ressurskrevende tiltak som fikk en annen løsning.

Bud skole. Vedtak om utvidet svømmetilbud -> gir økt skyssutgifter og økte lønnsutgifter. Det er bestemt at skolene skal gjennomføre 1. gangs testing med LOGOS, på elever der en mistenker dysleksi. MOT - Rektor fikk kr. 63 000,- lagt i ramma for MOT. Reelle utgifter for 2018 er kr. 163 000,-. Sykemeldt lærling – vikarutgifter belastet mitt regnskap, refusjon fra NAV gått til personal

Hustad skole. Det ble varslet om at vi kom til å få et overforbruk på ca 500 ved budsjettleggelse i fjor. Heldigvis ble dette noe mindre tilslutt. Der en så for seg kutt i stilling i august, ble det likevel en ny ansettelse på grunn av medisinske behov med elev. Økte utgifter i forbindelse med datamaskiner til alle fra 5.-10. trinn. Økte utgifter i forbindelse med datateknisk – fiber. Utgifter i form av oppgradering av uteområdet

(tilsyn gjorde at noe lekeapparat måtte stenges/rives) Lekeapparat er dekket inn av sponsormidler/gaver, men driftsutgifter til entreprenør på 5 000 er dekket av skolen. Noe overforbruk på skoleskyss- ekskursjoner. Reduserte inntekter i form av gjesteelev som flyttet.

Fræna ungdomsskole. Vi har et avvik på 171000, - i merforbruk på grunn av høyere utgifter til sykevikarer enn budsjettet.

Opplæringscenteret. Mindreforbruk på enheten skyldes at enhetsleder tar på seg ca en lærerstilling

Bjørnsund leirskole. Flere arrangementer ble enten avlyst eller flyttet til 2019 av ulike årsaker, samt uforutsett vedlikehold på bryggeanlegg.

Barnehager. Merforbruk på grunn av flere elever på Tøndergård og økte lønnsutgifter. Det er også brukt mer enn budsjettet på videreutdanning og barn i andre kommuner.

Institusjonstjenesten. Høyere inntekter enn budsjettet.

Hjemmebaserte tjenester. Vi har fått en ny tjenestemottaker med omfattende tjenestebehov, og fire eksisterende har fått utvidet sine enkeltvedtak. Alt dette uten at vi har fått tilførsel til budsjetttrammen.

Helse og familie. Barnevern 3611 utgjør 1,7 mill. av merforbruket og dette skyldes endringer i refusjonsregler og dyrere tiltak. Barnevernkurator (3610) utgjør 950 tusen av merforbruket som skyldes overtid og barnevernsvakt. Ansvar 3641 Bøtunet avlastning har merforbruk på 1,8 mill. kroner. Dette skyldes utvidede eller nye tiltak etter Helse- og omsorgstjenesteloven.

Kultur. Mindreforbruket på kr 85 000: Det var avsatt kr 350 000 til Bygdebokarbeid i 2018. Vi tilsatte bygdebokforfatter høsten 2018, og benyttet da ikke alle midlene på prosjekt Bygdebok.

Teknisk forvaltning. Hovedårsaken til avviket på teknisk forvaltning kan forklares i lav bemanning på planavdelingen, som har påvirket produksjonen og inntjeningen. Det ble

ansatt en ny medarbeider på plan i mai 2018 etter en lengere periode uten noen i denne stillingen. Det tar tid før en ny medarbeider er i full produksjon.

Landbruk. Det er et betydelig svikt i inntekter i 2018. Rutiner må gjennomgås på nytt. Det er avsatt til fond betydelige beløp. Dette forverrer situasjonen.

Teknisk drift og anlegg. Merforbruket på denne enheten i 2018 skyldes at flere prosjekter har fått merforbruk.

VAR: Utgifter til avløp og rensing er betydelig større enn budsjettet, da det er belastet Vaktordning brann for 2015

Avløpsvakt utenfor ordinær arbeidstid i 2016 er belastet i 2018 kr 233.444,-

Utgifter til registrering av private avløp er belastet både for 2017 og 2018, dvs kr 600.000,- mer enn beregnet. (50% av Martine og Robert).

I tillegg finnes en mer utførlig rapport om enhetene under kapitlet- Enheter. Der har hver enhet rapportert om sin virksomhet.

Når det gjelder kommentarer til inntekter og finans finnes det i egne kapitler i denne rapporten.

[Personvernerklæring](#)

› Investeringsprosjekt - tallpresentasjon og omtale/avviksforklaring

Investeringsprosjekter

Alle tall i hele tusen og inkl. mva.

Prosjekt		Regnskap	Budsjett inkl. endring	Årsbudsjett	Avvik i NOK
01000	Egenkapitalinnskudd KLP	2 073	1 900	1 900	173
01510	Datautstyr alle etater	9 646	5 500	5 500	4 146
02127	Fræna ungd.skole - utskifting plater1	385	0	0	385
02128	Fræna ungd.skole - rehab fyr rom Sak 28/2018	253	900	900	-647
02129	Malme skole - renovering 2018 Sak 28/2018	2 205	1 500	1 500	705
02207	Haukås skole - skolekjøkken	536	0	0	536
02218	Jendem skole - forprosjekt Sak 28/2018	24 238	18 000	18 000	6 238
02219	Ny skole Jendem - kjøp av grunn Sak 28/2018	682	7 500	7 500	-6 818
02221	Ny Haukås skole	53	0	0	53
02230	Inneklimatilatak Malme skole	338	0	0	338
02251	Sysselsettingsmidler Tornes skole	1 684	0	0	1 684
02265	Hustad skole ARX (el. låsesytem)	687	0	0	687
02266	Hustad skole - renovering garderobeanlegg Sak 28/2018	0	3 000	3 000	-3 000
02272	Hustad barnehage, ventilasjon	568	0	0	568
02274	Bud barnehage Sak 28/2018	169	3 000	3 000	-2 831
02275	Hustad barnehage - gjerde Sak 28/2018	738	500	500	238
02970	Bjørnsund leirskole - innredning kjeller lærerbolig Sak 28/2018	1 453	900	900	553
03016	Fræna sjukeheim - styring varme og ventilasjon	796	500	500	296
03017	Utstyr institusjonstjenesten	463	270	270	193
03018	Velferdsteknologi	116	2 000	2 000	-1 884

Prosjekt		Regnskap	Budsjett inkl. endring	Årsbudsjett	Avvik i NOK
03019	Pasientvarsling Auretunet og Farstad	50	3 000	3 000	-2 950
03045	Lokaler til mestringsenheten	243	1 000	1 000	-757
03050	Fræna sjukeheim og omsorgssenter - sprinkler Sak 28/2018	0	1 000	1 000	-1 000
03051	Lundhaugen - ventilasjon Sak 28/2018	0	500	500	-500
03100	Bil - barne og familie Sak 28/2018	0	750	750	-750
03111	Bil - hjelpemiddelsentralen	677	0	0	677
03363	Farstad aldersheim. Etterisolering nye vindu - dører	3 403	0	0	3 403
03450	Bolig med vakt del på Eidem	58	0	0	58
03500	Nav/Sosialtjenesten IKT-prosjekt	0	460	460	-460
03617	Hesthovvegen 38 renovering	403	0	0	403
03650	Torget legekontor	500	0	0	500
04000	Tilrettelegging tomter	169	10 300	10 300	-10 131
04010	Grunnkjøp Hestadholmen	37	0	0	37
04030	Tomtefelt - Korsmyra	12 001	13 000	13 000	-999
04066	Malmefjorden boligfelt, B6	111	0	0	111
04075	Tornes boligfelt - nord	2 741	0	0	2 741
04185	Dalelia IV boligfelt	1 468	0	0	1 468
04190	Startlån - Husbanken Sak 28/2018	0	1 000	1 000	-1 000
04430	Klargjøring næringsareal	18	10 500	10 500	-10 482
04435	Galten industriområdet Malmefjorden	3 762	0	0	3 762
04470	Varhol industriområde	3 851	0	0	3 851
04480	Urda	4 024	0	0	4 024
04615	Opprusting kommunale bygg	0	5 000	5 000	-5 000

Prosjekt		Regnskap	Budsjett inkl. endring	Årsbudsjett	Avvik i NOK
05037	Farstadsanden - Nasjonal turistvei	424	2 200	2 200	-1 776
05038	Trollkirka turmål og knutepunkt	0	500	500	-500
05039	Turstier/friluftsområder fase 1	0	200	200	-200
05050	Flytting gamle Malme skole Sak 28/2018	124	150	150	-26
05351	Utvidelse av gravplass Tornes	21	500	500	-479
05353	Kirkelig fellestråd - Diverse investeringer	281	300	300	-19
05354	Hestad gravsted	814	730	730	84
06011	Kartlegging	0	150	150	-150
06017	Kartlegging av funksjonell strandsone	0	500	500	-500
06052	Nytt bygg brannstasjonen Sak 28/2018	66	2 300	2 300	-2 234
06057	Oppmålingsbil Sak 28/2018	151	200	200	-49
06058	Teknisk forvaltning - ny bil Sak 28/2018	84	100	100	-16
06059	GPS Rover teknisk forvaltning Sak 28/2018	550	320	320	230
06060	Flyfotografering Sak 28/2018	0	500	500	-500
06200	Vatn	0	7 000	7 000	-7 000
06273	Lauvåsen - vannledning	593	0	0	593
06275	VA - Kolberg	471	0	0	471
06279	Renovering VA-ledninger Jendem gamle boligfelt	4 203	0	0	4 203
06282	Renseanlegg Bud	5 052	0	0	5 052
06300	Avløp	50	31 000	31 000	-30 950
06341	Avløpsanlegg Vikan	68	0	0	68
06351	Renseanlegg Eidem	15 210	0	0	15 210
07610	Trafikksikkerhetstiltak	0	1 000	1 000	-1 000
07654	Bussknutepunkt - Elnesvågen Sak 28/2018	67	2 000	2 000	-1 933

Prosjekt		Regnskap	Budsjett inkl. endring	Årsbudsjett	Avvik i NOK
07655	Tettstedprogrammet - PS 90/2016	2 246	750	750	1 496
07657	Gang- og sykkelveg Bud-Bergset Sak 28/2018	13 696	13 000	13 000	696
07658	Parkeringsplass vest for rådhuset	0	500	500	-500
07751	Grusing kommunale veier	336	0	0	336
07753	Asfaltering Sak 28/2018	4 386	4 000	4 000	386
07765	Eidemskaret - bygging av veg samt ledningsnett	2 742	0	0	2 742
07766	Varholvegen	450	0	0	450
	Diverse	629	0	0	629
		133 316	159 880	159 880	-26 564

Dette er en oversikt som spesifiserer alle prosjekter i investeringsregnskapet det er bevilget og brukt penger på i 2018. Tallene finnes igjen på regnskapsoversikt Investering sum utgifter - foran i rapporten.

Investeringsprosjekter omtale

Prosjekt 01510 Datautstyr Et betydelig avvik her. Dette skyldes utgifter i forbindelse med uttreden IKT Orkide. Ny infrastruktur er bygget opp i Hustadvika. Eide og Fræna har delt utgiftene. Det vil skje et oppgjør i forhold til IKT Orkide våren 2019. Da vil Eide og Fræna kommuner motta et beløp som kompensasjon for noen av våre eiendeler som blir igjen i IKT Orkide. Dette beløpet er ikke avklart ennå og vil bli bokført i 2019.

Prosjekt 02128 FUSK rehab fyrrom. Strakstiltak utført, fortsatt gjenstår en del arbeid. Kartlegging viser at det er en større jobb enn forutsatt. Kommer tilbake med egen sak.

Prosjekt 02129 og 02230 Malme skole. Samlet avvik 1 mill. kroner. Tilleggsarbeider utført på kontrakt med Fræna Byggservice AS. Reparasjon på tak i nybygg, da det var lekkasjer ned på teknisk rom. Ekstra utgifter ang avløp, da kloakk slo opp i sluk på

vaskerom. Det ble besluttet å sette inn 3 små klasseromsaggregater pga dårlig inneklima. Disse kan flyttes til annen enhet etter at skolen er tatt ut av bruk.

Prosjekt 02207 Haukås skole skolekjøkken. Avvik 536 tusen kroner. Avvik på skolekjøkken! Skolekjøkkenet var i en sånn forfatning at tiltak måtte utføres.

Prosjekt 02218 Jendem skole. Avvik 6,2 mill. kroner. Prosjektet er i forhold til totalramme. Avviket skyldes noen flere utbetalinger til totalentreprenør i 2018 enn først budsjettet.

Prosjekt 02219 Ny skole Jendem - kjøp av grunn.. Avvik 6,8 mill. kroner. Dette skyldes at gjennomføring av kjøpet ikke ble gjort før i 2019. Tas inn i revidert budsjett.

Prosjekt 02251 Sysselsettingsmidler Tornes skole. Avvik 1,7 mill. kroner. Fond avsatt i 2018 dekker 0,3 mill. kroner. Resten av avviket skyldes nødvendig reovering av gamledelen av bygget, lukking av avvik på brannområdet samt gjennomført grunnundersøkelser.

02265 Låssystem Hustad skole. Avvik 687 tusen kroner. Dette prosjektet måtte gjennomføres for å ivareta sikkerhetsmessige hensyn.

02266 Hustad skole reovering av garderobeanlegg. Avvik 3 mill. kroner i mindreforbruk. Prosjektet ble ikke gjennomført i 2018 grunnet manglende kapasitet. I tillegg oppstod en større vannlekkasje som måtte prioriteres. Dette er ført over drift.

02272 Hustad barnehage - ventilasjon. Merutgift på 568 tusen kroner. Vedtatt i DRUT i 2017 men det oppstod merarbeid i forbindelse med utskifting av ventilasjon.

02274 Bud barnehage. Avvik på 2,8 mill. kroner. Utredningsarbeid, dialog med barnehagen og byggesaksbehandling har tatt tid og prosjektet har ikke kommet skikkelig i gang.

02970 Bjørnsund leirskole. Avvik 0,5 mill. kroner i merforbruk. Behovet for utbedring og reovering var større enn først antatt.

03018 Velferdsteknologi. Pga forsinkelser med IKT Orkide (problemer med brannmur mv.) fikk vi ikke startet som planlagt. Det er dessuten mye velferdsteknologi som bare

lan leies og ikke eies.

03019 Pasientvarsling Auretunet og Farstad. Avtalen var ikke klar før nå på nyåret, så investeringene blir i 2019 i stedet.

03045 Mestringsenheten. Avviket skyldes at utbyggingen er utsatt.

03050 Fræna sjukeheim og omsorgssenter- sprinkler. Avviket skyldes mangel på kapasitet.

03051 Lundhaugen - ventilasjon. Avviket skyldes mangel på kapasitet.

03363 Farstad aldersheim. Avvik 3,4 mill. kroner. Her var det bevilget 1,7 mill. kroner av prosjekt 04615 - midler disponert av DRUT. Avviket er altså reelt på 1,7 mill. kroner. Årsaken til avviket er at terrassen ble innglasset (vinterhage) for å gjøre den mer funksjonell og veggkledning måtte skiftes.

Tomtefelt Korsmyra (prosjekt 04030) er budsjettet med 13 mill. kroner. Det er brukt 1 mill. kroner mindre enn budsjettet i 2018. Prosjektet er ikke ferdig og fortsetter inn i 2019.

Tomtefelt (04066, 04075, 04185 og 04180) Bevilgning er på 10,3 mill. kroner og det er brukt 4,5 mill. kroner. Planlegging har tatt lengre tid enn forutsatt. Det har medført mindre fremdrift.

Industriområde. Bevilget 10,5 mill. på samlepost 04430. Det er brukt 11,7 mill. kroner på prosjektene 04431, 04435, 04460, 04470 og 04480). Avviket på 1,2 mill. kroner skyldes forskjøvet fremdrift.

Prosjekt 04619 og 07765 Nye småhus har et merforbruk på 2,7 mill. kroner. Utgiftene i 2018 gjelder opparbeiding av vei og ledningsnett. Selve boligene er prosjektert og planlegges oppført i 2019. Det er også lagt inn i budsjettet for 2019.

Prosjekt 05037 Farstadsanden nasjonal turistvei. Mindreforbruk på 1,4 mill. kroner. Statens vegvesen er prosjekteier og vi skal bidra med 25 % av utgiftene. Prosjektet er nå ute på Doffin. Vi har foreløpig lagt til rette med pumpestasjon og grunnavtaler. Blir ikke ferdig før til høsten.

06052 Brannstasjon, I sak 75/2018 fattet Plan- og økonomiutvalget følgende vedtak:
"Kommunestyret utsetter saken inntil en har avklart fremtidig organisering på
brannområdet i Hustadvika.

Prosjekt 06200 Vatn og 06300 Avløp. Er budsjettert samlet med 38 mill. kroner.
Samlet er det brukt 25,7 mill. kroner. Dette skyldes forskyvning av fremdrift og
manglende kapasitet. Renseanlegget på Bud ble overlevert februar 2018 og søknad
om midlertidig brukstillatelse for renseanlegg Eidem sendes i uke 11 i 2019.

Prosjekt 07654 Bussknutepunkt. Mindreforbruk på 1,9 mill. kroner. Dette skyldes
levering av busskur som trakk ut i tid. Må budsjetteres på nytt i 2019.

Prosjekt 07657 Gang og sykkelveg Bud - Bergset. Merforbruk på 700 tusen i 2018.
Prosjektet er ikke ferdigstilt i 2018 men er forventet ferdigstilt i mai 2019. Midler må inn i
budsjett 2019.

Rådmannens sluttkommentar:

Det er lagt betydelige ressurser i å få til bedre prosjektstyring på Fræna kommunes
investeringsprosjekt de siste par årene. Vi er i gang og det blir gjort fremskritt. Vi har
likevel en jobb og gjøre og arbeidet som er startet opp vil bli videreført inn i 2019.

[Personvernerklæring](#)

Note 1 - Fræna kommunes organisering

Fræna kommunes organisering

Fræna kommunes regnskap synliggjør alle aktiviteter i kommunal regi samtidig som de beskriver omfanget av tjenesteproduksjonen. I Fræna kommune er det ingen kommunale foretak. Kommunen eier 100 % av ett aksjeselskap. Det er Eiendomsselskapet Norlund AS. Torabu AS og Svanpro AS er nå fusjonert og Eide kommune og Fræna kommune eier hver sin halvpart.

Kommunen er i tillegg deltaker i flere interkommunale samarbeid og interkommunale selskap (IKS). De viktigste nevnes her:

Interkommunale samarbeid:

Ingen spesifikke. Se under om vertskommunesamarbeid.

Interkommunale selskap:

RIR IKS, Møre og Romsdal Revisjon IKS, Molde og Romsdal Havn IKS, Interkommunalt ariv IKS, Krisesenteret i Molde og Romsdal IKS og Gassror IKS

Andre avtaler og vertskommunesamarbeid:

I tillegg er det inngått avtaler om samarbeid innen regnskap, skogbruk, landbruk, Rus og psykiatri, PPT, skatt og opplæringskontor. De fleste av disse avtalene er mellom Eide og Fræna. IKT orkide anses også å komme inn under denne betegnelsen og innbefatter alle nordmørskommunene + Fræna. Denne siste avtalen er sagt opp per 31.12.2018. Fræna er medlem Nordmøre interkommunale innkjøpstjeneste (NII). Dette er en vertskommuneavtale der de ansatte er tilknyttet Kristiansund kommune.

Note 2 - Vesentlige transaksjoner i regnskapet

Fræna kommune har plassert 108,9 mill. kroner til forvaltning hos Pareto Forvaltning AS og Carnegie AS. For regnskapsåret 2018 er det ført et tap på fondsplasseringen på 0,7 mill.

kroner. World Wide har "bidratt" med 0,4 mill. kroner og Pareto med 0,3 mill. kroner av tapet.

Fellesnemnda er innarbeidet i Fræna kommune sitt regnskap. Dette medfører at netto driftsresultat viser 6,4 mill. kroner for dårlig resultat. Samme beløp blir nullet ved bruk av bundne fond og påvirker derfor ikke årsresultatet til Fræna kommune. Egen note om nettodriftsresultat viser også dette forholdet.

Det er ikke gjennomført endring i regnskapsprinsipp og vesentlige estimatendringer i 2018. Det er heller ikke korrigert feil fra tidligere år som er av vesentlig betydning for å bedømme kommunens resultat og stilling.

Det har vært to store klagesaker oppe til behandling i 2018. Den ene er avgjort og utgjør et tap på 60 tusen kroner per år. I tillegg kommer saksomkostninger. Korreksjon må utføres i årene 2015 – 2018 og samlet utgjør tapet om lag 300 tusen kroner. Den andre saken er ikke endelig avgjort i Klagenemnda, men saken vil komme også snart alle opplysninger er på plass. Etter behandling i Sakkyndig nemnd viser innstillingen til klagenemnda en reduksjon i eiendomsskatt på 1,5 mill. kroner per år. Tapet er ikke konstatert før Klagenemnda har avgitt sitt vedtak. Rådmannen har likevel vurdert det riktig å føre et tap i regnskapet for 2018 på basis av «forsiktighetsprinsippet». Bokført mulig tap utgjør 6 mill. kroner. Det betyr på ingen måte at rådmannen forskutterer vedtaket i Klagenemnda.

I 2018 fikk Fræna kommune en ekstra inntekt på 4 mill. kroner fra Havbruksfondet. Det er budsjettert med kroner null på denne posten i 2019.

I tillegg er kommunen i en klageprosess med Statnett i forhold til fastsettelsen av eiendomsskattegrunnlaget for selskapets kraftlinjer og transformatorstasjon med grunnlag i Høyesteretts dom av 26. juni 2017. Vår advokat i denne prosessen er Lund & Co. DA, de har lignede klager også for andre kommuner.

Samlet er det derfor bokført en avsetning for å møte konstatert og eventuelle tap på eiendomsskatt i regnskapet for 2018 på 6,3 mill. kroner.

Note 3 - Arbeidskapitalen

	Regnskap 2018	Revidert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	2018
Anskaffelse og anvendelse av midler				
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	860 144	796 239	795 240	852 100
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	26 841	33 745	38 785	18 430
Innbet. ved eksterne finanstransaksjoner	114 544	117 676	117 176	69 935
Sum anskaffelse av midler	1 001 530	947 660	951 201	940 466
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	827 728	754 154	752 566	765 067
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	131 238	156 980	161 640	84 193
Utbet. ved eksterne finanstransaksjoner	43 050	39 247	44 747	44 039
Sum anvendelse av midler	1 002 016	950 381	958 953	893 299
Anskaffelse - anvendelse av midler	-486	-2 722	-7 752	47 167
Endring i ubrukte lånemidler	-31 254	0	0	8 433
Endr.i regnskapsprins. som påvirker AK Drift	0	0	0	0
Endr.i regnskapsprins. som påvirker AK Invest	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	-31 740	-2 722	-7 752	55 601
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	34 850	30 167	16 784	79 048
Bruk av avsetninger	35 336	32 887	14 706	31 881
Til avsetning senere år	0	0	0	0
Netto avsetninger	-486	-2 721	2 077	47 167
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	57 504	70 280	13 129	31 597
Interne utgifter mv	57 504	70 279	3 300	31 597
Netto interne overføringer	0	1	9 829	0

	Regnskap 2018	Revidert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	2018
	Regnskap 2018	Regnskap 2017		
Oversikt endring arbeidskapital				
Omløpsmidler				
Endring betalingsmidler	-5 328	53 617		
Endring ihendehaverobl og sertifikater	1 027	5 515		
Endring kortsiktige fordringer	-926	-8 893		
Endring premieavvik	3 284	-2 719		
Endring aksjer og andeler	-3 339	1 410		
Endring omløpsmidler	-5 284	48 931		
Kortsiktig gjeld				
Endring kortsiktig gjeld	-26 456	670		
Endring arbeidskapital	-31 740	49 601		

Denne oversikten viser endring arbeidskapital i 2018. Arbeidskapitalen utvikler seg nå negativt. Det betyr svekket likviditet i kommunen. Dette henger sammen med nullresultat og reduksjon i ubrukte lånemidler.

Note 4 - Pensjon KLP

Pensjonsutgifter i drift- og investeringsregnskapet		2018	2017
A	Beregnet netto pensjonskostnad	35 848	35 476
B	Forfalt pensjonspremie (eks. adm. Kostnader)	46 053	40 442
C	Årets premieavvik (A-B)	-10 205	-4 966
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	6 698	6 395
E	Administrasjonskostnader	2 687	2 535
F	Brutto pensjonsutgifter etter premieavvik og amortisering	45 233	44 407
G	Pensjonstrekk ansatte	-5 659	-5 330
Årets regnskapsførte pensjonsutgifter (F-G)		39 574	39 077

Akkumulert premieavvik	2018	2017
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)	-33 927	-35 357
Årets premieavvik	-10 205	-4 966
Sum amortisert premieavvik dette året	6 698	6 395
Akkumulert premieavvik pr 31.12	-37 434	-33 927
Arbeidsgiver av akkumulert premieavvik	-5 278	-4 784
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	-42 712	-38 711

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2	2
Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01	110 029	132 618
Årets premieavvik	-10 205	-4 966
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-25 789	-17 623

Pensjonsutgifter i drift- og investeringsregnskapet	2018	2017
---	------	------

Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)

Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	74 035	110 029
--	---------------	----------------

Herav:

Brutto pensjonsforpliktelser pr 31.12

	815 369	771 649
--	---------	---------

Brutto Pensjonsmidler pr 31.12

	741 334	661 620
--	---------	---------

Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse

	10 439	15 514
--	--------	--------

	Premiefond	2018	2017
--	------------	------	------

Innestående på premiefond 01.01.

	74	79
--	----	----

Tilført premiefondet i løpet av året

	10 160	6 223
--	--------	-------

Bruk av premiefondet i løpet av året

	10 114	6 229
--	--------	-------

Innestående på premiefond 31.12.

	119	74
--	------------	-----------

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden 2018	KLP	SPK
---	-----	-----

Forventet avkastning pensjonsmidler

	4,50 %	4,20 %
--	--------	--------

Diskonteringsrente

	4,00 %	4,00 %
--	--------	--------

Forventet årlig lønnsvekst

	2,97 %	2,97 %
--	--------	--------

Forventet årlig G- og pensjonsregulering

	2,97 %	2,97 %
--	--------	--------

Reglende for amortiseringstid er:

Pensjonsutgifter i drift- og investeringsregnskapet	2018	2017
2002 - 2010 15 år		
2011 - 2013 10 år		
2014 - 7 år		

Oversikt over Fræna kommune sine pensjonsforpliktelser (KLP) - 2018

Note 5 - Pensjon Statens pensjonskasse (SPK)

Alle tall i hele tusen.

Pensjonsutgifter i drift- og investeringsregnskapet		2018	2017
A	Beregnet netto pensjonskostnad	8 832	8 708
B	Forfalt pensjonspremie (eks. adm. Kostnader)	7 904	8 141
C	Årets premieavvik (A-B)	928	567
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	-576	-530
E	Administrasjonskostnader	248	239
F	Brutto pensjonsutgifter etter premieavvik og amortisering	8 504	8 418
G	Pensjonstrekk ansatte	-1 433	-1 374
Årets rengskapsføre pensjonsutgifter (F-G)		7 071	7 044

Akkumulert premieavvik		2 018	2 017
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)		3 404	3 367
Årets premieavvik		928	567
Sum amortisert premieavvik dette året		-576	-530
Akkumulert premieavvik pr 31.12		3 756	3 404
Arbeidsgiver av akkumulert premieavvik		530	480
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift		4 285	3 884

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2 018	2 017
Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01		38 534	35 589
Årets premieavvik		928	567
Esitmatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)		-260	2 379
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)			
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.		39 202	38 534
Herav:			
Brutto pensjonsforpliktelser		129 815	128 536
Pensjonsmidler		90 613	90 002

Pensjonsutgifter i drift- og investeringsregnskapet		2018	2017
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	5 527	5 433
Beregningsforutsetninger	2018		
Forventet avskastning på pensjonsmidler	4,20 %		
Diskonteringsrente	4,00 %		
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %		
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %		
Reglende for amortiseringstid er:			
2002 - 2010 15 år			
2011 - 2013 10 år			
2014 - 7 år			

Oversikt over pensjonsforpliktelser i Statens pensjonskasse (SPK) - 2018

Note 6 - Aksjer og andeler

Alle tall i hele tusen.

Selskapets navn	Org. nr.	Antall	Eierandel	Bokført per 31.12.2017	Bokført per 31.12.2018
Eigedomsselskapet Norlund AS	930925357	300	100 %	3 919	3 919
Torabu AS	968185950	50	100 %	1 050	1 050
Bjørnsundruta AS	910664956	866	87 %	25	25
Fræna Næringsforum AS	985960550	100	22,62 %	85	0
Gassvegen AS	912254941	100	10,41 %	100	35
Astero AS	919635657	105	4,4 %	38	38
Muritunet AS	961721652	50	3,33 %	5	5
Molde Lufthavnutvikling AS	985615462	44	2,37 %	326	269
Langfjordforbindelsen AS	886281692	10	2,31 %	11	11
Visit Nordmøre og Romsdal AS	986702628	17066	2 %	17	17
Nordmøre Fiskebåt AS	994298364	100	1,6 %	10	10
Prebio AS, avd. Molde	919873930	6095	0,74 %	358	211
Møreaksen AS	942390742	160	0,22 %	17	7
Nord Vest Handverk AS				4	4
Møreaksen AS	942390742	160	0,22 %	7	17
Nord Vest Handverk AS				4	4
Visit Nordmøre og Romsdal AS	986702628	17066	2 %	17	17
Sum aksjer				5 964	5600

Andeler		Antall	Eierandel	Bokført per 31.12.2017	Bokført per 31.12.2018
KLP - Egenkapitalinnskott 1)				18 453	20 526
Gass Ror IKS			11 %	200	200
Møre og Romsdal Revisjon IKS			4,60 %	126	126
Skaret Skisenter SA				5	5
Fræna Stadion AL				10	10
EBRL - hus 5 vest, sokkel				22	22
EBRL - hus 5 vest, 1. etg.				32	32
EBRL - hus 6 øst, 1. etg.				32	32

Selskapets navn	Org. nr.	Antall	Eierandel	Bokført per 31.12.2017	Bokført per 31.12.2018
EBRL - hus 6 vest, 1. etg.				32	32
EBRL - hus 6 øst. sokkel				20	20
EBRL - hus 6 vest. sokkel				23	23
Sum andeler				18 956	21029
Sum aksjer og andeler				24920	26629
1) Fræna kommune betalte 2,1 mill. kroner i egenkapitalinnskudd til KLP i 2018					

Oversikt over aksjer og andeler som Fræna kommune eier.

Note 7 - Minsteavdrag - 2018

Gruppe	Levetid	IB 2018	Vektet levetid
Maskiner, utstyr, transportmidler	5	9 407	0
Maskiner, utstyr, transportmidler	10	14 089	0
Maskiner, utstyr, transportmidler	20	7 001	0
Fast eiendom og anlegg	20	36 228	1
Fast eiendom og anlegg	40	535 969	21
Fast eiendom og anlegg	50	126 017	7
		728 712	29
Utregning av min.avdrag			Min.avdrag
Lånegjeld 01.01.2018		Tall i hele tusen	22 526
Avdrag betalt			22 456
Differanse (negativ)			70

Alle tall i hele tusen.

Denne noten viser om kommunen har betalt tilstrekkelig avdrag i 2018. Notene viser at det er betalt 70 tusen kroner mindre enn beregnet minsteavdrag, men beløpet må anses å være uvesentlig.

Note 8 - Fond

Alle tall i hele tusen.

Fond i balansen	IB 1.1.2018	Bruk	Avsatt	UB 31.12.2018	Endring 2018
Disposisjonsfond	63 608	850	2 975	65 733	2 125
Bundne driftsfond	44 140	8 934	5 696	40 901	-3 239
Ubundne investeringsfond	88 590	2 020	23 212	109 781	21 192
Bundne investeringsfond	7 503	320	2 967	10 150	2 647
Sum	203 841	12 124	34 850	226 566	22 725

Oversikt over utviklingen i ulike fond.

Disposisjonsfondet

Det er brukt noe av disposisjonsfondet bl.a. til et prosjekt for reduksjon av plastforurensing. I tillegg ble det bevilget 100 tusen til vasine mot hjernehinnebetennelse fra fondet og 650 tusen som ekstra tilskudd til kirkelig fellesråd i Fræna.

Det er avsatt 3 mill. til disposisjonsfondet som gjelder regionsentertilskuddet. Kommunestyret har vedtatt å avsette dette tilskuddet for senere bruk til sentrumsutvikling. Midlene for i år og fra 2017 er lagt inn for bruk i økonomiplanen i 2019 og 2020.

Bundne driftsfond

Her har det skjedd en bruk og avsetning til diverse prosjekt der midler er mottatt og midler brukt til bestemte formål. Her ligger også selvkostfondene, se egen note som viser konkret bevegelse på de ulike selvkostfond. Disse blir vanligvis ikke budsjettert.

Ubundne investeringsfond.

Avsetning gjelder disponering av mindreforbruk (overskudd) i 2017. Bruk gjelder egenkapitalinnskudd KLP for 2018.

Bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond gjelder bruk og avsetning til fondet som følge av pålegg i lov, forskrift eller avtale. Disse blir vanligvis ikke budsjettert.

Note 9 - Ytelser ledende personer og kontrollorgan

Kontrollorgan

Tall i hele tusen

Kontrollorgan:	2 017	2 018
Regnskaps- og forvaltningsrevisjon	765 301	875 218
Kontrollutvalgssekretær	332 500	311 500
Totalt for kontrollorgan	1 097 801	1 186 718

*) Økningen i utbetalingen til regnskaps- og kontrollrevisjon i 2018, skyldes kostnad knyttet til avvikling av kommunerevisjonsdistrikt 2. Revisjonstjenestene utføres nå av Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Ledende personer

Tall i kroner.

Ledende personer:	2017	2018
Ordfører	889 523	920 389
Varaordfører	355 810	368 150
Rådmann	1 058 350	1 058 350
Totalt for ledende personer	2 303 683	2 346 889

Note 10 - Mer-/mindreforbruk

Mer-/mindreforbruk	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inndekking merforbruk	2 613	13 549				
Mindreforbruk			15 442	16 295	23 211	100

Tall i hele tusen.

Noten viser mindreforbruk (overskudd) de siste årene og inndekking tidligere års merforbruk i 2013 og 2014.

Note 11 - Kundefordringer

Tall i kroner.

Tall i hele tusen.

Type krav	Sum utestående	Vanskelig å kreve inn	Ikke mulig
Husleie	419 879	124 073	33 717
Barnehage/SFO	901 437	227 021	
Helse- og sosial	1 081 300	7 268	26 002
Kultur	133 769	17 673	
Teknisk/byggegebyr	2 312 049	103 550	
Kommunale avgifter	1 378 982		
Andre type krav	9 783 606		
	16 011 022	479 585	59 719

I løpet av 2018 ble det sendt ut ca. 32300 fakturaer på tilsammen kr. 206.500.000. Av kunderestansene pr. 31.12.2018, er kr.539.304,- kategorisert som vanskelige/ikke mulig å kreve inn. Dette er krav som er under tvangsinnkreving, eller som det er sendt klage på.

Note 12 - Garantier

	Långiver	år		Innløsning	31.12.2017	31.12.2018
	Garantier i Husbanken					
1	Mobarn Malmefjorden I.nr. 14600229 0 - 2 dellån	2007	4 219 634	2033	1 678 767	1 553 331
2	Utsyn Barnehage I.nr. 14610756 0	1998	460 000	2018	17 250	0
3	Haugtussa Barnehage I.nr. 14614011 6 - 4 dellån	2006	5 672 000	2043	4 126 806	3 965 326
4	Jendem Velforening I.nr. 14627384 2	2003	6 000 000	2034	3 414 098	3 324 637
	Sum Husbanken				9 236 921	8 843 294
	Garantier i Kommunalbanken					
5	Torabu AS I.nr. 20030638	2003	1 380 210	2023	392 250	326 870
6	Torabu AS I.nr. 20030637	2003	1 045 500	2030	482 460	443 880
7	Torabu AS I.nr. 20040292	2004	1 270 475	2026	508 260	451 880
8	Torabu AS I.nr. 20160194	2016	5 215 000	2046	4 954 240	4 780 440
9	Tøndergård skole 15 % av lånet I.nr. 20120543	2012	596 300	2039	480 000	96 000
	Sum Kommunalbanken				6 817 210	6 099 070
	Garantier Romsdalsbanken AS					
11	Haugtussa barnehage I.nr. 4100 72 26053	2013	560 000	2038	514 028	500 214
	Sum Romsdalsbanken				514 028	500 214

	Långiver	år	Innløsning	31.12.2017	31.12.2018
	Sum garantiansvar		33 991 615	16 568 159	15 442 578

Kommunen har gitt realgaranti til BFH Sparebank for et lån som Elnesvågen Stadion og Elnesvågen Alliance har i en utenlandsk bank.

Fræna kommune har en eierandel i Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS på 19,1 %. Dette betyr at kommunen også hefter for 19,1 % av selskapets gjeld. Dette er ikke med i oversikten ovenfor, men er viktig å være oppmerksom på.

Risiko

Det er ved årsavslutningen ikke fremkommet informasjon som tilsier at det er stor risiko for tap ved noen av de garantier som fremkommer av noten.

Note 13 - Anleggsmidler avgang/tilgang og avskrivning

Alle tall i hele tusen.

Anleggsgruppe	Inngående saldo	Tilgang	Salg	Gevinst ved salg	Nedskrivning	Avskrivn
Person, vare- og lastebiler	7 740	3 788				
Maskiner/Utstyr	234					
Brannbiler og pumper	3 227					
Verktøy, utstyr, inventar	6 115	1 284				
IKT-utstyr, kontormaskiner	9 405	9 646				
Boliger	63 406	728	20	2 763		
Skoler og barnehager	197 793	33 372				
Idrettshaller	8 711					
Forretningsbygg	108					
Aldershjem og institusjoner	82 290	4 199				
Kulturbygg	352					
Brannstasjoner / verksted	4 063	154				
Renseanlegg og pumpestasjoner	32 517	20 329				
Ledningsnett	162 822	17 893				
Veier	102 833	17 349				
Parkeringsplasser o. l	3 774	67				
Uteområder/-anlegg	3 486					
Hamner og kaier	39 204					
Tomtegrunn	68 799	22 006	1 015			
SUM	796 878	130 818	1 035		0	3
Fra skjema 2A - Investeringer i anleggsmodulen		131 242				
Tilgang (aktivert i anleggsmodul)		130 818				

Anleggsgruppe	Inngående saldo	Tilgang	Salg	Gevinst ved salg	Nedskrivning	Avskrivn
Investeringer kirken		281				
Ikke aktivert		142				
Sum		131 242				

Sum tilgang differerer med Regnskapsskjema 2A. Dette skyldes at investering i kirke er aktivert i kirkeregnskapet og ikke i kommuneregnskapet. Det er også noen småbeløp som ikke er aktivert. Det skyldes at det ikke ble noe av prosjektene eller at de ble stanset.

Note 14 - Gebyrfinansiert selvkosttjenester - etterkalkyle for 2018

Kommentarer 2018

Tabellen nedenfor viser etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

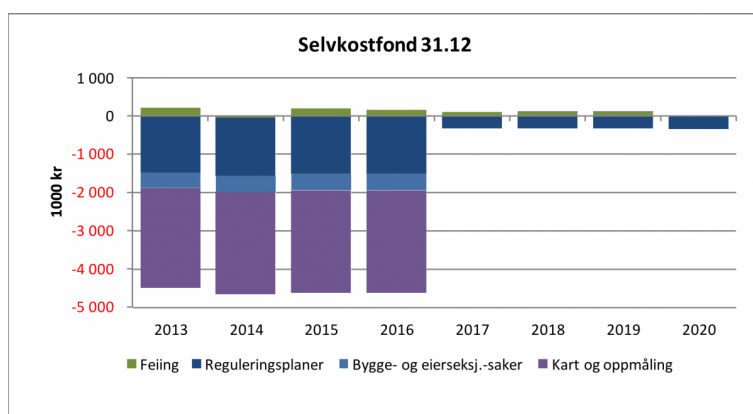
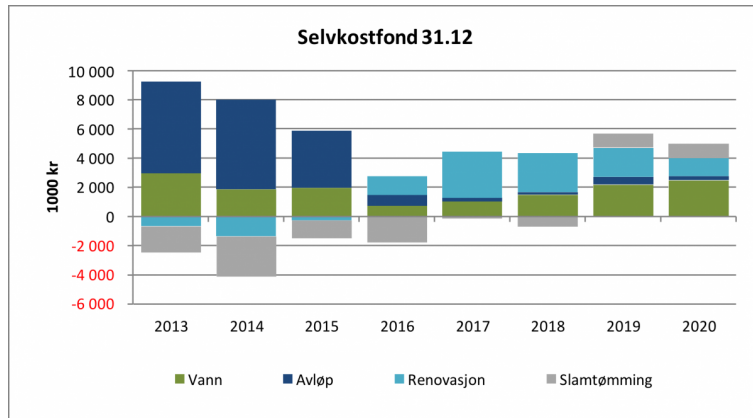
Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet.

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapitaler bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng. I 2018 var denne lik 2,370 %.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2018 i sin helhet være disponert innen 2023.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylerne gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

Samlet etterkalkyle 2018 - Vann, Avløp, renovasjon og slamtømming

Alle tall i hele kroner.

2018 Etterkalkyle selvkost	Vann	Avløp	Renovasjon	Slamtømming	Totalt
Gebyrinntekter	19 523 235	15 051 537	11 094 827	2 162 890	47 832 489
Øvrige driftsinntekter	633 279	24 158	2 391	2 391	662 219
Driftsinntekter	20 156 514	15 075 695	11 097 218	2 165 281	48 494 708
Direkte driftsutgifter	11 955 338	8 836 980	11 108 919	2 641 298	34 542 535
Avskrivningskostnad	4 691 383	2 952 632	0	0	7 644 015
Kalkulatorisk rente (2,37 %)	2 565 782	1 973 907	0	0	4 539 689
Indirekte netto driftsutgifter	548 312	504 926	400 611	221 771	1 675 619
Indirekte avskrivningskostnad	23 665	25 795	6 214	2 910	58 584
Indirekte kalkulatorisk rente (2,37 %)	2 009	2 189	490	233	4 921
Driftskostnader	19 786 488	14 296 429	11 516 234	2 866 211	48 465 362
Resultat	370 026	779 266	-419 016	-700 930	29 346
Kostnadsdekning i %	101,9 %	105,5 %	96,4 %	75,5 %	100,1 %
Selvkostfond 01.01	1 018 547	264 927	3 154 439	0	4 437 913
+ Avsetning til selvkostfond	370 026	779 266	0	0	1 149 292
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (2,37 %)	28 524	15 513	69 795	0	113 832
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	1 417 097	1 059 706	2 805 218	0	5 282 027
Fremførbart underskudd 01.01	0	0	0	-176 644	-176 644
+ Inndekning av fremførbart underskudd	0	0	0	0	0
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (2,37 %)	0	0	0	-12 492	-12 492
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	0	0	0	-890 066	-890 066
Gebyrinntekter	19 523 235	15 051 537	11 094 827	2 162 890	47 832 489
Gebyrgrunnlag	19 153 209	14 272 271	11 513 843	2 863 820	47 803 143
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	101,9 %	105,5 %	96,4 %	75,5 %	100,1 %
Normalgebyr					
Normalgebyr eksklusiv mva.	3 843	4 337	2 635	1 170	11 985
Normalgebyr inklusiv mva.	4 804	5 421	3 294	1 463	14 982

Etterkalye 2018 - Tilsyn og saksbehandling etter forurensingsloven og Feiing

Alle tall i hele kroner.

2018 Etterkalkyle selvkost	Tilsyn og saksbehandling forurensingsloven	Feiing	Totalt
Gebyrinntekter	0	2 475 650	2 475 650
Øvrige driftsinntekter	0	23 436	23 436
Driftsinntekter	0	2 499 086	2 499 086
Direkte driftsutgifter	600 000	2 161 925	2 761 925
Indirekte netto driftsutgifter	4 124	279 844	283 968
Indirekte avskrivningskostnad	0	10 225	10 225
Indirekte kalkulatorisk rente (2,37 %)	0	854	854
Driftskostnader	604 124	2 452 847	3 056 972
Resultat	-604 124	46 239	-557 886
Kostnadsdekning i %	0,0 %	101,9 %	81,8 %
Selvkostfond 01.01	0	112 697	112 697
+ Avsetning til selvkostfond	0	46 239	46 239
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (2,37 %)	0	3 219	3 219
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	0	162 154	162 154
Fremførbart underskudd 01.01	0	0	0
- Underskudd til fremføring	-604 124	0	-604 124
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (2,37 %)	-7 159	0	-7 159
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	-611 283	0	-611 283
Gebyrinntekter	0	2 475 650	2 475 650
Gebyrgrunnlag	604 124	2 429 411	3 033 536
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	0,0 %	101,9 %	81,6 %

2018 - Reguleringsplaner, Bygge- og eierseksjonssaker samt Kart og oppmåling

2018 Etterkalkyle selvkost	Reguleringsplaner	Bygge- og eierseksj.-saker	Kart og oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	652 288	2 606 816	2 138 567	5 397 671
Øvrige driftsinntekter	506 311	33 077	93 736	633 124
Driftsinntekter	1 158 599	2 639 893	2 232 303	6 030 795
Direkte driftsutgifter	2 266 112	2 309 960	2 134 946	6 711 018
Avskrivningskostnad	473	0	684	1 156
Kalkulatorisk rente (2,37 %)	431	0	10 420	10 851
Indirekte netto driftsutgifter	135 914	307 066	254 680	697 659
Indirekte avskrivningskostnad	8 133	24 213	23 389	55 736
Indirekte kalkulatorisk rente (2,37 %)	718	1 944	1 861	4 524
Driftskostnader	2 411 781	2 643 183	2 425 979	7 480 943
Foreløpig resultat	-1 253 182	-3 290	-193 676	-1 450 148
+ Subsidiering	1 253 182	3 290	193 676	1 450 148
Resultat	-0	0	-0	-0
Kostnadsdekning i %	48,0 %	99,9 %	92,0 %	80,6 %
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	0	0	0	0
Gebyrinntekter	652 288	2 606 816	2 138 567	5 397 671
Gebyrgrunnlag	1 905 470	2 610 106	2 332 243	6 847 819
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	34,2 %	99,9 %	91,7 %	78,8 %

Note 15 - Kapitalkonto

NOTE - KAPITALKONTO

Debet		Kredit	
		1.1.18 Balanse (Kapital)	32 058 934
DEBETPOSTER I ÅRET		KREDITPOSTER I ÅRET	
Sal av fast eiendom og anlegg	1 034 594	Aktivering av fast eiendom og anlegg	116 100 021
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	24 979 969	Oppskrivning av fast eiendom og anlegg	
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	5 991 639	Aktivering av utstyr, maskiner og transp.m.	14 717 950
Salg av utstyr maskiner og transportmidler		Kjøp av aksjer og andeler	2 073 409
Salg av aksjer og andeler		Oppskrivning av aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler	333 300	Utlån	2 941 434
Avdrag på utlån	5 767 757	Avdrag på eksterne lån	25 251 923
Avskrivning på utlån		Endring pensjonsforpliktelse	
Bruk av midlar fra eksterne lån	105 755 865	Endring skyldig arb.avg. av netto pensjonsforpliktelse	
Endring pensj.forpliktelse			35 326 203
Endring skyldig arb.avg. av netto pensj.forpliktelse			4 980 995
31.12.18 Balanse (Kapital)	89 587 745		
Sum debet	233 450 869	Sum kredit	233 450 869

Einesvågen 13.2 - 2019

Anders Skipenes
Rådmann

Ole Rødal
Økonomisjef

Note 16 - Finans

Gjeld 31.12.2018 - hele kroner

Samlet gjeld Fræna kommune

Verdipapirer	Security Symbol	Kupong måned	Forfallsdato	Durasjon	Kupong-rente	Beholdning	Pl. r
Fastrentelån							
KLP 1.69 (Fræna)	83175325258	august	12.02.2020	1,1	1,69	31 892 861	20
KLP 3.9 (Fræna)	83175026668	juni	01.12.2020	1,8	3,9	8 444 932	3
Kommunalbanken 2.41 (Fræna)avdrag	20080551	mars	24.09.2025	6,1	2,41	40 170 000	2
Sum fastrente				3,6	2,32	80 507 793	49
Flytende rente							
Fræna komm 16/19 FRN	FRAEKO01	desember	18.09.2019	0,2	1,76	169 000 000	0
Kommunalbanken FRN 17/20 (+30bp)Fræna	20170188	september	18.03.2020	0,2	1,51	100 000 000	4
Kommunalbanken FRN 17/21 (+34bp) Fræna	20170466	desember	17.03.2021	0,2	1,62	136 000 000	0
Kommunalbanken FRN 18/23 (+31bp) Fræna	20180369	mars	20.09.2023	0,2	1,52	211 000 000	9
Kommunalbanken PT 18/27 (Fræna)	20010367	februar	22.02.2027	1,6	1,85	15 607 900	10
Sum flytende rente				0,2	1,61	631 607 900	1 61
Renteswap							
Renteswap Danske Bank 16/26 (Fræna)	1030470910	mars	16.09.2026	0,2	1,21	-60 000 000	-20
Renteswap DNB Bank 16/26 (Fræna)	2,0161E+11	mars	16.09.2026	0,2	1,21	-60 000 000	-20
Sum renteswap				0,2	1,21	-120 000 000	-41
Renteswap							
Renteswap Danske Bank 16/26 (Fræna)	103047091	mars	16.09.2026	7,2	1,5	60 000 000	20
Renteswap DNB Bank 16/26 (Fræna)	2,0161E+11	mars	16.09.2026	7,2	1,54	60 000 000	20

Verdipapirer	Security Symbol	Kupong måned	Forfallsdato	Durasjon	Kupong-rente	Beholdning	Pl. r
Fastrentelån							
Sum renteswap				7,2	1,52	120 000 000	54
Husbanken							
Husbanken 14 629378 2	245395100					682 560	
Husbanken 14 606814 3	245395101					291 327	
Husbanken 14 625488 3	245395103					380 000	
Husbanken 14 637489 7	245395108					1 401 217	
Sum Husbanken						2 755 104	
TOTALT uten Startlån				1,8	1,75	714 870 797	2 24
Husbanken Startlån							
Husbanken 15 lån						51537560	
Totalt med Startlån						766408357	

Kommentar

Tabellen ovenfor viser kommunens gjeld per 31.12.18, samt en beregning av gjeld uten rentesikring. I tillegg vises en tabell under som viser kommunens gjeld slik Riksrevisjonen mener er mest informativt.

Gjeldsrenten til Fræna kommune er beregnet å utgjøre 1,52 % i 2018. I 2017 var snitt gjeldsrente 1,53 %. Kommunen inngikk i 2016 to rentebytteavtaler (swap-avtaler) på samlet 120 mill. kroner for å binde mer av renten. Rentebytteavtalene går i 10 år og renten er bundet på i snitt 1,52 %. Gjeld uten rentesikring i Fræna kommune utgjør etter dette 215 mill. kroner ved årsskiftet. Andel gjeld ikke rentesikret utgjør 31,9 % anses ikke å være høy.

Gjelden er økt med 39,2 mill. kroner siden årsskiftet. Ubrukte lånemidler utgjør 22,6 (53,9) mill. kroner ved årsskiftet, som er en reduksjon på 31,3 mill. kroner fra året før.

Stresstest - Fræna kommune - 2018

Tall i hele millioner

Alle tall i hele millioner	Balanse %	Balanse 31.12.2018	Endringsparameter	Beregnet tap
Gjeld med p.t. rente(uten rentesikring)	32 %	245	2 %	4,9
Gjeld med flytende rente(sikret)	58 %	442	0 %	0,0
Gjeld med fast rente	11 %	81	0 %	0,0
Finanspassiva	100 %	767		4,9
Innskudd i bank og korte pengem.	61 %	163	2 %	-3,3
Anleggsobligasjoner	0 %	0		
Norske omløpsobligasjoner	28 %	75	2 %	1,5
Utenl. omløpsobligasjoner	0 %	0		
Fast eiendom	0 %	0		
Norske aksjer	6 %	15	30 %	4,5
Utenl. aksjer	6 %	15	20 %	3,0
Netto valutaeksponering		0		0,0
Finansaktiva	1	268	2 %	9,0
Samlet tap for markedsrisiko for finansaktiva				5,7

Tallene i balansen er per 31.12.2018

Gjeld med flytende rente er netto gjeld etter at VAR-gjeld og gjeld med rentekompensasjon er trukket fra.

Renten forutsetter å stige med 2 %

Aksjene forutsettes å falle med henholdsvis 30 % og 20 % for norske og utenlandske aksjer

Kommentarer til stresstesten

Beregningen ovenfor viser hvilket potensiale for tap som ligger i kommunens portefølje med de lånebetingelser og plasseringer kommunen hadde per 31.12.2018. Beløpet utgjør nå 10,6 (10,7) mill. kroner. Stresstesten viser en tenkt situasjon. Med virkning av de parametre som er lagt inn, vil kommunen kunne få et tap på nær 10 mill. kroner. Erfaring viser at slike år kan komme, selv om avkastningen over tid har vist seg å være god, og over tid også betydelig bedre enn bankinnskudd. Fræna kommune har gjennom rentebytteavtaler, rentekompensasjonsordningen og en andel fast rente sikret seg mot de største svingningene. Fræna kommune har også de siste årene bygget et betydelig

disposisjonsfond som er en viktig buffer hvis en slik situasjon skulle oppstå. Rådmannen mener Fræna kommune ikke utsetter seg selv for en vesentlig finansiell risiko.

Fræna kommune har spredd sine plasseringer på to forvaltere. I tillegg er plasseringne fordelt mellom norske og globale aksjer (se stresstest). Alle plasseringer er i henhold til kommunens finansreglement. Selv om det er gjennomført konkrete og gode tiltak for begrensning av risiko vil det alltid være en risiko for tap år om annet på slike plasseringer. Erfaring viser likevel at avkastningen på sikt er betydelig bedre enn plassering i bank. Stresstesten viser videre at potensielt tap er begrenset som følge av spredning i aktivaklasser og kommunens sikringstiltak. Det er et viktig moment i denne sammenheng at kommunen per 31.12.2018 har et betydelig disposisjonsfond til å møte eventuelle svingninger i avkastning.

Fondsforvaltning 2018

	Verdi 11.2018	verdi 31.12.2018	Avkastning 2018
Pareto	56149	55878	-271
Carnegie	52775	52364	-410
SUM	108924	108243	-681
Spesifikasjon			-
Kontanter			-
World wide	606	2169	1555
Pareto	229	305	77
Obligasjoner			-
World Wide	34889	35453	564
Pareto	38912	39375	462
Aksjer			
World Wide	17280	14750	-2529
Pareto	17008	16198	-810
SUM	108924	108243	-681

Tallene er hentet fra balansen per 31.12.2018

Kommentarer

Fræna kommunes fondsforvaltning har i 2018 vist et lite tilfredsstillende resultat. Avkastningen utgjør minus 0,7 mill. kroner. Avkastningen er negativ med 0,6 %. Dette er betydelig dårligere enn foregående år, da avkastningen lå på 6,6 %. For rapporteringsåret 2018 er det nå imidlertid Pareto som leverer det minst negative resultat. Det var opprinnelig budsjettert med en avkastning på 5 mill. kroner som i revidert budsjett ble justert ned til 4 mill. kroner.

Gjeld uten rentesikring 2018

Sum gjeld	-767000	Andel %
Fratrukket gjeld under kompensasjonsordning	78000	-10,2
Gjeld med fast rente	81000	-10,6
Startlån	52000	-6,8
Renteswap	120000	-15,6
Gjeld på VAR området	191500	-25,0
Gjeld uten rentesikring	-244500	31,9

Gjeld - Riksrevisjonens presentasjon

Sum gjeld	-767000
Formidlingslån	52000
Ubrukte lånemidler	22666
	-692334

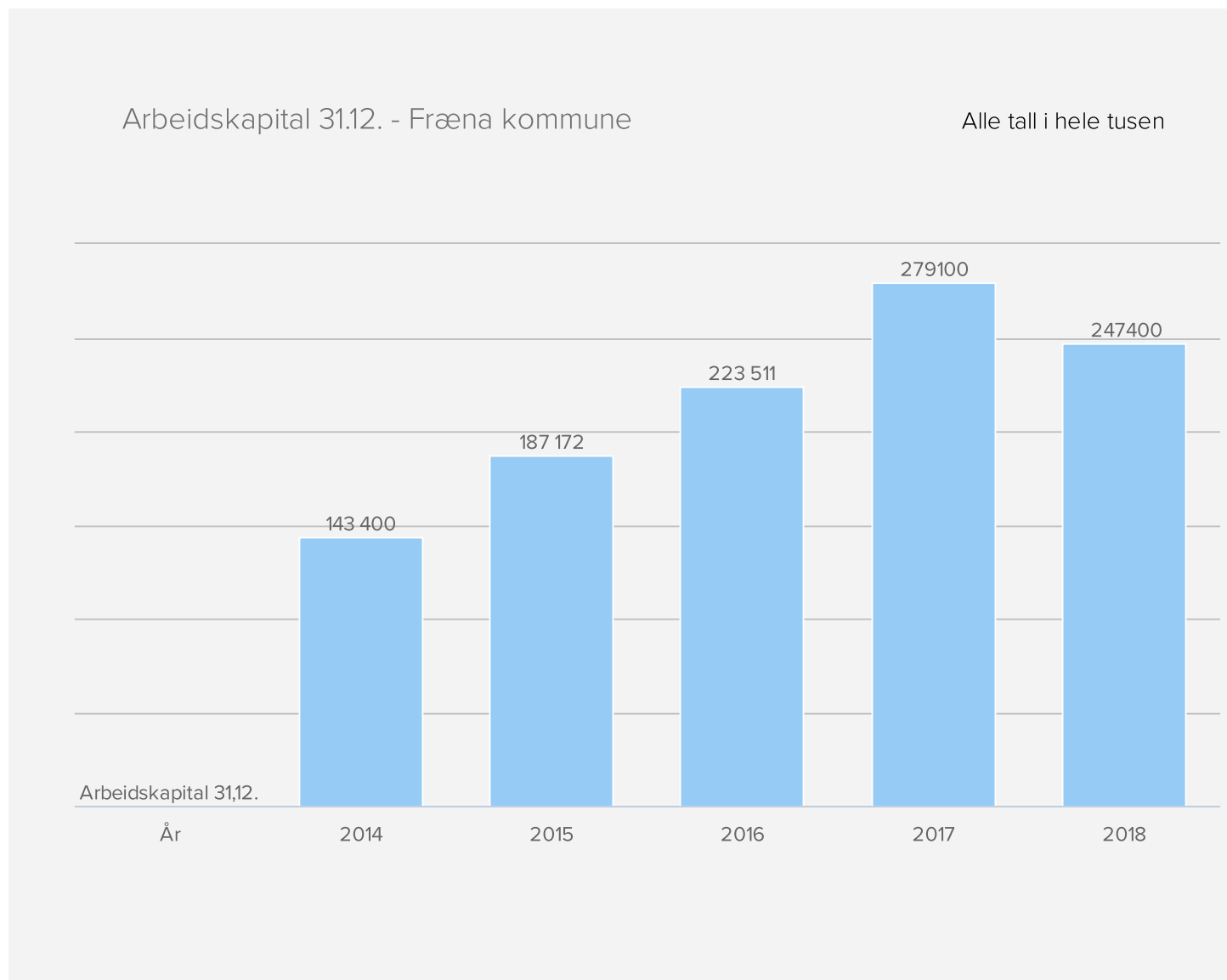
Likviditeten

Likviditeten er noe forbedret i 2018. I snitt gjennom året har det stått 141 mill. kroner på konto. Per 31.12.18 er saldoen 163 mill. kroner. Endringen i likviditet gjennom året er ubetydelig. Økning i tidligere år utgjør det meste. Her må en være obs. på at Hustadvika sitt fond på 14,6 mill. kroner er inkludert i Fræna kommunes tall.

Premieavviket utgjør 38,4 mill. kroner ved årsskiftet. Det er en økning på 3,6 mill. kroner fra 2017.

Fræna kommunes arbeidskapital (omløpsmidler - kortsiktig gjeld) utgjør 247,4 (279) mill. kroner ved årets slutt. Det er en reduksjon på 31,6 mill. kroner i løpet av 2018. .

Samlet viser disse nøkkeltallene at Fræna kommune har en god likviditet men at den er svekket i 2018. Dette er naturlig ut ifra regnskapsresultatet og redusasjon i andel ubrukte lånemidler.

Note 17 Strykninger

Gjennomførte strykninger

Strykninger	Regnskap	Budsjett	Avvik
Overføring til investeringsregnskapet	24 428	35 799	-11 371
Overføring til disposisjonsfond	2 975	2 975	0
Sum	27 403	38 774	-11 371
For å få regnskapet i null er det strøket			-11 371

Dette valg av strykning må legges inn i vedtaket ved godkjenning av regnskapet. Rådmannen foreslår at avsetning av regionsentertilskuddet blir gjennomført og at overføring til investeringsregnskapet blir redusert slik at regnskapet går i null. Strykningen utgjør som oversikten viser 11,4 mill. kroner. Det er overført til investeringsregnskapet 1,2 mill. av årets regnskap. Det er overført 23,2 mill. kroner som utgjør mindreforbruket i 2017. Kommunestyret vedtok at dette mindreforbruket skulle overføres hit.

[Personvernerklæring](#)

› Kommunestyret, hovedutvalg og kontrollutvalget

Kommunestyret er det øverste besluttede organet i kommunen, og har 31 medlemmer. I Fræna kommune har vi to hovedutvalg med hver sine spesifikke ansvars- og arbeidsområder. Dette er Plan- og økonomiutvalget (PLØK) og Driftsutvalget (DRUT). Disse utvalgene har fått delegert myndighet til å avgjøre de fleste sakene innen sine arbeidsfelt.

Formannskapet består av de samme medlemmene som i PLØK.

PLØK har 16 medlemmer, mens DRUT har 15 medlemmer. Hovedutvalgene er valgt av kommunestyret, av og blant kommunestyret sine medlemmer og varamedlemmer. Kommunestyret kan til en hver tid vedta å opprette, omorganisere og nedlegge faste utvalg.

Kommunestyrerepresentanter 2015-2019

Parti	Medlem	
Senterpartiet	Ordfører Tove Henøen	
	Trond Malmedal	
	Kjell Arne Iversen	
	Erling Hustad	
	Eldrid Mordal Sollid	
	Turid Anette Magerøy	
	Kjell Johan Berget	
	Ottar Nerland	
	Elin Bjerkeseth	
	Ole Håkon Havnes Farstad	
	Marie Olise Austad	
	Arbeiderpartiet	Varaordfører Jan Arve Dyrnes
		Sofie Elisabeth H Brekken
Arne Jakob Stavik		
Per Bjørn Hokstad		
Cecilie Kristengård Buaas		
Hans Bjarne Tennøy		
Høyre	Ingvar Hals	
	Øyvind Panzer Iversen	
	Elise Fiske	
	David-Andre Dypvik Bruun	
	Jan Ove Breivik	
	Sigrid Gjendem Fjørtoft	
Kristelig folkeparti	Kjell Lode	
	Nils Christian Harnes	
	Oddvar Myrseth	
Fremskrittspartiet	Johnny Varhol	
	Inger Lise Nerland Skogstad	
	Sigmund Rødal	
Sosialistisk venstreparti	Laila Andersen Nøsen	
Venstre	Annhild Viken Sunde	

Parti	Medlem
-------	--------

Kommunestyre og utvalgsmøter i perioden fra 2012 til og med 2018

Utvalg	Antall møter/saker	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kommunestyret	Antall møter	8	11	9	9	12	12	9
	Antall saker	97	81	63	90	144	98	66
Formannskap	Antall møter	5	7	12	9	12	10	8
	Antall saker	17	11	22	27	22	23	19
PLØK	Antall møter	19	20	19	11	15	13	10
	Antall saker	153	168	160	94	99	83	82
DRUT	Antall møter	7	7	8	5	7	9	6
	Antall saker	42	24	25	31	62	51	37

Tall fra ePhorte - kommunens elektronisk arkiv

Dialogmøter

Dialogmøtet skal være en arena der folkevalgte, administrasjon og tillitsvalgte kan diskutere hvilke resultater som skal oppnås, hvordan disse kan nås, hva som har skjedd og hvordan organisasjonen skal utvikles videre.

Det ble ikke gjennomført dialogmøter i 2018

Andre råd og utvalg

- Eldrerådet
- Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Ungdomsrådet

Fræna eldreråd

Eldrerådet har i 2018 hatt 7 møte, og handsama 29 saker. Ein del av møta har vore på ymse institusjonar i kommunen. ER har som eitt av måla å vilje dei institusjonane

kommunen driv minst ein gong i perioden. Dette er gjort for å fa innsyn i drifta, og at dei som "er på golvet" skal vere kjent med ER sitt arbeid.

ER har teke del i fleire kommunale utval som er nedsett for å lage planar med meir. Dette gjer at arbeidet i rådet kjennes meningsfullt, og at ER tar fremja sine synspunkt tidleg i sakshandsaminga.

Det kan nok vere fleire saker som skulle vore innom rådet - her kan nemnast Handlingsdelen av PROF-planen. Stort sett kan ein seie at rådet no har kome inn i eit godt spor når det gjeld å bli høyrte - og så vil det vise seg om dette held fram i Hustadvika kommune. ER har gjennom høyringar fatt fram sitt syn på dette.

Medlemmer i eldrerådet

Knut Sæbø, leiar, Britt Grell, nestleiar, Leonard Gjendem, Kristine Sandblåst, Målfrid Bakken, Oddbjørn Pedersen og Per Hauge

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne har 6 medlemmer og like mange varamedlemmer. Rådet er et samarbeids- og rådgivende organ for kommunen i saker som angår funksjonshemmedes behov og interesser.

Ungdomsrådet

Deltakere dette skoleåret:

Navn	Skole	Styret
Jørn Løvik	Hustad	Leder
Amalie Bergset	FUSK	Nestleder
Helene Sundsbø	Bud	Sekretær
Maren Gravem	Bud	UKM-komite
Victoria Cathrine Leksen	FUSK	UKM-komite
Raisa Solheim Rødal	Hustad	UKM-komite
Martin Elias Aalberg	FVG	Styremedlem

Det var ingen representanter fra videregående opplæring dette året og heller ikke fra Julsundet ungdomsskole.

Ungdomsrådet hadde 6 møter skoleåret 2017/2018:

Saker som ble tatt opp:

- UFT – Ungdommens Fylkesting.
- Ungdomsklubb i kommunen, mangler sosial møteplass for unge. Jobbet med muligheter for å starte dette i Elnesvågen
- Busstilbud, og da særlig for ytre strøk. UR er fornøyd med busstilbudet til Molde fra Elnesvågen
- UNGDATA-undersøkelsen i 2018
- Arrangerte UKM i 2018
- Arrangerte 2 UKM WORKSHOP
- Forberedelser til ny kommuneplan
- Sammenslåingen med Eide Ungdomsråd
- Tettstedsprogrammet.
- Skolestruktur

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget er valgt av kommunestyret, og har som oppgave å forestå løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen. Målet er å gi innbyggerne tillit til at den offentlige forvaltningen fungerer best mulig. Det vil blant annet si å følge opp at kommunen følger regelverk og har effektiv resursutnyttelse, samt at politiske vedtak blir fulgt opp av administrasjonen.

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører, og blir hovedsakelig avholdt på rådhuset.

Medlemmer i kontrollutvalget

Kontrollutvalget i Fræna består av fem medlemmer som er valgt av kommunestyret.

Leder Ingvar Hals (H), nestleder Lisbeth Valle (Sp), medlemmer Leif Johan Lothe (Ap), Inge Kvalsnes (Krf) og Ann Helen Rødal Dalheim (uavh.)

Varamedlemmer: Ole Per Nøsen (Sp), Ann-Marie Hopsen (Ap), Remi Solbakken (H), Bente Linda Flatmo (Krf) og Stig Arild Lillevik (Frp)

Møter i 2018

Kontrollutvalget har vanligvis 6 møter i løpet av et år. Flere av sakene som utvalget behandler går videre til endelig behandling i kommunestyret.

Kontrollutvalget har hatt 6 ordinære møter og behandlet i alt 38 protokollerte saker. Av disse er 4 saker oversendt kommunestyret. I tillegg er det i 2018 behandlet 64 referatsaker og 22 orienteringssaker. Kontrollutvalget har på forespørsel og i nødvendig utstrekning fått orienteringer fra administrasjonen og kommunerevisjonen i saker som har vært til behandling i møtene.

Kontrollutvalgets møteprotokoller legges frem for kommunestyret som referatsak.

For møteplan, møteinnkalling og møteprotokoll, se link under:

<http://www.kontrollutvalgromsdal.no/fraena.396661.no.html>

[Personvernerklæring](#)

Medarbeidere, sykefravær og medarbeiderundersøkelse

Antall ansatte og årsverk

Innen utgangen av 2018 hadde Fræna kommune 909 ansatte (faste, midlertidige og vikarer) fordelt på 688,45 årsverk (faste og midlertidige).

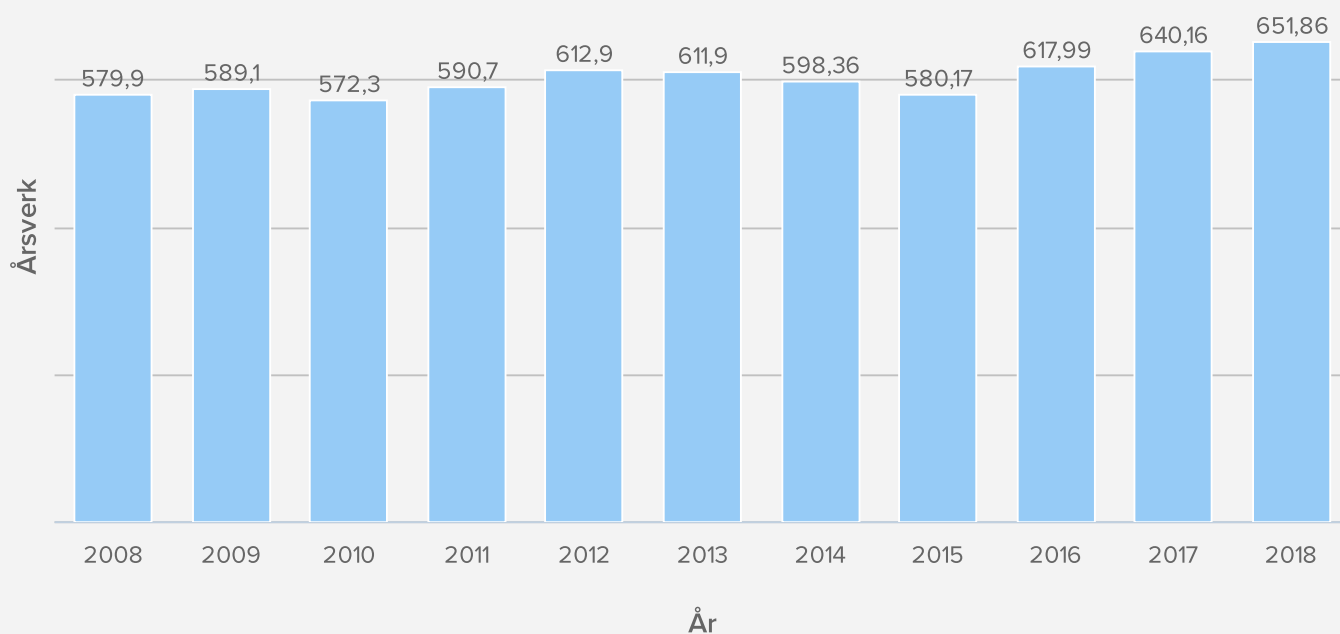
Antall ansatte og årverk

Alle tall per 31.12.

Ansatte i Fræna kommune	Årsverk 2016	Ansatte 2016	Årsverk 2017	Ansatte 2017	Årsverk 2018	Ansatte 2018
Fast ansatte	617,99	804	640,16	826	651,86	860
Vikarer	22,91	39	22,87	33	36,59	49
Totalt	640,90	843	663,03	859	688,45	909

Økningen i antall årsverk/ansatte har nesten utelukkende skjedd innenfor enhet Helse- og Familie og Institusjonsbaserte tjenester. Det har også vært noe økning innenfor Hjemmebaserte tjenester. Noe av den sterke veksten skyldes prosjektstillinger som er tidsbegrenset.

Utvikling i antallet årsverk (faste ansatte)

Kompetanseutvikling

Vi har fremdeles utfordringer med å rekruttere enkelte yrkesgrupper, da særlig sykepleiere og lærere. For å få flere sykepleiere prøvde vi i 2018 ut en rekrutteringsstrategi ved å gi nytilsatte sykepleiere 50 000 ekstra i lønn mot en bindingstid i 2 år. Dette tiltaket ble avsluttet i 2018 og erfaringene viste at det ikke har særlig effekt. Vi prøvde også ut en rekrutteringsstrategi for studenter i vernepleie og sykepleie til å ta helgestillinger og sommervikariat i kommunen. Vi håper og tror at ved å få studenter til å ta sommerjobb og helgejobb i kommunen vil vi også kunne få disse som søkere til faste stillinger senere.

Vi ser at det å gi mulighet for videre- og etterutdanning og kompetansehevende kurs er viktige tiltak for å få tak i de yrkesgruppene vi i dag sliter med å rekruttere.

Også innen skoleverket er det nå flere som har gjennomført eller er i ferd med å gjennomføre videreutdanning. Dette for å oppfylle de nye kravene som er satt for å få

undervise i grunnskolen.

HMS og AMU

Den 10.mai 2017 vedtok AMU en felles handlingsplan for HMS og IA som gjelder ut 2019. Planen inneholder en rekke mål og tiltak for HMS og IA-arbeidet. Planen er også en veileder til de enhetene som ikke har utarbeidet egen HMS-plan. Av tiltakene som ble gjennomført i 2018 kan nevnes:

- Deltakelse i StikkUT bedrift. 122 ansatte registrerte seg i 2018. Dette er flere enn året før. Som tidligere år var det månedlig premiering av tilsatte samt premiering av gruppe.
- Sykefraværsoppfølgingene har hatt stort fokus også i 2018. Selv om målet vårt ikke ble nådd i 2018 har det likevel vært god oppfølging ute i enhetene. Personal- og organisasjon har bistått ved behov. Fraværsmodulene i Visma er innført og dette letter arbeidet til lederne ift. sykefraværsoppfølging.
- Oppfølging av medarbeiderundersøkelsen «10-Faktor». Enhetene skal i 2018 ha jobbet med oppfølging av medarbeiderundersøkelsen. Personal- og organisasjon har gitt lederstøtte til flere enheter i dette arbeidet.

Vi fikk heller ikke i 2018 bygd opp og implementert vår egen kvalitetshåndbok. Den generelle delen av kvalitetssystemet fra Kommuneforlaget blir fortsatt brukt. Det er heller ikke gjennomført ROS-analyser i alle enheter, mens enkelte enheter har fått bistand av bedriftshelsetjenesten til å få gjort dette. Vi ser også at det ikke blir gått årlige vernerunder i alle enhetene.

Det jobbes fremdeles mest med enkeltsakene innen HMS/IA-arbeidet. Det er et klart mål om å få til et bedre arbeid med det strategiske HMS-arbeidet både overordnet og ute i enhetene.

Det ble i 2018 kun gjennomført ett AMU-møte. Målsettingen har vært fire møter pr. år. Med tanke på den nært forestående sammenslåingen av Eide og Fræna burde det ha vært flere AMU-møter. De sakene som naturlig skulle ha vært behandlet i AMU ifm. kommune-sammenslåingen har imidlertid blitt ivaretatt gjennom de felles drøftingsmøtene med tillitsvalgte og i Partssammensatt utvalg der hovedverneombudene har vært representert.

[Samarbeidet med bedriftshelsetjenesten \(Stamina Helse\)](#)

Bedriftshelsetjenesten blir brukt både i det systematisk HMS- arbeidet og i enkeltsaker. Samarbeidet med bedriftshelsetjenesten har også i 2018 vært godt.

Stamina Helse har i 2018 særlig bistått kommunen med ergonomiske gjennomganger, psykososiale- og organisatoriske undersøkelser, helsekontroll- og helsesertifiseringer og førstehjelpskurs.

Lærlinger

Kommunen hadde innen utgangen av året 14 lærlinger. Disse fordeler seg slik:

Første års lærlinger (6 lærlinger):

- Helsefag: 2, i tillegg til 1 lærling fra «Menn i helse»
- Barne- og ungdomsarbeider: 3
- Helsefag: 3
- Barne- og ungdomsarbeider: 3
- IKT- og servicefag: 1
- Feierfaget: 1

Andre års lærlinger (8 lærlinger):

I 2018 valgte én første års lærling i helsefaget og én lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget å avslutte læretiden.

I løpet av 2018 gikk to lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget og én lærling i helsefaget opp til fagprøve og samtlige bestod. Kommunen markerer bestått fagbrev med en gratulasjon og utdeling av blomster i starten av kommunestyremøte. En slik høytidelig markering er med på å markedsføre betydningen av kommunens rolle i utdanning av fagarbeidere, i tillegg til at det er en flott gest til lærlingen som har fullført fagbrevet (se bilde under).

Kommunen hadde som mål å øke inntaket av nye lærlinger til 8-10 nye lærlinger hvert år etter at vi ble medlem i det interkommunale opplæringskontoret for Nordmøre og Romsdal i 2016. Det har vi fått til, og vi opplever å få god hjelp fra opplæringskontoret. Opplæringskontorets hovedoppgave er rekruttering og oppfølging av lærlinger. De bistår blant annet med å opprette læreplaner, gjennomfører samtaler på læreplaner med lærling og veileder, veileder i målsettinger for faget og melder opp til fagprøver. De gjennomfører også særskilte

oppfølgingsmøter ved behov. De legger også til rette for at lærlingene samles til studiedag en dag pr. måned. Hensikten med studiedagene er at lærlingene skal jobbe med fag, bli kjent med andre lærlinger og kunne ta opp aktuelle problemstillinger med opplæringskontorets representant.

Vel bestått fagbrev Anette Sandblåst, Tonje Bugge og Rikke Nerlandsrem (Rikke var ikke tilstede da bildet var tatt)

Likestilling

Fræna kommune jobber for at alle personer som er eller blir tilsatt i kommunen skal ha like arbeidsvilkår og ikke forskjellsbehandles på bakgrunn av hverken funksjonsevne, kjønn, religion, legning eller etnisk tilhørighet.

I juni 2016 vedtok kommunestyret å gjenopprette likestillingsutvalget men da som et likestillings- inkluderingsutvalg. Utvalget hadde i 2018 ett møte. I tillegg stod utvalget som medarrangør til 8.mars-arrangementet. Det har vært vanskelig å få utvalget til å fungere godt bl.a på grunn av dårlig oppmøte ved møteinnkallinger.

Etikk

Kommunens etiske retningslinjer ble vedtatt i 2016 og gjelder for både ansatte og folkevalgte. Retningslinjene skal bidra til at både ansatte og folkevalgte forholder seg på en etisk forsvarlig og god måte i sitt daglige arbeid.Våre etiske retningslinjer er tett knyttet opp mot kommunens grunnverdier IDAR som står for;

IMØTEKOMMENDE

DYKTIG

ANSVARLIG

RESPEKT

De etiske retningslinjene blir sendt ut til alle nytilsatte og disse må signeres med bekreftelse på at den ansatte har forstått og godkjent retningslinjene.

Hovedverneombud

Hovedverneombudet er representant for arbeidstakere og verneombud i sentrale saker som angår arbeidsmiljøet, i tillegg til å samordne, støtte og veilede verneombudene i deres arbeide. Hovedverneombudet skal også se til at arbeidsgiver følger arbeidsmiljølovens krav, slik at hensynet til arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd er ivarettatt.

Hovedverneombudet er fast medlem i AMU og fast medlem i medbestemmelsesapparatet i kommunen sammen med de hovedtillitsvalgte. Hovedverneombudet har vært med på to nettverkssamlinger for Romsdal og ei nettverkssamling for Møre og Romsdal. I tillegg deltok Hovedverneombudet på Arbeidsmiljøkonferansen, HVO-konferansen i Oslo og ei ALOR-nettverkssamling innen rus- og spilleavhengighet. Hovedverneombudet er også delaktig i sammenslåingen av kommunene Fræna og Eide til Hustadvika kommune, og er medlem av PSU (partssammensatt utvalg). I denne forbindelse har HVO også vært med på de to samlingene som har vært gjennomført på Gardermoen ifm. kommunesammenslåingene.

Tillitsvalgte

Kommunen hadde innen utgangen av året 15 fagforeninger der Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Sykepleierforbundet og Delta har den største medlemsmassen. De fire største fagorganisasjonene har også frikjøp i hele eller deler av sin stilling.

Hovedtillitsvalgte bistår plasstillitsvalgte med råd, hjelp og opplæring og deltar i alle større arbeidsgrupper/prosjektgrupper i kommunen. Hovedtillitsvalgte har også deltatt ved de utvidede ledersamlingene 4 ganger pr. år. Organisasjonene har eget fellesutvalg FFA (fagorganisasjonenes felles arena) der de tar opp aktuelle saker som angår medlemmene på tvers av organisasjonene, samt saker de i fellesskap ønsker å fremme for arbeidsgiver. Arbeidsgiver har faste månedlige møter med FFA.

Hovedtillitsvalgte er sterkt involvert i arbeidet med etableringen av Hustadvika kommune, og er representert både i Fellesnemnda, Partssammensatt utvalg, Omstillingsutvalget og i de oppnevnte arbeidsgruppene. I tillegg deltar de på felles drøftingsmøtene for Eide og Fræna.

Seniorpolitikk - livsfasepolitikk

Etter at kommunestyret i desember 2013 vedtok å avvikle de seniorpolitiske tiltakene ble det høsten 2016 vedtatt ny livsfasepolitikk. Bakgrunnen for livsfasepolitikken er målsettingen om at vi til enhver tid skal ha motiverte og kompetente medarbeidere. Vi ønsker å jobbe for en livsfasetilpasset personalpolitikk for å rekruttere og beholde nødvendig kvalifisert

kompetanse. For Fræna kommune er det viktig å sikre tilgang på kvalifisert kompetanse. Vi ønsker også å redusere pensjonsutgiftene da det utløser store utgifter for arbeidsgiver dersom en ansatt velger å gå av med AFP. Som et ledd i å få til dette ønsker vi å praktisere en personalpolitikk som er dynamisk og individuelt tilrettelagt og som har fokus på medarbeidernes livssituasjon og livsfase. Livsfasepolitikken skal avspeile likeverd for ansatte i alle aldersgrupper. En bevisst bruk av personalpolitikk knyttet til de enkelte livsfaser bidrar til at kommunen fremstår som en attraktiv og inkluderende arbeidsgiver og gjennom det også bidrar til å skape et godt lokalsamfunn.

Seniorsamtaler skal tilbys alle ansatte som har passert 58 år og er en samtale mellom leder og medarbeider og har som mål å finne tiltak som kan bidra til å forlenge yrkeskarrieren.

Fræna kommune vil fortsatt ha fokus på seniorsamtaler og stimulere til utvikling og trivsel for at ansatte skal velge å stå i jobb til ordinær pensjonsalder.

Aldersgruppering	Kjønn	Antall Ansatte	Prosent
<25 år	Kvinner	48	5,29 %
	Menn	8	0,88 %
	Total	56	6,17 %
25-34 år	Kvinner	158	17,40 %
	Menn	26	2,86 %
	Total	184	20,26 %
35-44 år	Kvinner	182	20,04 %
	Menn	44	4,85 %
	Total	226	24,89 %
45-54 år	Kvinner	171	18,83 %
	Menn	33	3,63 %
	Total	204	22,47 %
55-64 år	Kvinner	166	18,28 %
	Menn	36	3,96 %
	Total	202	22,25 %
>64 år	Kvinner	26	2,86 %
	Menn	10	1,10 %
	Total	36	3,96 %
Total		909	100,00 %

Oversikt over alderssammensetningen i Fræna kommune

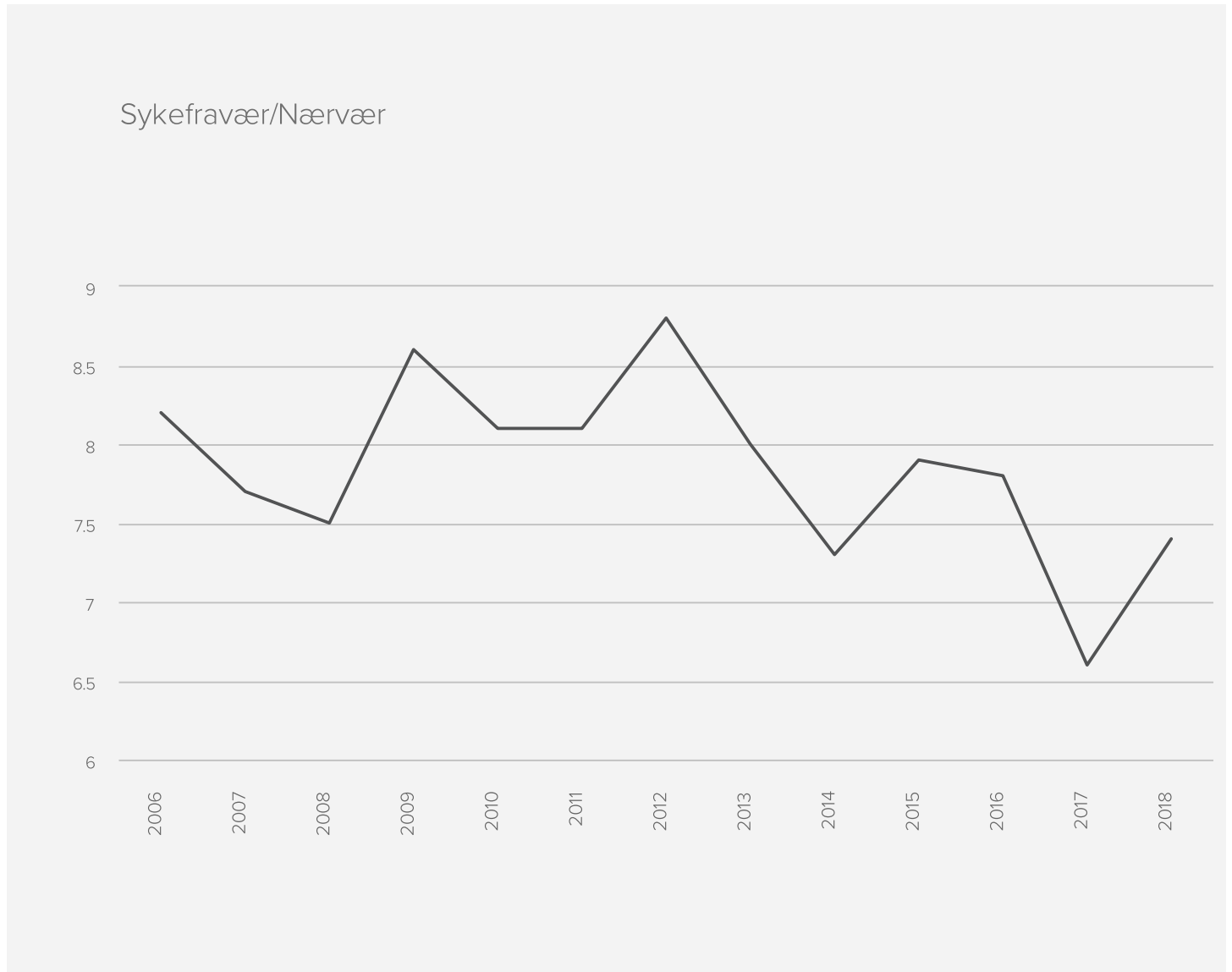
Sykefravær/Nærvær

Sykefraværet gikk opp sammenlignet med året før og ble på totalt 7,4 % (egenmeldt og legemeldt). Resultatmålet for 2018 var 6,5 %. Til sammenligning var sykefraværet på 6,6 % i 2017. Dette er en negativ utvikling sett mot den svært positive utviklingen vi hadde i 2017, men på høyde med 2016 da sykefraværet var 7,8 %. Sykefraværet i januar og februar 2018 var høyere enn normalt, noe som var med på å dra opp snittet. Mye av dette skyldes influensasesongen 2018 som slo kraftigere ut enn normalt.

Gjennom et godt og aktivt samarbeid med bedriftshelsetjenesten, NAV og de tillitsvalgte jobbes det systematisk med ulike nærværs- og helsefremmende tiltak på de ulike enhetene. I tillegg er det fokus på opplæringstiltak i sykefraværarbeidet. Ledernes systematiske

arbeid med arbeidsmiljø og HMS er av grunnleggende betydning for å oppnå reduksjon i fravær.

Fræna kommune sitt sykefravær (egenmeldte og legemeldt sykefravær) i prosent de siste årene er vist i tabell nedenfor:

Heltidskultur

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i kommunen lå ved utgangen av 2018 på 78,2% noe som er høyere enn fjoråret da stillingsstørrelsen var på 73%.

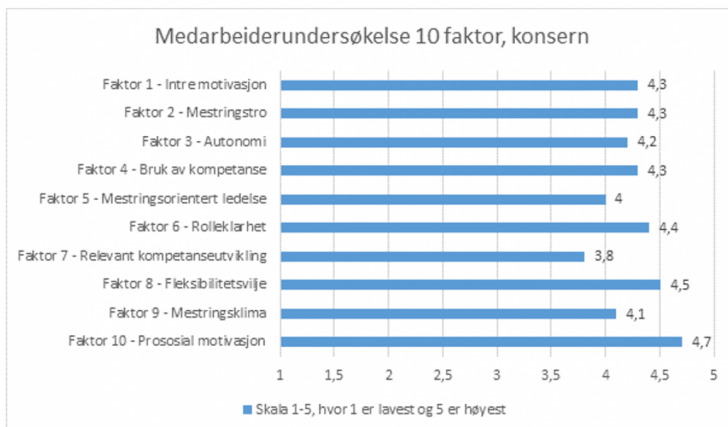
Fræna kommune etablerte i 2018 en arbeidsgruppe som skal bidra til å øke andelen heltidsansatte i Fræna kommune. Arbeidsgruppen har særlig fokus på pleie- og omsorgstjenesten hvor andelen deltidsansatte er størst. Arbeidsgruppen har definert hva

kommunen mener med heltidskultur og satt opp hovedmål og delmål for arbeidet med heltidskultur, og vil i 2019 jobbe frem tiltak for å nå målene.

Medarbeiderundersøkelsen - 10 faktor

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse i hele organisasjonen annethvert år, sist i 2017. Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor bygger på forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og derigjennom skape gode resultater. Forskningen er koblet opp mot brukernes vurdering av kvaliteten på tjenester. I 2018 har enhetene selv jobbet med videreføring av prioriterte tiltak etter siste undersøkelse. Det skal gjennomføres ny medarbeiderundersøkelse i 2019.

Oversikten viser resultat per faktor på konsernnivå og bare for ett år på grunn av at 2017 var første året med 10-faktor.

[Personvernerklæring](#)

› Kommunens overordna mål, satsingsområder og målstyring

Fræna kommune sine overordna mål

De overordna måla er utformet og vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017

I tillegg til disse overordna måla, ble fire satsingsområder vedtatt. Det skal legges til rette for:

- Næringsutvikling
- Boligutbygging
- Gode bo- og oppvekstvilkår
- Identitetsbygging, kultur- og trivselstiltak

Mål for de største sektorene i kommunen

Kommuneområde - oppvekst

- Et motiverende fellesskap der barn og unge lærer og mestrer
- Elever som fullfører grunnskolen skal ha et snitt på minst 40,0 grunnskolepoeng
- Barnehage: plassering blant de 300 beste kommunene på kommunebarometrets måling

Kommuneområde - helse og omsorg

- Yte rett tjeneste til rett tid innenfor lovens krav og kommunens økonomiske prioriteringer.
- Arbeide fram tiltak som på sikt kan samle tjenester for å oppnå effektiv drift og tjenesteyting
- Rekruttere rett kompetanse i tjenestene
- Ta i bruk og implementere velferdsteknologi
- Iverksette og innføre hverdagsrehabilitering, både som tjeneste og tilnæringsmetode
- Lagt til rette for at innbyggerne kan være lengst mulig hjemme i eget bo- og nærmiljø
- Etablering og utvikling av HOPP

Kommuneområde - teknisk

- Yte gode tjenester og sikre effektiv saksgang og tjenesteyting innenfor plan- og lovverk.
- Følge opp kommuneplanen, både for boligbygging og næringsutvikling
- Iverksette tiltak etter vedtatte hovedplaner for avløp
- Utarbeide tilstandsrapport for kommunens bygg og eiendommer

Målstyring

Enhetene i kommunen er pålagt å rapportere regelmessig, og det rapporteres på viktige indikatorer som kvalitet, nærhet/trivsel og kostnadsutvikling. Utviklingen gir et godt bilde av enhetenes tjenesteleveranse. Denne rapporteringen er bevist gjort så enkel og leselig som mulig.

MÅLSTYRING OG RAPPORTERING

KVALITET			NÆRVÆR/TRIVSEL			KOSTNADSKONTROLL		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat	Målbeskrivelse	Mål	Resultat	Ramme	Budsjett	Regnskap
			Sykefravær <small>(Resultatmål: ønsket: 6,5%, nedre: 7,5%)</small>	6,5		Totalt kostnader hittil i år (mill kr)		
			Medarbeiderundersøkelse <small>(Skala: 1= svært misfornøyd, 6= svært fornøyd)</small>	4,5		Avvik fra budsjett:		
			Andre kommentarer fra enhetsleder:			Årsak til avvik:		
						Tiltak for å holde ramme:		

Personvernerklæring

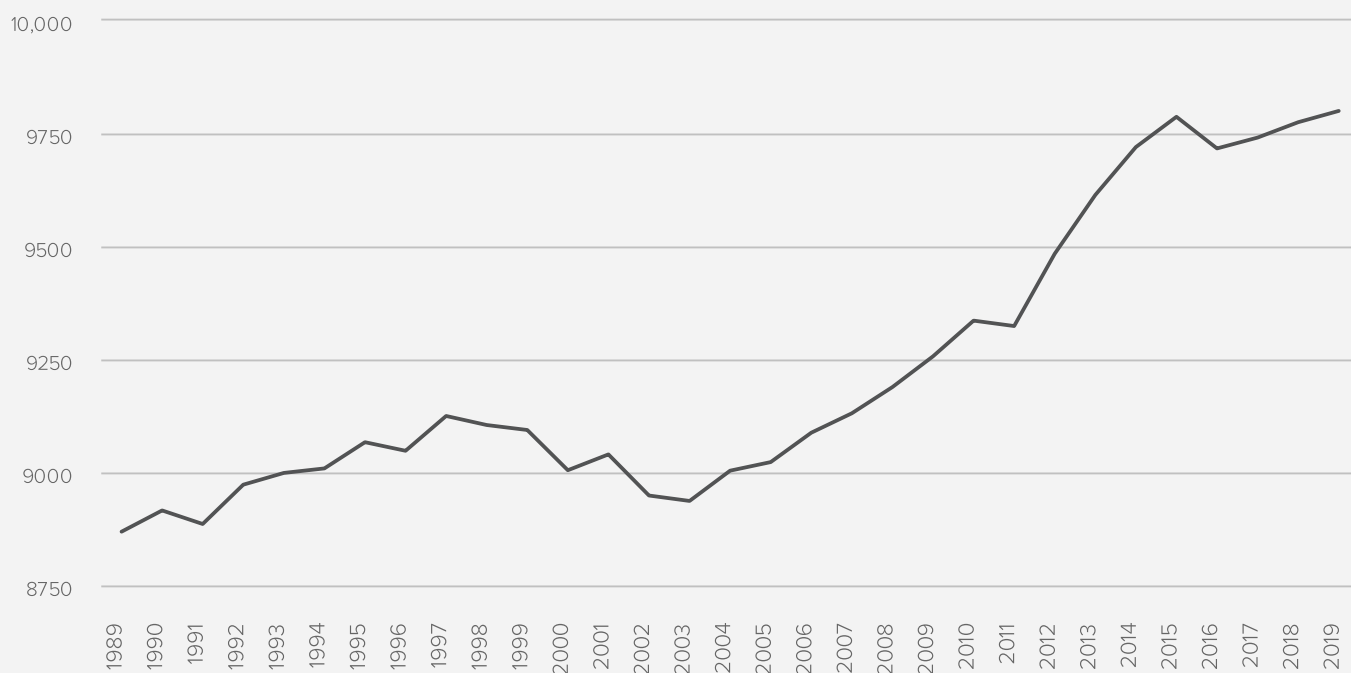
› Befolkningsutvikling

Folketallsutvikling

Befolkningen i Fræna økte med 25 personer i løpet av 2018, fra 9 775 til 9 800. Det er en oppgang på 0,3 prosent.

Siden 2003 har det stort sett vært positiv folketilvekst i Fræna kommune, bortsett fra 2010 og 2015. Befolkningsveksten de senere årene kommer som følge av både fødselsoverskudd og nettoinnflytting.

Befolkningsutviklingen i Fræna kommune de siste 30 årene

Befolkningsutvikling per 1. januar

Tall fra SSB, tall for de siste 10 årene

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Folketallet per 1. januar	9257	9336	9324	9484	9614	9720	9787	9717	9741	9775
Levendefødte	123	92	109	110	104	116	117	113	102	106
Døde	81	80	74	59	68	88	91	60	78	69
Fødselsoverskudd	42	12	35	51	36	28	26	53	24	37
Innflyttinger	379	356	513	485	480	479	409	400	456	407
Utflyttinger	343	378	388	404	410	444	505	429	446	416
Nettoinnflytting	36	-22	125	81	70	35	-96	-29	10	-12
Folketilvekst	79	-12	160	130	106	67	-70	24	34	25
Folketallet - utgangen av året	9336	9324	9484	9614	9720	9787	9717	9741	9775	9800

[Personvernerklæring](#)

Kommunale barnehager - 2018

Fræna kommune har over flere år fått en lav score på Kommunebarometeret. En har derfor hatt som uttalt mål å være blant de 300 beste kommunene i landet. I 2018 har vi ikke greid å innfri målsettingen, og Fræna kommune havner på 420 plass. Den dårlige plasseringen skyldes i hovedsak følgende:

- Lav andel styрere og ledere med pedagogisk utdanning. Dette har medført nærmere 30 søknader fra kommunale og private barnehager om dispensasjon fra utdanningskravet til pedagogisk kompetanse. En ser videre at andelen tilsatte med fagutdanning er lav. Formell kompetanse utgjør 40% av samlet score, og påvirker derfor i stor grad kommunens plassering på Kommunebarometeret .
- Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage er betydelig under snittet i undersøkelsen, og bidrar negativt til kommunens plassering på barometeret.

På en av indikatorene skårer kommunen imidlertid høyt (1 plass). Dette gjelder barnehager som har åpent minst 9 timer hver dag.

De kommunale barnehagene har over flere år hatt vansker med å rekruttere pedagogiske ledere. Fræna kommune har forsøkt å kompensere for dette ved å prioritere pedagogisk personell lønnsmessig. Pr. i dag ser en at tidligere lønnsforskjeller nå er utjevnet. Vi håper dette på sikt vil bedre tilgangen på slikt personell. I tillegg ønsker en å innføre andre ordninger som forhåpentligvis vil øke sannsynligheten for at pedagogisk personell søker seg til de kommunale barnehagene.

Helsefremmende OPPvekst i Fræna kommune (HOPP) ble vedtatt 11.05.2017.

Programmet er nå godt integrert i de kommunale barnehagene. Av private barnehager i kommunen er det Jendem, Utsyn og Haugtussa som har tilsluttet seg ordningen.

Fræna kommune har i lovens forstand full barnehagedekning. Likevel ser vi mangel på barnehageplasser enkelte områder i kommunen.

Frænaskolen - 2018

Skolene jobber etter målene som er satt i Kvalitetsplanen for Frænaskolen. Planen ble utarbeidet i samarbeid med politisk ledelse, foreldre, ansatte, ungdomsråd og skoleledelse. Det er fokus på disse tre områdene:

1. Grunnleggende ferdigheter
2. Læringsmiljø
3. Lokal tilhørighet

Kvalitetsplanen beskriver videre hvilke tiltak som skal gjennomføres for å forbedre kvaliteten innenfor disse tre områdene.

I 2018 ga Fræna kommune tilbud til 11 lærere om videreutdanning. 8 lærere takket ja til tilbudet. Romsdalsregionen har et regionalt tilbud i samarbeid med NTNU. Årets fag var engelsk for barnetrinnet, og Fræna deltok med 5 lærere på dette tilbudet. I tillegg deltok 2 inspektører/fagledere på rektorskolen i regi av Høgskolen på Vestlandet.

Fylkesmannen gjennomførte i 2017 tilsyn ved Bud barne- og ungdomsskole. Tema for tilsyn var skolens arbeid med elevenes læringsutbytte. Fylkesmannen utsatte tilsynet, og selve arbeidet med lukking av lovbrudd ble gjennomført i 2018.

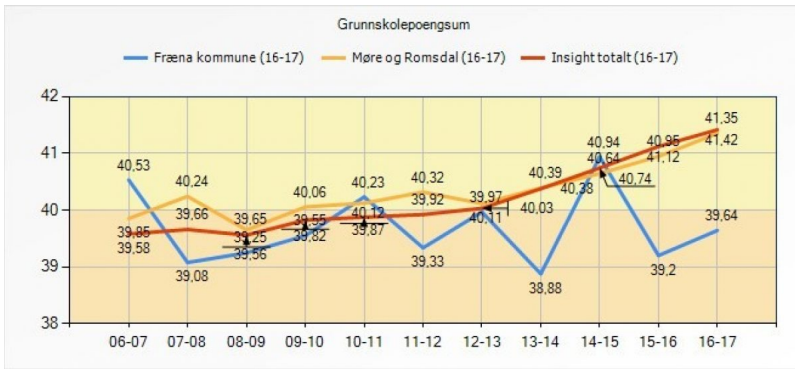
Grunnarbeidet for Jendem skole ble satt i gang i oktober 2018, og skolen skal etter planen være ferdig i november 2019. Skolen vil bygges i massivtre, noe som bidrar med en klimafordel på 10% utover kravene i teknisk forskrift. Det nye skolebygget vil gi et betydelig løft for sørsiden av kommunen.

Planlegging av ny barneskole i Elnesvågen, samt utbedring av Sylte og Tornes skoler startet opp på slutten av 2018 etter politisk vedtak i november.

Grunnskolepoeng

Overordnet mål for skolesektoren for 2017: Karaktersnitt på 4,0 etter 10.trinn.(40 grunnskolepoeng). For skoleåret 2016/17 var gjennomsnittet 39,64.

Utviklingen har vært slik:

Personvernerklæring

Pleie, rehabilitering, omsorg og forebygging (PROF-tjenesten) i 2018

Viktige hendelser i 2018

Vi har fokus på å yte riktige tjenester til rett tid på rett sted til kommunens innbyggere innenfor lovens krav og kommunens økonomiske prioriteringer. Visjonen til tjenesten er **AKTIV OG ANSVARLIG I EGET LIV**. En av hovedmålene er da å være lengst mulig hjemme i eget bo- og nærmiljø. For å nå målsettingen er det viktig å ha et velfungerende forvaltningskontor som foretar gode og riktige vedtak, og sørger for god koordinering av tjenestene vi yter. Samt gode utøvende tjenester slik som hjemmetjenestene og forebyggende tiltak.

I løpet av 2018 er det satt i verk en rekke tiltak for å øke tjenestekvaliteten, samt nye tiltak for å imøtekomme overordnede krav. Vi har blant annet iverksatt utviklingsprosjekt ved helsesøstertjenesten og skolehelsetjeneste, samt startet opp med hverdagsrehabilitering. Torget legekantor ble fusjonert med Fræna legekantor, og en fikk ansatt to nye leger. Barnevernsvakt ble etablert, og ved årsslutt virker det som om tiltaket fungerer tilfredsstillende. Barnevernsvakten vil bli evaluert høsten 2019. En hadde som mål å styrke tjenestetilbudet innenfor demensomsorgen ved blant annet å etablere et dagsenter for demente. Denne målsettingen ble ikke innfridd grunnet de økonomiske rammebetingelsene. En vil her nevne at de med behov for dagtilbud, også de demente, får dette ved de eksisterende dagtilbudene rundt om i kommunen.

Kommunen deltar i spredningsprosjektet i forhold til velferdsteknologi i ROR-kommunen, og har begynt utprøving og implementering. Kommunen har og i 2018 deltatt aktiv i planlegging av mulig implementering av Helseplattformen.

En har jobbet systematisk med boligsosial handlingsplan, og ansvaret ble høsten 2018 flyttet til forvaltningskontoret jfr. vedtatt plan.

Kommunen har jobbet systematisk med beredskapsplanarbeid, og har utarbeidet et styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, samt revidert den overordnede ROS-analysen og overordnet beredskapsplanen.

En har i hele 2018 jobbet med forberedelser og planlegging av den nye kommunen.

PROF-området har i 2018 hatt et merforbruk som er knytt opp til tiltak som er ressurskrevende.

Kompetanseheving

Vi har fokus på kompetanseøkning, og mange av våre ansatte er under videreutdanning. Vi har dessuten etablert to lærlingeplasser i helsefag, i tillegg til en lærling fra prosjektet «Menn i helse». Til sammen hadde vi seks første- og andreårslæringer. Beklageligvis valgte den ene førsteårslærling å trekke seg.

Vi opplever at det er vanskelig å rekruttere nok sykepleiere til ledige stillinger. Med sykehus i nabokommunen merker vi godt konkurransen om fagressursene. Lønnsnivået er forskjellig, og det er kommunen som taper på denne forskjellen. Det blir heller ikke utdannet nok sykepleiere sett i forhold til behovet. Denne utfordringen vil bli større for hvert år som følge av endringer i demografi. Fræna får flere innbyggere over 80 år - vi lever lengre, noe som generer mer sykdom. Vi vil også i framtiden trenge flere fagpersoner slik som sykepleiere, vernepleiere, og andre helsefagarbeider. Dette er en stor utfordring for Fræna og kommune-Norge generelt. Kommunen har derfor valgt å innføre stimulerings tiltak for å rekruttere.

Oppfølging av politiske vedtak

Det ble gjort vedtak om å starte et arbeid med å vurdere av hvordan pleie- og omsorgstjenesten skal være organisert og strukturert. Det var viktig å etableres et samarbeid med Eide tidlig, slik at den nye kommunen blir sett under ett. Til dette arbeidet må det søkes om ekstern bistand fra aktører som har god kunnskap på området. Når dette arbeidet er fullført, skal sak om dette fremmes for politisk behandling. Vedtaket ble gjort i desember 2017, og arbeidet starter i 2018. Et av målene i dette arbeidet vil være å komme frem til tiltak som på sikt kan sørge for effektiv drift og tjenesteyting på alle pliktige tjenesteområder.

Etter en grundig planprosess, ble boligsosial handlingsplan vedtatt i 2017. Nå gjenstår det å følge opp retningen denne planen gir. Andre planer som ble ferdigstilte, var blant annet «Handlingsplan mot vold i nære relasjoner», som var og er et samarbeid med flere andre kommuner. Det er laget en felles plan, men med rom for lokale tilpasninger. For 2018 var det viktig å få planen kjent i organisasjonen, og sørge for at den ble implementert i de ulike enhetene.

Det ble også laget en forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften har dessuten en kjærlighetsgaranti som ivaretar samboere/ektefellers mulighet til fortsatt samliv ved sykdom. Denne forskriften er dessuten lagt inn i lovdata (FOR-2017-09-28-1839). Formålet med forskriften er å sikre rettsstillingen for pasienter og brukere med omfattende tjenestebehov når det gjelder retten til helse- og omsorgstjenester fra kommunen. Forskriften skal tydeliggjøre hvilke vurderingsmomenter Fræna kommune legger til grunn for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften skal videre tydeliggjøre hvordan Fræna kommune skal følge opp personer som står på vurderingsliste til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Oppfølging av politiske vedtak

Det ble gjort vedtak om å starte et arbeid med å vurdere hvordan pleie- og omsorgstjenesten skal være organisert og strukturert i fremtiden. Det ble søkt etablert et samarbeid med Eide, slik at vi kunne se den nye kommunen under ett. Eide kommune grunnet økonomiske årsaker takket nei til initiativet. Arbeidet ble derfor «løftet» over til prosjektet for Hustadvika kommune. En inngikk et samarbeid med PwC som leverte en rapport i november 2018. Kommunene Eide og Fræna vil i samarbeid jobbe med de konklusjoner som framkommer i rapporten de kommende år.

For øvrig viser jeg til årsrapportene til hver enkelt enhet.

Elnesvågen 27.03.19

Jan Morten Dale

Kommunalsjef

Personvernerklæring

Teknisk - bygg/anlegg og forvaltning

Fræna kommune er en vekstkommune hvor folketallet øker, og hvor industri og øvrig næringsliv har vekstpotensial. Dette er gledelig. Samtidig stiller det krav til kommunen om tilrettelagte tomteområder for boligbygging og god infrastruktur om vi skal kunne møte denne veksten. Godt kommuneplanarbeid og effektiv saksbehandling er en grunnleggende forutsetning for å lykkes.

I økonomiplanen 2018 - 2021 er det lagt inn en betydelig satsing på tilrettelegging av nye arealer for boligbygging og næringsutvikling. Fortsatt befolkningsvekst er en nøkkelfaktor for å kunne møte de utfordringer kommunen står foran, bl.a. demografiske endringer (med flere eldre over 80 år).

Rådmannen arbeider videre med å få fortgang i utvikling av allerede vedtatte reguleringsplaner for tomteområder i kommunen. En krevende økonomisk situasjonen setter likevel klare grenser for handlingsrommet. Dette gjør det nødvendig at private utbyggere utvikler tomteområdene i større grad enn det en tidligere har sett i Fræna.

Kommunen er avhengig av å ha tilstrekkelig fagkompetanse for å imøtekomme krav og omfang i saksbehandling, krav til effektivitet, teknisk utførelse og sørvis.

Teknisk forvaltning har gjennom 2018 arbeidet med flere saker av stor betydning for Fræna kommune. Her kan nevnes oppgaver knyttet til utvikling av indre Harøy industriområde og boligfeltet Lauvåsen. Enheten har også vært direkte involvert i utbyggingen av Jendem skole.

Bildet: Kommunalsjef Odd-Eirik Bergheim

› Rådmannens stab

Fakta om enheten - Rådmannen

Enheten består av rådmannsteamet (rådmannen og to kommunalsjefer) samt rådmannens stab.

I 2018 var kommuneplanlegger, næringskonsulent, arkivleder og rådgiver forvaltning (frem til 1. september) i rådmannens stab.

Bilde: Kommuneplanlegger og stabsleder Linn Eidem Myrstad

Leverte tjenester

Saksbehandling på våre felt - politiske saker, innen overordna plan, næringsutvikling, politisk utvalg, deriblant valg av nemder og råd etter kommunevalg.

Viktige hendelser i 2018

I 2018 ble det gjennomført et parallelloppdrag som endel av det fireårige tettstedsprogrammet - prosjekt som skal legge til rette for utvikling av Elnesvågen sentrum. Målet er å finne bedre løsninger for et kommunesenter som er preget av biltrafikk, store asfaltflater, lange avstander og dårlige gangforbindelser. Det er få plasser til lek, aktivitet og opphold.

Planarbeid

Kommuneplanleggeren har det overordna ansvaret for kommuneplanen - samfunnsdel (vedtatt i 2005) og arealdel (vedtatt i 2014), og oppfølgingen av disse.

I 2018 ble vedtatt kommunal planstrategi (2016-2019) fulgt opp. **Kommunal planstrategi** er et verktøy for kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordna nivå i kommunestyreperioden (plan- og bygningsloven § 10-1). Planstrategien skal vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert.

Planstrategien har prioritert de planoppgaver på overordna nivå som skal gjennomføres i kommunestyreperioden. Planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig, og den skal være tilpasset kommunens situasjon og utfordringer.

Disse planene ble vedtatt i 2018:

- Boligbyggeprogram 2019-2020 (PS 50/2018)
- Revisjon Overordna beredskapsplan Fræna kommune

Fræna kommune jobber med flere store prosjekt innen samfunnsutvikling:

Kommuneplanens samfunnsdel: Høsten 2018 ble planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel vedtatt av fellesnemnda. Planprogrammet gjør rede for formål og gjennomføringen av kommuneplanarbeidet, både med hensyn til innhold, prosess, opplegg for medvirkning og behov for utredninger. Planprogrammet er første skritt i arbeidet med kommuneplanen, og er altså en plan for planleggingen - ikke selve planleggingen eller planen. Kommuneplanleggerne i Eide og Fræna var engasjert av Fellesnemnda, og sto for dette arbeidet.

Tettstedsprogrammet: Utvikling av attraktive og funksjonelle tettsteder er en viktig del av samfunnsutviklingen. Elnesvågen som kommunesenter skal dekke en rekke behov og være et knutepunkt for både handel og tjenesteyting. Gjennom deltagelse i Møre og Romsdal fylkeskommune sitt Tettstadprogram, skal Fræna kommune legge til rette for økt kvalitet i de fysiske omgivelsene i Elnesvågen, og stimulere til utvikling av et livskraftig og bærekraftig kommunesenter. Bevilgningen til prosjektet skal gå til analyser og gjennomføring av tiltak.

Gjennom arbeidet med Tettstadprogrammet staker vi ut kursen inn i framtida for Elnesvågen – kommunesenteret i Hustadvika kommune. Arbeidet med å skape et sentrum som er funksjonelt, livskraftig og bærekraftig, har startet. Det nye kommunestyret får et viktig utviklingsverktøy, forretningsdrivende og grunneiere får økt forutsigbarhet, og innbyggerne får en spennende fjordby der kultur, handel og boliger veves sammen på gjennomtenkte, funksjonelle og nyskapende måter.

I 2018 ble tre arkitektteam invitert til å delta i et parallelloppdrag. Det ble også nedsatt en vurderingsgruppe med en sammensetning som skulle sikre forankring og gjennomføringskraft. Gruppen har gått gjennom arkitektenes forslag, deltatt på alle seminar i parallelloppdraget, gått gjennom alle innspill fra innbyggere og andre interessenter, og utarbeidet er rapporten. Rapporten inneholder anbefalinger og strategier for gjennomføring. Dette skal kommunen og andre aktører bruke i utviklingen av sentrum i Hustadvika.

Illustrasjon av Oslo Works arkitekter, KOHT arkitekter og Asplan Viak

Næringsrettet arbeid

Det ble gjennomført 10 bedriftsbesøk sammen med Fræna Næringsforum i 2018, 2 av disse var i kombinasjon med styremøter i Næringsforumet, som var lagt til bedrifter. Dessuten gjennomførte kommunen saksrelaterte besøk på flere bedrifter. Daglig leder i næringsforumet og næringskonsulenten har løpende kontakt og saksrelatert samarbeid.

Bilde: Næringskonsulent Geir Tore Vestad

Næringsfondet fikk kr. 300.000, - ny bevilgning fra fylkeskommunen i 2018. Nytt av året var at kommunene selv måtte plusse på med 50%, slik at total ramme ble kr. 450.000, -.

Det ble gjennom 9 saker bevilget kr 341.000 fra kommunalt næringsfond til 5 bedriftsretta prosjekt. I tillegg er det bevilget oppstartsmidler fra Hoppid.no til 13 ulike prosjekt med totalt kr. 246.000, -.

Næringslivet i Fræna går overveiende bra, men en ser at handelen i sentrum sliter med lav inntjening og økende konkurranse både fra netthandel og større kjøpesenter. Kommunen sammen med Fræna Næringsforum har derfor store forhåpninger til at tettstedprosjektet for kan gi kommune og handelssenteret Elnesvågen sentrum er løft.

Det er stadig etterspørsel etter flere næringstomter i Holamyra Næringspark. Det er utarbeidet plan for utvidelse med 18 nye tomter, men her har alt stoppet opp på grunn at manglende avklaring på kryssproblematikken mellom Tømmervegen og Fv. 664. Fræna kommune har tatt initiativ til finansiering av nytt kryss der næringslivet, kommunen og prispåslag på nye tomter vil finansiere 50% av kostnaden på 21 mill. kr, men fylket har foreløpig ikke respondert på gavepakken.

Avslutning av pukkverksdriften på Indre Harøy og klargjøring av industriområdet til landbasert oppdrett har tatt mye oppmerksomhet og kapasitet i 2018. Salmon Evolution fikk forlenget opsjonsperioden, slik opsjonsavtalen hadde åpning for, til 31.mars 2019 og pilene peker fortsatt oppover for Europas største landbaserte oppdrettsanlegg til en kalkulert kostnad på ca. 4 mrd. Kroner på Indre Harøy.

I kjølvatnet av denne etableringen er 3 gründere i full gang med planlegging av Hustadvika Biokraft AS på Klubben Inger Hildur Industriområde i Harøysund, som baserer seg på bruk av slam fra oppdrettsanlegget og husdyrgjødsel fra landbruksnæringa i området. Fræna og Eide kommune deltok i den forbindelse på studietur til Danmark høsten 2018 for å se og lære av lignende anlegg i Danmark.

Når det gjelder videre tilrettelegging av næringsområder ble følgende tiltak slutført i 2018:

2. Byggetrinn på Varhol industriområde med klargjøring av ytterlige tomteareal. Ca. 200 m ny veg mot nord/øst med 2 tilhørende stikkveier mot nord/vest. Dette løser ut 8 nye tomter på knapt 50 da.

Stuttføring av Urda Industriområde i.h.t. reguleringsplanen med bygging av veg mot nord/øst på knapt 220 m. Dette løser ut ca. 30 da areal til industri/lager/kontor.

Det er inngått avtaler om grunnkjøp på Dalemyra bransjesenter med tanke på byggemodning av knapt 90 da sentrumsnære storhandelsnæringstomter. Det vil bli foretatt en omregulering av dette feltet før en starter opparbeidelse i 2019. Det er også inngått grunnkjøpsavtale med en av grunneierne for Galten Industriområde. Dette felter er avhengig av løsning på kryssproblematikken ved Holamyra.

Næringskonsulenten har sertifisert og resertifisert 3 virksomheter til miljøfyrtårn i 2018 og deltatt i arbeidsgruppen for storsatsingen Atlanterhavs-spelet i Bud i August 2018.

Næringskapittelet hadde et mindreforbruk på ca. kr. 600.000 i 2018 som i hovedsak skyldes inntekter fra utleie av en næringstomt på Indre Harøy til lagring av deksel til Offshorebruk til Front Group.

Illustrasjon av planene til Salmon Evolution sitt landbaserte oppdrettsanlegg på Indre Harøy

Arkiv

I 2018 har det generelt sett vært økt fokus på arkivforvaltningen i kommunen. Som utgangspunkt ble arkivlederstillingen utvidet til 100% og plassert i Rådmannens stab fra 01.01.18

Kommunen hadde tilsyn fra Arkivverket i 2017, dette resulterte i 8 pålegg. Ferdigstilling av kommunens lovpålagte arkivplan ble gjennom dette et sentralt fokus.

Formålet med arkivplanen er å sikre at kommunen forvalter ansvaret for sine arkiv på en optimal måte. Gjennom arbeidet har kommunen fått etablert et system som bl.a. gir en oversikt over kommunens samlede arkiv uavhengig av format samt at rutiner for alle ledd i arkivdanning og -forvaltning har blitt utarbeidet eller revidert.

Arbeidet med å ferdigstille arkivplanen i 2018 ga også ringvirkninger for den forestående kommunesammenslåingen. Arkivene fra Fræna skal avsluttes og ivaretas før det videreføres til Hustadvika kommune

Sak-/arkivsystemet ePhorte ble oppgradert i 2018 i forbindelse med uttreden fra IKT Orkide. Dette medførte en del arbeid samt koordinering med både systemleverandør og IKT Orkide

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Følge opp budsjettvedtak	100%	Innfridd
Rådmannen skal sikre koordinering og implementering av kommunale planer	Ref. kommunal planstrategi	Innfridd
Internkontroll	Utarbeide prosedyrer og reglement	På gang
Gjennomføre brukerundersøkelser og innbyggerundersøkelser	1 g/år	-
E-handel gjennom Visma	Økes med 20%	Innfridd

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

3

1,7

Medarbeiderundersøkelsen - 10 faktor

10 faktor har vært oppe i et kontormøte etter at undersøkelsen ble gjennomført. Tiltak følges opp

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

19 606

18 952

Avvik fra budsjett: 654 tusen i mindreforbruk

Årsak til avvik: Noe mer inntekter på næringsområdet enn budsjettet.

[Personvernerklæring](#)

› Administrasjon

Fakta om enheten - administrasjon

Enheten har ansvar for skatteregnskap, eiendomsskatt, IKT og økonomi.

Skatt består av 2 medarbeidere, IKT består av 4 medarbeidere inkludert lærling og økonomi består av en stilling.

Vi har 900 PCer og 70 servere å håndtere. Store endringer blir iverksatt i 2019 som følge av at vi trer ut av IKT Orkide fra 1.1.2019.

Bildet: Økonomisjef og enhetsleder Ole Rødal.

Leverte tjenester

Skatteinnfordring for Eide og Fræna kommuner samt informasjon og service til innbyggerne. Samla restanser i Fræna kommune er økt med kr 743 124 fra 2017 til 2018. Innfordringskravet til Skatt Midt-Norge er oppnådd for alle skatte- og avgiftsarter.

Kontroll hos næringsdrivende (skatt) – 12 kontroller er gjennomført i 2018.

Utskriving av eiendomsskatt for Fræna kommune og Eide kommune.

I 2018 og inn i 2019 er det utført omtaksering av tidligere verk og bruk til næringseiendommer, uten anledning til å ta med produksjonsutstyr i skattegrunnlaget. Skatteinntektene fra produksjonsutstyr (det særskilte skattegrunnlaget) trappes ned over en periode på syv år, med grunnlag i en overgangsregel. De nye reglene er gjeldende fra 2019

IKT drift, strategi og utvikling herunder support og innkjøp. I 2018 er det lagt ned en betydelig innsats for å få IKT drift over på egen «kjøl».

Økonomi: Budsjett, rapportering og økonomistyring

Saksbehandling på våre felt: budsjettsaker, økonomirapportering, organisering skatt, klagebehandling mm.

Viktige hendelser og politiske vedtak som gjelder enheten i 2018

IKT drift ut av IKT orkide. Fra 1. mars 2019 står vi helt på egne ben.

Forbedringer gjennomført i 2018

Office 365 er nå innført i hele kommunen. Dette legger grunnlag for effektiv og sikker håndtering av saksbehandling, drift og omfattende digitalisering i Fræna kommune.

Det er etablert et nytt serverrom i «Troll Housing» på Eide.

Planprosesser i 2018

Avdelingen har levert økonomiplan for 2019 – 2022 i nært samarbeid med kommuneplanlegger og rådmannsteamet. Det er i 2018 gjennomført et stort antall møter med mange enheter på rådhuset. Spesielt er det avholdt møter for å forbedre oppfølging av investeringsbudsjettet. Målet er få mer informasjon ut i enhetene om de planprosesser, bevilgninger og bestillinger kommunestyret har gjort. Målet er å forbedre gjennomføring og måloppnåelse i den kommunale organisasjonen. Dette krever tett oppfølging og rapportering.

Utfordringer

Stortinget har vedtatt endring i Eiendomsskatteloven. Den såkalte «maskinskatten» skal reduseres med en sjuendedel fra 2019 og vil fra 2025 være borte. Det vil gis en viss kompensasjon men det er ennå usikkert hvor mye Fræna kommune vil motta. For Fræna kommune utgjør dette mange millioner i tapte inntekter.

Ny taksering av verk og bruk har gitt oss utfordringer i 2018 og inn i 2019.

Fra 1.1. 2019 er Eide kommune og Fræna kommune utmeldt av IKT Orkide. Da står kommunene på egne ben og skal drifte, organisere og følge opp all IKT virksomhet fra egen organisasjon. 2019 vil vise hvor godt vi vil takle denne situasjonen.

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Under ledelse av IKT sjefen i Fræna har Eide og Fræna kommuner trått ut av IKT Orkide. Dette har vært en omfattende prosess.	2018	Dette arbeidet er helt ferdig 1. mars i 2019. Oppgjør med IKT Orkide skjer våren 2019
Økt digitalisering og selvbetjening Budsjettbehandling for 2018 og 2019 viser at det nå begynner å gi effekt på ressursbruken at kommunen er aktiv på digitalisering. Foreløpig er det administrative funksjoner som har fått innsparing.	Innføring av Office 365	Office 365 ble tatt i bruk i 2018. I 2019 blir gjennomføring ferdig.
Klagebehandling eiendomsskatt i 2018	Innen fristene	Gjennomført innenn fristene og som planlagt

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	3	3,9
Medarbeiderundersøkelse: Avdelingen har jobbet med 10 faktor i flere kontormøter og plukket ut to faktorer for oppfølging.	To faktorer for oppfølging: Autonomi og Prosocial motivasjon	laget en handlingsplan for oppfølging, skal følges opp i 2019

Administrasjonsavdelingen har i 2018 hatt et sykefravær på 3,9 %. Det er høyere enn målet og det er en dårlig utvikling, men sykefraværet er dessverre økende på avdelingen.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

17 373

16 889

Enheten leverer et regnskap som viser et mindreforbruk på 272 tusen kroner.

Årsak til avvik: Mindreforbruket er sammensatt men i hovedsak skyldes det innsparing utgifter i 2018. Det gjelder spesielt innkjøp og husleie.

Tiltak gjennomført for å holde rammen i 2018:

Store merutgifter på noen poster som følge av ekstraordinære utgifter i 2018 er ivaretatt ved forsiktig bruk av midler på andre poster.

[Personvernerklæring](#)

Personal og organisasjon

Fakta om enheten - personal og organisasjon

Enheten består av fem ansatte hvor tre i hovedsak arbeider med lønn og to med personal- og organisasjonsutvikling.

Bildet: Personal- og organisasjonssjef Borghild Lie Hjellnes

Leverte tjenester

Hovedmålet for enheten er alle ansatte skal få riktig lønn til rett tid og levere kvalitativ god lederstøtte og veiledning på lønns- og personalområdet. I tillegg til rene driftsoppgaver innenfor lønns- og personalområdet jobber vi også systemretta. Dette vil si arbeid som omfatter mange og er av mere langsiktig karakter, f.eks.

organisasjonsutvikling, utarbeidelse av reglement og rutiner, utarbeidelse av planer og tilbud om og gjennomføring av diverse internkurs og kompetansehevede tiltak.

Forbedringer gjennomført i 2018

I 2018 ble fraværsoppfølgingsmodulen i Visma innført. Ledere med personalansvar får nå automatisk varslings på e-post når arbeidstakere er sykemeldt. De får i tillegg melding om hva de som ledere skal gjøre ift. oppfølging. I tillegg til denne modulen ble det digitale sykemeldinger innført, en ordning som er svært positivt mottatt av både lederne og ansatte ved personal- og organisasjon.

Digitalisering forbedrer kvaliteten på tjenestene våre og gjør hverdagen enklere for lederne.

Høsten 2017 ble det medarbeiderundersøkelse «KS 10-faktor» gjennomført. I 2018 ga vi lederstøtte ute i enhetene i forbindelse med etterarbeidet av undersøkelsen.

Vi hadde som mål å få arrangert en egen KLP-dag (Kommunal landspensjonskasse) og SPK-dag (Statens pensjonskasse) for ansatte. Dette ble ikke gjennomført. Vi formidler

imidlertid direkte kontakt mellom ansatte og pensjonskassene når det er spørsmål som dreier seg om pensjon

Viktige hendelser og politiske vedtak i 2018

Arbeidet med å etablere Hustadvika kommune kom for fullt i gang i 2018, og enhet personal- og organisasjon er involvert i mye av dette arbeidet. Enheten var med i utarbeidelsen av arbeidsgiverpolitikk og omstillingsavtalen for Hustadvika kommune samt den nye personalhåndboka som nesten ble ferdigstilt i 2018. Arbeidet med å bygge opp det nye lønssystemet for Hustadvika kommune ble også så vidt påbegynt i 2018.

Bildet: Hanne Melby, Tone Lindseth, Roy Heimen, Laila Hammerøy og Borghild Lie Hjellnes (enhetsleder og personalsjef).

Utfordringer

Enheten vil også i 2019 få mye arbeid i forbindelse med kommunesammenslåingen. Det blir i dette arbeidet viktig å ivareta den enkelte medarbeider og sørge for gode prosesser og godt samarbeidsklima.

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Innføring og oppfølging av digitale sykemeldinger	1.kvartal	Gjennomført
Innføring av nye moduler i Visma: - Fraværsoppfølging	1.kvartal	Gjennomført
Arrangere KLP-kurs for ansatte	1. halvår	Ikke gjennomført
Arrangere SPK-dag for undervisningspersonell	2. halvår	Ikke gjennomført
Oppfølging av KS10-faktor	2018	Gjennomført
Samordning av lønn – Hustadvika kommune	2018-2019	Gjennomføring startet

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	1%	4,75%

Sykefravær

Sykefraværet økte fra 2,7% i 2017 til 4,75% i 2018. Mens enhet personal- og organisasjon og tillitsvalgte hadde et sykefravær på 0,53% hadde lærlingene et sykefravær på 7,18%.

Medarbeiderundersøkelsen - 10 faktor

Enheden har i 2018 jobbet med å forbedre oss på de forbedringspunktene vi satte oss i mål- og tiltaksplanen etter undersøkelsen i 2017. Faktorene «Mestringsklima» og «Prososial motivasjon» var faktorene vi ønsker å forbedre. Dette fordi vi ønsker å ha en kultur for å samarbeid og gjøre hverandre gode, samt å bidra til nytte og måloppnåelse for andre.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

9 006

8 922

Enhet personal- og organisasjon fikk et mindreforbruk i 2018 på 84 tusen kroner.

[Personvernerklæring](#)

Skolefaglig område

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnader

17 145

19 630

Avvik fra budsjett: 2 485 tusen i merforbruk

Tøndergård skole: Merforbruk 1,2 mill pga økte antall elever

Videreutdanning: Merforbruk 1,2 mill. Lovmessig kompetansekrav

Grunnskole felles: Merforbruk 0,8. Barn i andre kommuner

Fakta om enheten - forvaltningskontoret

Forvaltningskontoret består av enhetsleder og 5 rådgivere/saksbehandler samt 1 merkantil/saksbehandler.

Forvaltningskontoret er kommunens kontaktpunkt overfor sykehus og er kommunes koordinerende enhet. Enheten har delegert ansvar og myndighet for saksbehandling og tildeling av kommunale helse- og omsorgstjenester samt boligtildeling.

En saksbehandler ved forvaltningskontoret har ansvar for administrering av Husbankens ordninger (Startlån, utbedringslån/tilskudd mv), Kommunens skadeforsikringer, salgs og skjenkeløyve, serveringsløyve, gebyr alkoholloven, kontaktperson E-handel og offentlige anskaffelser. Økonomi og ansvar for ordningene ligger hos Rådmann og økonomisjef, og saksbehandler rapporterer direkte dit.

Bilde: Enhetsleder Karin Iversen

Leverte tjenester

Saksbehandlere vurderer og behandler søknader og henvendelser om kommunale helse- og omsorgstjenester og kommunale boliger fortløpende.

Det legges vekt på at innbyggere får koordinerte og helhetlige tjenester på rett nivå til rett tid på rett sted. Brukermedvirkning, tverrfaglig samarbeid og målrettet arbeid er sentralt i dette arbeidet.

Saksbehandlere/rådgivere drar på hjemmebesøk og deltar i tverrfaglig samarbeidsmøte i overgangen mellom de ulike tjenestenivåene.

Kommunen har tatt imot alle utskrivningsklare pasienter fra sykehus i 2018. Det er registrert to klagesaker på kommunal medfinansiering av utskrivningsklare pasienter

Som en konsekvens av at vi legger vekt på brukermedvirkning, god kartlegging, informasjon og saksbehandling, hadde vi i 2018 få klagesaker.

Viktige hendelser og politiske vedtak som gjelder enheten i 2018:

Boligtildeling:

Kommunestyret vedtok i sak 66/2017 Boligsosial handlingsplan for 2017 – 2020. Den boligsosiale handlingsplanen la opp til en ny måte å jobbe på, en endring av organiseringen rundt tildeling av boliger. Oppgaven ble besluttet lagt til forvaltningskontoret for helse og omsorgstjenesten. På den måten ønsker en å sikre at en enhet sitter på den samlede oversikten og kompetanse rundt alle kommunale boliger. Det er gjort en omfordeling av ressurser, og den som hadde denne arbeidsoppgaven gikk inn i Forvaltningskontoret sin stab 01.09.2018.

Planprosesser som er i gang - oppfølging av handlingsdel:

- Arbeid med Boligsosial handlingsplan, rutiner og plan for oppfølging og tverrfaglig samarbeid
- Arbeidsgruppe for felles Geric database for Eide og Fræna fram mot Hustadvika 2020
- Velferdsteknologiens ABC
- Felles forvaltningskontor for helse- og omsorgstjenester for Hustadvika kommune

Utfordringer

- Generelt økende forventning fra innbyggere, tjenesteutøvere og tilsette i spesialisthelsetjenesten om rett og krav på kommunale helse- og omsorgstjenester

- Forventninger om at kommunen skal løse og ta ansvar for flere oppgaver
- Flere personer med særlig tyngende omsorgsarbeid bor i eget hjem. Dette gir kommunen ett større ansvar til å tilby nødvendig pårørendestøtte i form av opplæring og veiledning, avlastningstiltak og omsorgsstønad.

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Holde frister i forhold til saksbehandlingstid	100%	90%
Holde god kvalitet på saksbehandling	Meget god	Meget god
Ta imot alle utskrivningsklare pasienter	100%	100%
God samhandling med samarbeidspartner	God	God
Gi god rådgivning i forhold til helse- og omsorgstjenesten Bruke tid på kommunens tjenesteutøvere, samt kommunens innbyggere	God	God

NÆRVÆR/TRIVSEL		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	3%	3,7%
<p>Medarbeiderundersøkelsen: 10Faktor medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i 2017. Arbeidet med å identifisere forbedringsfaktorer, handlingsplan og tiltak er ikke ferdigstilt.</p>		

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

8 876

8 652

Avvik fra budsjett: Merforbruk på kr. 76 tusen

Årsak til avvik: Skyldes i hovedsak at budsjetterte merinntekter for 2018 i forbindelse med frikjøp av leder uteble. Ansvar 1470 Torabu hadde merforbruk, ikke reelt budsjett basert på tidligere regnskapstall.

[Personvernerklæring](#)

Fakta om enheten - sørviskontoret

Det er 5 fast ansatte ved sørviskontoret, samt at vi i halve 2018 har hatt god hjelp i en ekstra person på arbeidstrening.

Sørviskontoret er førstelinjetjeneste ovenfor de som tar kontakt med kommunen ved besøk og på telefon. Vi ønsker å besvare flest mulig av henvendelsene som kommer. Kan vi ikke hjelpe, henviser vi videre til fagpersonene i organisasjonen. Vi har også ansvar for flere

kommunale tjenester, blant annet: Tildeling av tomter i kommunale boligfelt, saksbehandling og oppfølging av renovasjon og slamtømming, utekspedering og veiledning ved bygge- og delingssaker uten ansvarsrett, etterarbeid og økonomisk oppgjør i forbindelse med grunnkjøp til/fra Fræna kommune, post/arkiv, veiledning og oppfølging i forhold til bruk av sak/arkiv-systemet ePhorte, ansvar for utlegging og oppdatering av informasjon på hjemmesidene, Varsling 24, ansvaret for valggjennomføring de årene det er valg, papirarbeidet ved velser, Kari-chatbot, salg av medlemskap og informasjon om Aktiv på Dagtid, bostøtte, sekretariat for Eldrerådet, politisk sekretariat egne hovedutvalg og Fellesnemnda, nøkkelsystem for kommunale bygg, utskrivning av kart og nabolister og ivareta ansvaret for tidsregistreringssystemet til ansatte på rådhuset.

Bilde: enhetsleder Merete Rødal

Av 5 ansatte skal vi i 2019 feire en 30-åring, en 50-åring og en 60-åring :-)

Viktige hendelser og politiske vedtak i 2018

Ny hjemmeside ble lansert i desember 2017, har lagt ned mye arbeid med siden også i 2018.

Kari-chatbot ble fylt med informasjon og tatt i bruk på hjemmesiden vår.

Ny sentralbordløsning tatt i bruk.

Boligbyggeprogram for 2019-2020 ble politisk vedtatt.

Praktisk tilrettelegging og papirarbeid i forbindelse med vielser som ble lagt til kommunen fra 01.01.2018.

Vært bidragsytere i blant annet felles kommuneavis, beredskapsplan, arbeidsmiljøtiltak på huset og for alle ansatte i Hustadvika.

Arkivleder flyttet fra Sørviskontoret og over til rådmannen sin stab fra 01.01.2018.

Forbedringer gjennomført i 2018

Hjemmesiden som ble lansert i desember 2017 holdes oppdatert og fylles med mer/ny informasjon gjennom hele året. Gjennom en tilbakemeldingsknapp på alle undersider kan de som bruker hjemmesiden rapportere om de fant det de lette etter eller ikke. Dette gir oss nyttig informasjon om hva som er savnet/etterspurt. Vi lager nye artikler ut fra det som etterspørres og publiserer disse på siden fortløpende.

Kari-chatbot ble lansert på hjemmesiden, besvarer mange spørsmål om kommunale tjenester fra innbyggerne på kveld og helg.

Utfordringer

Opplæring/personalmøter for alle samtidig vil alltid være en utfordring siden Sørviskontoret holder åpent hele arbeidstiden. Å få alle ansatte ved kommunehuset til å innarbeide gode rutiner for fraværsmarkering og riktig bruk av ePhorte er et viktig og alltid pågående arbeid.

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Ny hjemmeside	Informasjon om flere kommunale tjenester er lagt inn på siden.	Informasjon om flere kommunale tjenester er lagt inn på siden
Digitalisering	Bruke SvarUT enda mer, ta i bruk andre løsninger som forenkler og effektiviserer (eks MinSide, elektroniske skjema, SvarInn)	Flere har tatt i bruk SvarUT og flere digitale skjema er tatt i bruk. Flere offentlige etater sender elektronisk post til kommunen som vi importerer i våre sak/arkiv system.

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	3%	6,12%

Medarbeiderundersøkelsen:

Har jobbet med funnene i 10-faktor undersøkelsen og har hatt gode møter der vi har enes om tiltak for å forbedre oss på noen områder.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

7 602

7 050

Ramme ble holdt, 552 tusen i mindreforbruk i 2018

Sørviskontoret hadde et mindreforbruk i 2018. Dette skyldes i hovedsak at det ikke ble satt inn vikar for personer med delvis frikjøp i sine stillinger. Dette var mulig siden vi har hatt en dyktig avlaster på arbeidstrening fra NAV.

[Personvernerklæring](#)

› Haukås skole

Fakta om enheten - Haukås skole

42 ansatte i skole og SFO

250 elever 1 – 7 trinn

110 barn i SFO

Bilde: Enhetsleder og rektor Tom Grunde Malme

Viktige hendelser og politiske vedtak i 2018

Vedtak om skolestruktur og planlegging av ny barneskole i Elnesvågen.

Leverte tjenester

Grunnskole 1 – 7 trinn. Grunnleggende norsk innføringsklasse for Fræna og Eide kommune. SFO 1 – 4 trinn. SFO ferieordningen.

Utfordringer

Redusert lederressurs fra 1. mars 2018 og ut året.

KVALITET

Målbetegnelse

Mål

Resultat

Trivsel blant elevene

4,0

4,7

Resultater fra nasjonale prøver - lesing

50

48

Resultater fra nasjonale prøver - engelsk

50

49

Resultater fra nasjonale prøver - regning

50

48

Kartleggingsprøver fra utdanningsdirektoratet –
leseferdighet 2. – 3. trinn

90% av
elevene over

90%

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbetegnelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5

2,9

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

22 347

22 202

145 tusen i mindrefirbruk

› Sylte og Malme skoler

Fakta om enheten - Sylte og Malme skoler

Sylte og Malme skole har 136 elever fra 1.-7.trinn. Skolen er delt på to avdelinger/bygg (Sylte skole og Malme skole). Småtrinnet (1.-4.klasse) er på Sylte, mens mellomtrinnet (5.-7.klasse) er på Malme.

Malme skule: Til sammen 11 ansatte. 6 lærere, 1 vikar timebasert, 3 assistenter og 1 avdelingsleder.

Skolen har 3 mannlige ansatte

Antall elever: 68 - Jenter: 28 - Gutter: 40

Sylte skule: Til sammen 18 ansatte. 7 lærere, 1 vernepleiere, 1 barnevernspedagog og 7 assistenter, derav 5 som jobber både i skole og SFO + rektor

Skolen har 0 mannlige ansatte.

Antall elever: 68 - Jenter: 30 - Gutter: 28

Antall årsverk: 24%

Administrasjonsressursen er på 2 årsverk fordelt på rektor og to avdelingsledere. Emil Aas (rektor) gikk ut i permisjon 15.okt 2018. Eli Fladmark (avdelingsleder Sylte) ansatt som ny rektor fra 08.okt 2018. Avdelingsleder-stillingen på Sylte er dermed ikke besatt. Bård Kringstad ble ansatt som avdelingsleder på Malme høsten -18. (Tine Bergheim er ute i permisjon)

Antall årsverk til sammen på Sylte og Malme: 24,04%

SFO: til sammen 55 barn (30 gutter og 25 jenter)

Leverte tjenester

Skolen har gitt barn og unge fra 1.-7.trinn opplæring i tråd med Opplæringsloven og dens forskrifter. I tillegg har Sylte en SFO-avdeling med 55 barn fra 1.-4.trinn, hvorav 32 barn har full plass.

Viktige hendelser og politiske vedtak i 2018

Vedtak om sammenslåing av Sylte/Malme og utbygging av Sylte skole ble ikke gjennomført. Nytt vedtak om at elever på 5.- 7. trinn skal flyttes til Nye Haukås skole. Malme skal dermed være i drift til ny skole i Elnesvågen står ferdig. Det ble gjort betydelige utbedringer av Malme skole, vår/sommer 2018. Blant annet nytt skolekjøkken og renovering av klasserom i «gamle-skolen», samt oppgradering av toalett. Det ble bestemt oppgradering av Sylte skole.

Forbedringer gjennomført i 2018

Det arbeides fortsatt systematisk med elevenes psykososiale miljø. Av ulike årsaker ble ikke Elevundersøkelsen gjennomført innen fristen. Spekter ble tatt i februar 2019. Resultatene kommer dermed på neste årsrapport.

Resultatene på de nasjonale prøver på 5.trinn er forbedret i engelsk og regning, mens lesing ligger på samme nivå som 2017.

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Resultat fra nasjonale prøver - lesing	50	49
Resultat fra nasjonale prøver - engelsk	50	51
Resultat fra nasjonale prøver - regning	50	51
Andelen elever som opplever mobbing	0%	7,3
Trivsel	4,5	4,5
PC-dekning - Malme	1:1	1:1
PC-dekning - Sylte	1:1	1:2

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5%

5,05%

Medarbeiderundersøkelsen

Undersøkelsen ble tatt 2017 og viste et godt resultat for trivsel ved arbeidsplassen. Vi lå over gjennomsnittet på flere av faktorene. Vi jobber videre med de faktorene vi starta på etter undersøkelsen. Faktorene mestringsorientert ledelse og relevant kompetanseutvikling.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

15 972

15 373

Avvik fra budsjett: -599 tusen

Årsak til avvik: vakant stilling og lavere driftsutgifter innenfor enkelte områder enn budsjettet.

Kommentar: Regnskapet viser at enheten har holdt seg godt innenfor rammene.

Noe skyldes at vi har en vakant stilling som avdelingsleder (fra okt.18)

› Aureosen og Jendem skoler

Fakta om enheten - Aureosen og Jendem skoler

Det er 141 elever på skolen, fordelt på 60 på Jendem (1-3 trinn) og 81 elever på Aureosen (4-7-trinn). Av dette er totalt 70 jenter og 71 gutter. Det er for tiden 27 ansatte i skole og SFO. Av disse er fem menn og resten kvinner. 47 barn benytter seg av SFO-tilbudet.

Bildet: Rektor Åse Turid Gjøyen

Leverte tjenester

- Grunnskole 1. – 7. trinn
- SFO for barn 1. - 4. trinn
- Leksehjelp 2. - 7. trinn

Viktige hendelser i 2018

Skolen har deltatt på IBSM – inkluderende barnehage og skolemiljø samling gjennom fylkesmannen, et prosjekt som blir avsluttet i 2019. Dette er et læringsmiljøprosjekt med tilbud til kommuner med barnehager og skoler som ønsker å jobbe med læringsmiljø og mobbing. Det er blitt jobbet med avdekking og håndtering av mobbing, samt satt fokus på å skape gode læringsmiljø. Den nye aktivitetsplikten er nøye gjennomgått.

Skolen fikk også i gang skolens innsatsteam mot mobbing (SIM), og det var felles kursdag på dette for alle i personalet i august. Dette teamet skal avhjelpe lærere og andre når det oppstår krevende saker som ikke løses på laveste nivået. Det var også en kursdag i fht dysleksivennlig skole. Skolen står i startgropen for å starte arbeidet for å jobbe opp mot å bli en dysleksivennlig skole, noe er på plass, andre ting må det jobbes mere med for å bli godkjentsom dysleksivennlig skole.

Skolen ble også en TL (trivselsleder) skole i 2018. Dette er et flott tiltak for elever av elever. Gjennom dette blir det satt i gang aktiviteter i friminuttene.

Høsten 2018 ble HOPP (helsefremmede oppvekst) innført på skolen. En lærer har fått ansvaret med å implementere dette i skolen.

Høsten 2018 startet påbygget av Jendem skole. Dette har vi ventet på i lengre tid, og det er kjekt å se at nybygget kommer på plass. Vi sliter med romkapasiteten, og vi gleder oss til nybygget står klart.

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Oppnådd resultat på nasjonale prøver - lesing	50	44
Oppnådd resultat på nasjonale prøver - engelsk	50	45
Oppnådd resultat på nasjonale prøver - regning	50	45
Andelen elever som opplever mobbing	0%	0%
Oppnå godt resultat på elevundersøkelsen	4,5	4,3
PC –dekning barneskole (innen 2020)	1:2	1:3
Spesialundervisning		30%

Det var en generelt dårlig resultat på de nasjonale prøvene i år. Det skyldes mange faktorer. Men vi ser er at vi må jobbe mye mere i fht elevenes leseferdigheter.

Lesing er den viktigste ferdigheten som elevene skal tilegne seg de første skoleårene, og vi må jobbe mye mer målrettet her.

Spesialundervisning: 30% elever med vedtak om spesialundervisning.

7.tr elever er en uke på Bjørnsund leirskole, hver vår. Her får de øving i og god kompetanse i å ferdes på/ved sjøen.

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	6,5	Skole 16,84% og SFO: 6,01%

Sykefravær

Dette året hadde vi flere langtidssykemeldte. Dette gir utslag på fraværet.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

13 776

14 837

Enheten hadde et underskudd på i overkant av 1 mill kr.

Avviket skyldes økende lønnsutgifter til vedtak om spesialundervisning, og oppfølging av elever med sakkyndig vurdering. Dette er lovpålagte oppgaver skolen har.

Tiltak gjennomført for å holde rammen i 2019:

Det er en utfordring å holde rammen da skolen har lovpålagte oppgaver, som vi ikke klarer å gjennomføre innenfor rammen.

[Personvernerklæring](#)

› Tornes skule

Fakta om enheten - Tornes skule

Tornes skule har 96 elevar fordelt på 7.klassar. Dette skuleåret har vitotalt 19 tilsette. 18 kvinner og 1 mann. Skulen har totalt 16,2 årsverk fordelt på undervisning og læringsassistentstillingar. Tilsette i full stilling som driv undervisning er 7 og deltid 3. Tilsette i full stilling som læringsassistent er 2 og deltid 5. Det er 34 elevar som nyttar SFO-tilbodet ved skulen dette skuleåret. Læringsassistentar i skulenjobbar og i SFO.

Bildet: Rektor Grethe Ingeborgvik

Leverte tenester

Grunnskule: 1.-7.klasse.

SFO-ordning: 1.-4.klasse.

Leksehjelp: 2.- 5.klasse.

Tornes skule jobbar målretta for å gje alle elevane ei oppleving av å høyre til. Eit inkluderande læringsmiljø er målet for alt arbeid.

Viktige hendingar og politiske vedtak som gjeld for eininga i 2018

Eit kommunalt vedtak om at alle skulane i Fræna skal sertifiserast som dysleksivennleg har prega utviklingsarbeidet ved skulen dette året. Vi har sendt vår søknad til Dysleksiforbundet, og vidare prosess mot sertifisering er planlagt våren 2019. Vi har gått igjennom rutinane våre og utarbeida nye i tråd med krava for å bli sertifisert.

Hausten 2018 vart HOPP - Helsefremmande oppvekst, innført i Fræna-skulen etter vedtak i kommunestyret. HOPP er eit tverrfagleg kommunalt samarbeid, som skal leggje til rette for sunn livsstil hos barn og unge, gi betre læring, auke trivsel og førebyggje livsstilsjukdommar og inaktivitet. Vi er godt i gang med Hopp-aktivitet i alle

klassar, samt i SFO. Heile personalet har gjennomført kursing. Skulen har ein eigen ressursperson som skal sikre gjennomføring lokalt.

Vedtaket i kommunestyret hausten 2018 om endra skulestruktur vil få konsekvensar for skulen vår. Tornes skule er vedtatt endra til ein 1.-4.skule med verknad frå tidlegast hausten 2021.

Forbetringar gjennomførte i 2018

Skulen har deltatt i utviklingsprosjektet «Inkluderande barnehage- og skulemiljø». Gjennom deltaking her, har skulen jobba systematisk med å utarbeide rutinar og prosedyrar knytt til elevane sitt læringsmiljø. Dette arbeidet er no avslutta.

Skulen har oppretta eit «Innsatsteam mot mobbing». Begge desse tiltaka gjer oss enda betre rusta til jobben med å skape eit inkluderande læringsmiljø for alle.

Småtrinnet på Tornes skule har ute-skule fast i planane sine. Vi gjer dette for å skape gode og alternative læringsarenaer for elevane våre. Skulen bruker nærområdet som læringsarena i ute-skulen. Strandsona, skogen og fjellet er naturlege område å ta i bruk. Besøk på det lokal museet ligg i skulen sine årsplanar (Heimdal).

Vi har satsa på innkjøp av datamaskinar dette året. Alle elevar i 4.-7.klasse har no sin eigen pc på skulen. Innkjøp til 3.klasse er lagt inn i skulen sitt budsjett. I 1. og 2.klasse bruker vi Ipad.

Ufordringar

Skulen har framleis utfordringar når det gjeld bygningsmasse og tilgang til rom. Vi manglar grupperom, og vi manglar viktige spesialrom som vil vere nødvendig for å

oppfylle krava i framtidas skule. Vi har ikkje sløydsal, musikkrom og naturfagrom. Slike spesialrom vil vere ein viktig brikke i det å utdanne elevar for framtida.

Skuleklasse på besøk hos redningseskøyta i båthamna på Tornes

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Elevundersøking - trivsel	4,5	4,3
Elevundersøking - mobbing	0	0
Resultat på nasjonale prøver -lesing	50	53
Resultat på nasjonale prøver - engelsk	50	50
Resultat på nasjonale prøver - rekning	50	49

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5%

Skule: 1,85% og SFO: 0,76%

Medarbeiderundersøkinga

Det er ikkje gjennomført medarbeidar-undersøking i 2018, men vi har utarbeida ei lokal handlingsplan etter gjennomføring av 10-faktor hausten 2017.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

11 066

10 711

Avvik fra budsjett: Mindreforbruk på 355 tusen

[Personvernerklæring](#)

› Bud barne- og ungdomsskule

Fakta om enheten - Bud barne- og ungdomsskule

Elevtal: 165 elever, hvorav 79 gutter og 86 jenter

Pedagogisk personale: 32 (18 kvinner/4 menn) inklusiv rektor og inspektør. Av dette er det 14 i 100% stillingar. Resten er i stillingar frå 50 til 80 %. I ei deltidsstilling er det tilsett lærer uten godkjent utdanning

Assistentar: 7 stk (6 kvinner/1 mann), i stillingsstorleikar frå 50% til 80%. 6 stk er både i skule og SFO.

Vernepleier: 1 stk i 80% stilling, merkantil i 60% stilling, bibliotekar i 18% stilling (1 dag pr. uke).

I inneværende år har vi 2. årslærling i Barne- og ungdomsarbeiderfaget, samt en person i arbeidspraksis i om lag 30% stilling

Bilde: enhetsleder og rektor Elisabeth Langeland

Leverte tenester

Viktige hendelser og politiske vedtak som gjelder enheten i 2018:

- Helsesøstertjenesten er styrket. Det vil si at fra høsten 2018 har skolen hatt helsesøster-tjeneste på skolen 3 dager per uke.

- HOPP er inne i sitt andre år. Både skole og SFO gjennomfører HOPP-aktiviteter på ulike nivåer.
- Skolen har rimelig skolefrokost til salgs to ganger per uke. Dette tilbudet er nå flyttet fra før skolestart til 1. friminutt etter ønske fra elevene.
- Utviklingsarbeid ved skolen:
  - SIM (Skolens innsatsteam mot mobbing) Kurs/opplæring alle skolene har deltatt i. Gjennomføring av Spekterundersøkelsen som omhandler klassemiljø er en del av dette arbeidet. Den blir tatt fra 4. – 10. trinn. Skolen ledergruppe, bestående av rektor, og 4 teamledere utgjør SIM-teamet ved skolen.
  - MOT sin satsning «Skolen som Samfunnsbygger» er inne i sitt tredje år- alle ansatte inkluderes i det arbeidet. Skolen har to utdannede MOT-coacher.

Skolen som samfunnsbygger forsterker skolens rolle som samfunnsbygger.

Gjennom utdanning, foredrag og coaching av: rektor, skolepersonale, ungdommer og lokalsamfunnets foreldre, ledere og trenere skapes en felles verdiplattform og en felles forståelse av viktigheten av å skape en kultur der alle er inkluderte.

- Våren 2018 fullførte vi arbeidet med vurderingskriterier i fag
- I forbindelse med «Fagfornyelsen» ga vi innspill på mange av fagene som Udir sendte ut på høring
- Skolen hadde tilsyn på «Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen» høsten 2017. Ett av områdene vi fikk lovbrudd på var: «Skolen må ha en innarbeidet framgangsmåte for å sikre at IOP-en er samordnet med den ordinære opplæringen (klassens planer). Skolen brukte mye tid høsten 2018 på å arbeide fram IOP'er med ett innhold som sikrer at det samlede tilbudet gir elevene et forsvarlig utbytte av opplæringen. Det er også utarbeidet skriftlige rutiner for å sikre dette arbeidet.

Forbetringer gjennomført i 2018

Skolen er i relativt god stand. Det har ikke vært gjennomført større utbedringer/reparasjoner i 2018. Vi har en vaktmester som følger opp og tar tak der det trengs.

Utfordringar

- Det er for lite plass i gymsalen til lagring av gymutstyr, vi ønsker oss et tilbygg. Det er krevende for brukerne å stable utstyr slik at rømningsveier holdes «frie» etter lowerket
- Bygget trenger sårt beisning utvendig
- Grusbanen trenger drenering og nytt dekke. I perioder blir vannet liggende på banen. Grusen er av en slik kvalitet at elevene drar den med seg inn. Det merkes godt på klimaet og det «ødelegger» gulvene

Åpen dag og TV-aksjon

SFO arrangerer hvert år «Åpen dag» for foreldre, søsken, besteforeldre og andre som elevene har lyst til å invitere. Her er det loddsalg, matsalg og underholdning.

Høydepunktet i underholdningen er mannekengoppvisningen med selvsydde klær

Mellomtrinnet har over flere år hatt «TV-aksjonskafe» fredag før NRK's TV-aksjon. Da er det salg av lodder på butikkene, salg av mat i kantina på skolen. Denne formiddagen er det «stinn brakke» i kantina og pengene sitter løst hos foreldre, besteforeldre, tanter og onkler. Det er

stor stas hvert år når vi teller opp og finner ut hvor mye de har greid å samle inn!

KVALITET

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Grunnskolepoeng	40	44,5
Nasjonale prøver - lesing 5. trinn	50	49
Nasjonale prøver - lesing 8. trinn	50	49
Nasjonale prøver - lesing 9. trinn	50	53
Nasjonale prøver - rekning 5. trinn	50	48
Nasjonale prøver - rekning 8. trinn	50	49
Nasjonale prøver - rekning 9. trinn	50	54
Nasjonale prøver - engelsk 5. trinn	50	46
Nasjonale prøver - engelsk 8. trinn	50	46
Elevundersøking - antall elever som opplever mobbing	0	0,3
Elevundersøking - trivsel blant elevane	4,5	4,2
PC-dekning: ungdomsskoletrinnet	1:1	1:1
PC-dekning: mellomtrinnet	1:1	1:2
PC-dekning:	1:2	1:2

Elevene skal ha god kunnskap om sin egen kommune og sin egen bygd:

- Kystkultur-uke
- Leirskole på Bjørnsund
- Besøk på Ergan Kystfort
- Vårt lokalsamfunn

Elevene skal ha god kompetanse i å ferdes på og ved sjøen:

- Kystkultur-uke
- Leirskole på Bjørnsund

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5

2,88

Medarbeiderundersøkinga

Resultatene ble gjennomgått på personalmøte.

- Vi er fornøyd med skårene på Faktor 1 Indre motivasjon og Faktor 10 Prososial motivasjon
- Vi ble enige om at skårene bør bli bedre på Faktor 6 Rolleklarhet og Faktor 7 Relevant kompetanseutvikling.

I personalmøter har vi jobbet med «Glansbildemetoden» og «Handlingsplan/tiltak»

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

17 111

17 925

Kommentar: Det er et merforbruk på kr. 814 278,- i forhold til budsjett.

Årsak til avvik:

Det er gjort en del vedtak på politisk nivå, om innføring av ulike tiltak i skolene i Fræna som: MOT, HOPP, Leirskole på Bjørnsund for 8. trinn, utvidet svømmetilbud. Felles for disse vedtakene er at det ikke er tilført nok økonomiske ressurser til å dekke de reelle utgiftene dette har medført. Ett eksempel er MOT, skolen fikk lagt kr. 63 000,- inn i ramma. Reelle utgifter for 2018 ligger på kr. 150 000,-.

Lønnskostnadene overstiger budsjettrammene. Dvs at det er lagt ut for mange timer i forhold til skolen rammer. Behovene er større enn rammene.

Tiltak gjennomført for å holde rammen i 2018: Nøktern bruk av vikarer.

Personvernerklæring

› Hustad barne- og ungdomsskole

Fakta om enheten - Hustad barne- og ungdomsskole

Skolen har 174 elever fordelt på 80 jenter og 94 gutter.

33 ansatte (7 menn og 26 kvinner) fordelt på inspektør, rektor, merkantil, vernepleier, fagarbeidere, assistenter, lærere og vikarer. (3 ansatte er i permisjon) S

Inspektør har undervisning, vikartimer og deltar i vaktsystemet. Rektor har ikke i skoleåret 2018/19 undervisning i klasser, men deltar i vaktsystemet og er standby 7 undervisningstimer per uke i skolevegringsarbeid.

Rektor startet høsten 2018 på masterutdanning i skoleledelse ved NTNU.

Skolen tilbyr leksehjelp for 4.-7. trinn, SFO tilbyr leksehjelp for 2.-4. trinn. SFO har totalt 35 elever fordelt på ulike plasser (Høst 2018)

Bildet. Rektor og enhetsleder Anne Kristine Løseth

Viktige hendelser og politiske vedtak som gjelder enheten i 2018:

Helsesøstertjenesten er styrket. Det vil si at fra høsten 2018 skal skolen ha helsesøstertjeneste tilgjengelig 4 dager per uke.

HOPP er ved vår skole inne i sitt andre år. Både skole og SFO gjennomfører HOPP aktiviteter på alle trinn. Dette er et innslag i skolehverdagen både ansatte og elever synes er kjekt. Skolen har fremdeles gratis skolefrokost som et trivselstiltak en morgen per uke. HOPP i fht kosthold på SFO er i sin spede begynnelse.

MOT

SIM (Skolens innsatsteam mot mobbing) Kurs/opplæring alle skolene har deltatt i. Gjennomføring av Spekterundersøkelsen som omhandler klasse miljø er en del av dette arbeidet.

Sertifisert som dysleksivennlig skole

Ungt entreprenørskap

Fibertjeneste fra Istad kom på plass i desember 2018. Dette håper vi vil gi større stabilitet og mulighet til at flere kan arbeide på nett samtidig slik at eksempelvis gjennomføring av nasjonale prøver og eksamen kan gjennomføres uten stadige nettbrudd.

Utviklingsarbeid ved skolen: Skolen arbeider systematisk med innføring av ny overordnet del av læreplanen, fagfornyelsen og FNs 17 bærekraftsmål. Det arbeides etter prinsippene for SKUV – skolebasert kompetanseutvikling ved NTNU. Det utarbeides et grunnlagsdokument for dette arbeidet, der også kommunens og Hustadvikaskolen sine kvalitetsmål og verdier skal inn. Ny læreplan rulles ut fra 2020, og dette er et viktig forarbeid i den endringen både skolen og kommunen nå går inn i.

MOT sin satsning- Skolen som Samfunnsbygger er inne i sitt tredje år- alle ansatte inkluderes i det arbeidet.

Tre dager med kurs for staben i august ble noe heftig, selv om dette var nyttige kurs som omhandlet både dysleksi, Kap 9a og HOPP. Viktige fokusområder for oss, men signalene fra ansatte var at de fikk litt lite tid til oppstarten av skoleåret.

Forbedringer gjennomført i 2018

Drift:

Brannvarsling er utbedret med også varsling ute.

Fellesarealet (gamle gymsalen) er renoverert i forbindelse med vannlekkasjen. Det er lagt vannbåren varme. Den vil forhåpentligvis bli satt i drift ved

renoveringen av skolens garderober og utskifting av varmtvannstanker. Da vil en også

ha en bedre kontroll over legionella på byggetrinn 1. Skolen har kjøpt inn nye elevhyller og skap til 7 klasserom, samt 5 «ståbord» i kantina. Nytt seneteppe ble finansiert av kommunen. Garderobeknagger og bedre belysning er finansiert av skolen.

Helsestasjonen er malt i forbindelse med vannlekkasjen.

Uteområdet er oppgradert med nytt dissestativ og turn/klatrestativ. Delvis finansiert av skolen og delvis finansiert av gaver i forbindelse med 50 års jubileet.

Ytterdører er skiftet på byggetrinn 1 og 2, oppgradering av låssystemet på alle skolens inngangsdører er gjort (brikke og kode), renholds soner er lagt på alle skolens inngangspartier.

Skole:

Sertifisert som Dysleksivennlig skole

Det arbeides enda mer systematisk i fht Kap 9a

Utfordringer

Renoveringer ved Brynhall, garderober og mat og helse avdelingen ved skolen vil for 2019 og litt inn i 2020 gi oss noen logistikkutfordringer. Il Bryn er en god samarbeidspartner og ønsker å legge til rette for at skolen skal ha et tilbud i plashallen. Der er det imidlertid ikke oppvarming.

Skolens 50 årsjubileum

Fra markeringen av skolens 50 års jubileum:

Vi har fått en historie fortalt fra den tiden det var krus-sikringer på skolen:

«Jeg og to klassekompiser ordnet oss hver vår kortslytter som vi kunne stikke inn i kontakten. Da gikk sikringene. Oppskriften på kortslytter holdt vi hemmelig. Vaktmesteren fikk et stort arbeid med å sette inn nye sikringer og det var selvfølgelig for mørkt for å gjøre skrive- og lese arbeid og det kalde klasserom. Elevene sa hele tiden: det er for mørkt, vi ser ingenting, det er under 17 grader og for kaldt til å være på skolen. Dette sa vi for å slippe skolen og heller komme oss hjem. Etter noen uker med mørke og kalde klasserom ble vi selvfølgelig tatt på fersken og vi ble utvist i en dag av rektor. Det er ikke å anbefale.»

KVALITET

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Grunnskolepoeng

40

42,6

Trivsel blant elevene

4

4,1

Nasjonale prøver lesing - 5. trinnet

50

48

Nasjonale prøver lesing - 8. trinnet

50

49

Nasjonale prøver lesing - 9. trinnet

50

52

Nasjonale prøver engelsk - 5. trinnet

50

52

Nasjonale prøver engelsk - 8. trinnet

50

49

Nasjonale prøver rekning - 5. trinnet

50

49

Nasjonale prøver rekning - 8. trinnet

50

49

Nasjonale prøver rekning - 9. trinnet

50

55

Kartleggingsprøver - leseferdighet 2. og 3. trinn

90%

2. trinn: 83% og 3. trinn: 90%

PC-dekning

1:1

1:1

Elever med enkeltvedak

11,5%

KVALITET

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Elevene skal ha god kunnskap om sin egen kommune og sin egen bygd;

Hustad skole arbeider med lokal tilhørighet, og har en egen årsplan om det temaet. Det sikrer at alle klassene lærer om de ulike bygdene og tidligere skolekretser, også med et historisk tilbakeblikk gjennom hele grunnskolen. Skolen har flere utflukter per trinn per år i lokalmiljøet.

Annet:

Høsten 2018 ble det startet svømmeklubb og kodeklubb i skolekretsen. De låner lokaler ved skolen.

Office 365/Sharepoint/Onedrive – IKT endringer.

Skolen må bli flinkere til å melde inn avvik, eksempelvis når elever sparker og slår ansatte.

Elevene skal ha god kompetanse i å ferdes på og ved sjøen:

Redningselskapet startet for ca 25 år siden pionerprosjekt for å prøve ut opplæring i miljøvett, badevett og sjøvett. Skolen er fremdeles med der 6. trinn hver høst søker om å få delta. Elevene deltar ellers hvert år i ryddeaksjon langs sjøen. Prosjektet Skutholmbåten fra 2008 er fremdeles aktivt. Skolen har hver høst og vår aktivitetsdager ved strendene i lokalmiljøet. 8. trinn har de to siste

årene vært på Bjørnsund leirskole. Elevene praktiserer sikker ferd ved islagte vann. Elevene i ungdomstrinnet har overnattingstur ved sjø eller vann.

Alle elevene har svømming fra 2. trinn på Hustad.

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5

Skole: 5,63, SFO: 6,71

Medarbeiderundersøkelsen

Et aktivt verneombud og leder har fokus på relasjonsarbeid og høy medarbeidertrivsel. Det settes stadig i gang nye tiltak, og planen fra juni 2016 er aktiv. Den nye medarbeiderundersøkelsen(10 faktor) gir oss en ny måte å arbeide på. Det er vi ikke i gang med i 2018, og har inntil videre holdt 2016 plana aktiv. 10 faktor undersøkelsen ble offer for teknisk svikt ved vår enhet. Resultatene viser at vi skårer noe lavt på mestringstro og relevant kompetanseutvikling. Skolen har både individuell og felles kompetanseutvikling, og arbeider for økt delingskultur av nettopp kompetanse. Trivselstiltak evalueres en gang per termin. Det arbeides etter prinsipper for verdibasert ledelse.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

18 454

18 695

Avvik: 241 tusen

Årsak til avvik:

Stram ramme. Redusert inntekt enn beregnet i ramme. Utgifter til uteområde. Lønn. Kostnader i forbindelse med IKT utstyr. Kostnader i forbindelse med renovering av skolens fellesområde. Planlagt vakant stilling fra august 2018 kunne ikke gjennomføres da skolen fikk akutt økt assistentbehov.

Tiltak gjennomført for å holde rammen i 2018:

Antall ansatte reduseres fra høst 2019. Evaluering av enkeltvedtak.

Personvernerklæring

› Fræna ungdomsskole

Fakta om enheten - Fræna ungdomsskole

Fræna ungdomsskule har dette skoleåret 225 elever fordelt på 10 klasser og 3 trinn. 8.trinnet vårt er delt i 4 klasser. Det er 123 jenter og 102 gutter.

Det er 37 ansatte; 1 kontormedarbeider, 29 lærere, 6 assistenter og 1 tolk. Skolen ønsker en mest mulig lik fordeling mellom kvinnelige og mannlige ansatte, men pr.dato er det 25 kvinner og 12 menn.

Skolen har fokus på gode relasjoner til elevene og et godt samarbeid mellom hjem og skole. Satsingsområdene til skolen har i flere år vært Teknologi & Design, arbeidslivsfag og det å ha et godt kantinetilbud til elevene. Vi legger også til rette for at elevene våre skal få nok kunnskap til å kunne ta begrunnede valg for videregående utdanning.

Visste du forresten at Fræna ungdomsskole fyller 50 år i 2019?

50 -årsjubilèet vil bli markert i november.

Leverte tjenester

Skolen gir opplæring i tråd med Opplæringslova og dens forskrifter. Vi jobber hele tiden systemrettet og har fått på plass mange gode rutiner i løpet av 2018. Vi har etablert et eget ressursteam og innsatsteam på skolen, og samarbeider godt med PPT, BUP, barnevern og andre samarbeidspartnere om et best mulig tilbud til alle våre elever.

På Fræna ungdomsskole er vi opptatt av trivsel for alle og økt læringsutbytte for elevene våre. Elevråd, administrasjon og lærere jobber kontinuerlig med dette for å opprettholde og forbedre resultatene. FAU og SMU er også involverte i arbeidet mot mobbing og det å skape trivsel. I samarbeid med skolen arrangeres hvert år en TRIVSELSKVELD for alle elever, foresatte og ansatte.

Vi er også veldig stolte over å ha en flott kantine med salg av frokost og varm lunsj hver dag.

Skolen har ikke eget skolebibliotek, men kjøper denne tjenesten hos Fræna Folkebibliotek da dette er i nabobygget, og både elever og lærere foretrekker å bruke denne muligheten.

Biblioteket har i samarbeid med skolen et fast opplegg i de oppsatte timene, der elevene får presentert nyere ungdomslitteratur, og der lærere og elever kan be om hjelp til aktuell litteratur i forbindelse med faglige opplegg. I tillegg kan de selvsagt bruke Folkebiblioteket i tillegg til disse timene, men da gjerne etter avtale.

Viktige hendelser i 2018

Den nasjonale satsinga «Ungdomstrinn i utvikling» ble avslutta før jul i 2017. Fræna ungdomsskole har hatt LESING I ALLE FAG som satsingsområde i dette prosjektet og kommer kontinuerlig til å jobbe med å utvikle denne kompetansen hos elevene våre i alle fag. Dette har vært en skolebasert kompetanseutvikling, og de metodene vi har benyttet i dette arbeidet danner grunnlaget for videre utviklingsarbeid. Fræna ungdomsskole har jobbet mye med aksjonslæring og arbeid etter IGP/ITP-metoden. Fra høsten 2017 var skolen, sammen med to andre skoler i kommunen, også med i den nasjonale satsingen; "Inkluderende læringsmiljø for barnehage og skole". Dette har vært et svært lærerrikt prosjekt som vi har hatt stor nytte av i arbeidet på egen skole. Frænaskolene har også deltatt på kursrekken "Innsatsteam mot mobbing" i regi av Læringsmiljøsentret i Stavanger. Hele ressursteamet på Fræna ungdomsskole har vært med på kursinga, og i oppstartsuka i august 2018 ble det satt av en hel studiedag til kursing av alle lærere/ansatte i Frænaskolen.

Fræna ungdomsskole er ellers godt i gang med arbeidet for å bli sertifisert som dysleksivennlig skole.

Vi har også godt samarbeid med Fræna VGS, og en del av våre elever har hvert år hospitert fast på byggfag. Skolen har også BÅTGRUPPER, TRIVSELSGRUPPER og KANTINEGRUPPER, som er alternative fagtilbud til de elevene som i perioder har behov for det.

Skolen har siden mai 2014 gjennomgått en omfattende renovering utvendig og innvendig. Dette betyr svært mye for læringsmiljøet og trivselen på skolen. Uteområdet er også betydelig oppgradert og elevene har nå tilgang til egen skatepark, basketbane og kunstgressbane. Det gjenstår fremdeles litt både ute og inne, men vi håper å komme i mål før 50 – årsjubileet i 2019.

Forbedringer gjennomført i 2018

- Skolen har en god utvikling når det gjelder trivsel, resultat på Nasjonale prøver, eksamen og grunnskolepoeng. Vi har også etablert skolebasert kompetanseutvikling som en metode å drive utviklingsarbeid på.
- Skolen har fokus på systemrettet arbeid, som sikrer at vi ivaretar elevene og lowerket. Samtidig er dette med på å skape forutsigbarhet og trygghet for alle.
- Helsesykepleiertjenesten er styrka. Vi har helsesykepleier på skolen hver dag hele uka (mandag og fredag er halve dager)
- Fræna ungdomsskole ble mobilfri skole ved nyttår i 2018
- Elevene har ikke lenger anledning til å gå ned til sentrum i langfri, Vi har ansvaret for elevene, og vi har i de senere årene følt at vi ikke har greid å ivareta dette ansvaret så lenge elevene våre ikke var inne på skoleområdet hele dagen. I tillegg er det økt fokus på kosthold og fysisk aktivitet, og dette bidro ikke positivt til dette. Vi har en veldrevet kantine og dette tilbudet har vi styrket ytterligere. Vi har også tilbud om sjakkgrupper, volleyball, fotball med mere i langfri.

Utfordringer

Vi har mange elever på alle trinn, og må dele disse klassene i mange av basisfaga og i flere andre fag for å ha en forsvarlig opplæring. Årets 8.trinn er delt i fire klasser på grunn av store elevgrupper. Dette fører til at vi må ha flere ansatte og derav får vi økte lønnsutgifter. Budsjettet til skolen dekker kun lønnsutgifter, og vi er helt avhengig av inntekter for å dekke opp andre budsjettposter. Dette er svært utfordrende og gir lite rom for investeringer.

KVALITET

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Karakterresultat målt i grunnskolepoeng

40

40,5

Resultater fra nasjonale prøver innen lesing (9.trinn)

50

51

Resultater fra nasjonale prøver innen regning (9.trinn)

50

49

Trivsel

4,0

4,3

Andelen elever som opplever mobbing

0%

2%

PC-dekning

1:1

1:1

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5

8,3

Sykefravær

Vi har 1,32 på korttidsfravær og 6,99 på langtidsfravær

Medarbeiderundersøkelsen

Medarbeiderundersøkelsen skal gjennomføres hvert andre år. Den første undersøkelsen med 10- faktor var i november 2017.

Vi har fulgt plana for oppfølging av resultatet og har fått veldig god bistand og hjelp fra personalavdelingen. Vi har valgt ut to faktorer som vi ønsker å forbedre oss på: Faktor 3(autonomi) og faktor 8 (fleksibilitetsvilje).

Vi har konkretisert et mål innenfor faktor 3 til å være "Vi opplever å ha tillit og mulighet til å jobbe selvstendig" og et mål innenfor faktor 8 til å være "Vi er fleksible på jobb".

Vi har utarbeidet GLANSBILDE for hvordan vi ønsker det skal være når målet er nådd. Da vil man blant annet se at alle jobber mot et felles mål, har samarbeid og åpen og tett dialog med kollegaer, fordeler oppgaver, bidrar til videreutvikling av egen jobb og organisasjon, viser hverandre tillit og oppmuntrer til å bruke handlingsrommet, kjenner til og forholder seg til nye krav og forventninger, synliggjorte og kommuniserte rammer for arbeidet, lojalitet til det som er bestemt. Vi vil jobbe kontinuerlig med hvordan vi gjennomfører tiltak og handlingsplan og sørge for at handlingsplanen vår er bade visuell og levende hele tiden.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

22 764

22 935

Avvik fra budsjett: Vi har et avvik på 171 tusen

Årsak til avvik:

Årsak til avvik: Vi valgte å dele 8.trinnet i 4 klasser på grunn av elevtallet.

Tiltak for å holde ramme: Vi har redusert bemanningen med 1,5 stilling.

[Personvernerklæring](#)

Fakta om enheten - opplæringscenteret

Ansatte: 14

Norskopplæringen: 69 deltakere fra 20 nasjoner

Grunnskole for voksne, eksamensrettet, opplæringsloven kap.

4A: 8 elever fra 4 nasjoner

Grunnskole for voksne, opplæringsloven kap. 4A-2: 11 elever

Spesialpedagogisk opplæring av førskolebarn: 34 barn

Logopedisk oppfølging: 81 brukere, 24 steder

Bilde: Enhetsleder Toril Lageraen

Leverte tjenester

- Grunnskole for voksne etter § 4A – 1 og 2
- Norsk kurs for minoritetsspråklige og Norskeksamen for nyankommet innvandrere nivå A1-B2
- Arbeidslivsklasse, norsk kurs med vekt på språkpraksis og vokabular tilknyttet arbeidslivet
- Samfunnskunnskapskurs og samfunnskunnskapseksamen
- Statsborgereksamen
- Realkompetansevurdering på grunnskolenes område
- Logopedisk oppfølging
- Spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn og voksne
- Opplæring i kommunikasjons hjelpemidler
- Veiledning gjennom nettverk

Viktige hendelser i 2018

Oppstart av kombikurs, språkopplæring på nett og skole, B1-B2

Forbedringer gjennom 2018

- Arrangerer veiledning gjennom nettverk innenfor spesialpedagogikk
- Avvikling av papirarkiv, nytt arkivsystem

Satsingsområder

Benytte oss i større grad av den kompetansen som er på opplæringscenteret og i kommunale og interkommunale nettverk.

Utfordringer

Fræna kommune har flere bosatte flyktninger som trenger tilrettelagt opplæring, både av psykososiale og helsemessige årsaker. Vi har mange innbyggere som trenger oppfølging av logoped og barn med diagnoser som binder opp store ressurser.

For å kunne gi et likeverdig opplæringstilbud for alle innbyggere i Hustadvika kommune, også for personer med særskilte behov, er det viktig å opprettholde kompetanse og bredde i opplæringstilbudet på senteret i årene framover.

Vi ble årets stikkUT-bedrift 2018!

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Norsk Statsborgerprøven	90%	91%
Grunnskole Fullføre første skoleår	80%	93%
Arbeidslivsklasse Språkpraksis	100%	100%
Spesialpedagogikk og logopedi Foresatte til barn som mottar spesialpedagogisk hjelp skal få tilbud om foreldreveiledning minimum en gang per skoleår	100%	93%

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	6,5%	6%

Medarbeiderundersøkelsen

Enheten skårer like høyt, eller høyere enn det som er gjennomsnittlig for Norge som helhet. Vi har hatt fokus på at arbeidsoppgaver skal oppleves som en drivkraft og være spennende og stimulerende. I tillegg er relevant kompetanseutvikling avgjørende for at medarbeidere til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenester som leveres. Som et resultat av dette har vi arrangert og deltatt i flere nettverkssamlinger.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

4 615

3 735

Avvik fra budsjettet: 880 tusen i mindreforbruk (19%)

Årsak til avvik: En stor andel av driftens totale ramme er basert på statlige tilskudd per elev i norskopplæringen. Disse inntektene varierer fra år til år og gjør budsjettering og økonomistyring utfordrende.

[Personvernerklæring](#)

› Flyktingetjenesten

Fakta om enheten - flyktingetjenesten

Flyktingtjenesten hadde i 2018 seks ansatte. Foruten enhetsleder har vi boligkonsulent, familiekonsulent/integrering, koordinator for introduksjonsprogrammet og to programveiledere hvorav den ene er jobbspesialist. I tillegg har vi tilkallingsvikarer som assisterer som tolker i barnehagene der det er nødvendig.

Leverte tjenester

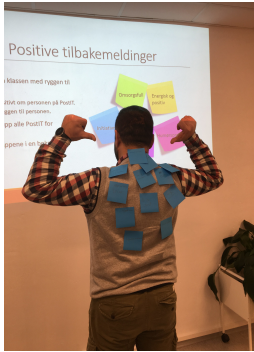
2018 bosatte vi 11 flyktinger, såkalte overføringsflyktinger (OFF). Det betyr at de ikke kommer via et asylmottak, men de kommer direkte med hjelp fra UNHCR. Det var to familier fire voksne og sju barn i alderen 1-15 år. Denne type bosettinger er mer arbeidsintensiv da de ikke har liten eller ingen

kunnskap om Norge.

«**Mitt Intro**» Ut over norsk- og samfunnsfag tilbys deltakere i introduksjonsprogrammet tilrettelagt undervisning i grunnleggende ferdigheter én dag i uken i regi av Flyktingtjenesten. Introduksjonslovens § 1 legger grunnlaget for innholdet og målsettingen er at undervisningen skal bidra til at deltakerne får informasjon, kunnskaper og ferdigheter som styrker deres mulighet til å delta i yrkes- og samfunnsliv og bli økonomisk selvstendig. Undervisningen har følgende hovedemner:

- Individuell plan
- Arbeid (JobbIntro)
- Bolig
- Økonomi
- PC/ Internett
- Samfunn, familie, fritid og inkludering

- Helse
- Språk

«**JobbIntro**» er en del av vårt introduksjonsprogram der vi gir tett oppfølging i jobbsøkerprosessen. Bistår med karriereveiledning, finne jobber de kan søke, skrive CV/søknad, trene til jobbintervju, kontakte bedrifter for jobb/praksis og opplæring i arbeidslivets spilleregler. Følger opp deltakere i introduksjonsprogrammet som har mål om å komme ut i arbeid/utdanning. Finne arbeidsgivere/kurs/utdanning som er aktuell for deltakerne og følge opp underveis i løpet.

Vi følger opp i hele prosessen fra de er helt nye og ikke vet hva de vil gjøre og/eller hvordan arbeidslivet fungerer i Norge til de er etablert i jobben og klarer seg på egenhånd. Bruker mye tid i denne prosessen med både felles Jobbintro-undervisning, individuelle samtaler, praktisk veiledning og oppfølging ute hos arbeidsgiver. Samarbeide med Skole og NAV.

I løpet av 2018 har vi hatt kontakt med 28 arbeidsgivere som har tilbudt språk/arbeidspraksis og mange har endt opp med arbeidskontrakter.

Fra «Intro» til videregående skoler De som ønsker å gå på VGS må jobbe målrettet i introduksjonsprogrammet fordi de må lære seg både norsk og engelsk for å kunne klare seg i skoleløpet videre. Jobben som programveileder innebærer å veilede deltakerne til hvilke studier de kan søke på og systemforståelse. Vi har tett samarbeid med videregående skoler både i Fræna og Molde for å sørge for at alle får

skoleplass. Den største utfordringen er at de som er over 25 år stiller bakerst i øen for å få skoleplass.

Resultat i 2018

Det var 59 deltakere i introduksjonsprogrammet for Fræna og Eide i 2018. Av disse avsluttet 25 og hele 92% av alle deltakere gikk over til skole eller arbeid. Dette er langt over nasjonal målsetting som er på 70% og en klar forbedring fra 2017 der vi hadde måloppnåelse på 70%.

Boliger

Ved bosetting av flyktninger er det viktig å skaffe boliger og følge opp fra A-Z. Klargjøring innen de ankommer med møbler, hvitevarer etc. Følge opp vedlikehold, bo-oppfølging, brannsikkerhet, renovasjon mm.

Boligkonsulent har i 2018 hatt ansvar for oppfølging av 39 boliger i kommunene, dette har vært en blanding av kommunale og private avtaler. I 2018 har vi hatt som satsingsområde at de enkelte inngår private leiekontrakter med utleier.

Eide kommune deltok også i «Trygg hjemme» prosjektet via Molde brannvesen og det har vært ekstra fokus på dette og alle boligene vi disponerte i eide Kommune fikk komfyrvakt og nye brannvarslere.

Tilgangen på boliger har vært tilfredsstillende i 2018.

Integreringsarbeid

Bosettinger de siste årene har i hovedsak vært familier, herav ca 35 barn. Der barn og foreldre møtes er det gode integreringsarenaer både i skole og på fritid. Vi har hatt fokus på at alle barn skal delta i en fritidsaktivitet. Ved utgangen av 2018 kan vi fastslå at alle barna, med unntak av de aller minste, hadde en eller flere aktiviteter de deltok i.

Flyktningtjenesten har også stilt personale og transport til rådighet der det er arrangementer som Barnas Turdag o.l.

Frivillig arbeid er en viktig faktor i integreringsarbeidet. Vi har frivillige som deltar med leksehjelp, trafikkopplæring, språkkafe, besøksvenner. I samarbeid med Røde Kors deltar vi i «Habil prosjektet» der vi deler en bil til øvelseskjøring med Vestnes kommune. Her er det mange som er blitt habile sjåførere og fått førerkort etter en stor frivillig innsats.

Samarbeid med andre kommunale tjenester

Flyktningtjenesten har godt samarbeid med skolene, det er en innføringsklasse ved Haukås skole der alle begynner for å lære språk. Avhengig av den enkeltes fremgang overføres de til sine respektive klasser/skoler.

Helsestasjon er en viktig samarbeidspartner. Helsesøster har en ettermiddag i uken «drop in» der hun er tilstede i våre lokaler. Dette har vært en viktig del av vårt psykososiale tilbud. Mange har sett og opplevd ting innen de kommer hit som de over tid trenger hjelp til å bearbeide. Her er helsesøster uvurderlig.

Opplæringscenteret har ansvar for norsk og samfunnskunnskaps undervisning i Introduksjonsprogrammet 20 uketimer.

Det er en samarbeidsavtale mellom NAV, Opplæringscenteret og Flyktningtjenesten. Det avholdes regelmessige møter der overordnede saker diskuteres.

Viktige hendelser og politiske vedtak som gjelder enheten i 2018:

Fra 01.01.2018 ble avtalen om vertskommune for Eide iverksatt.

Forbedringer gjennomført i 2018:

Vi er i en prosess med nedbemanning. På grunn av nedgangen i ankomster av flyktninger så gir det seg utslag i at kommunene blir anmodet om å bosette færre flyktninger. Det resulterte i en halvering av bosettinger i 2018 for Fræna sin del og Eide ble ikke anmodet om å bosette. Det resulterte i at vi måtte begynne forberedelser til nedbemanning i enheten.

Planen er at vi fra 01.06.2019 skal ha tre stillinger i enheten.

Kvalitet

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat

Nærvær/trivsel

NÆRVÆR/TRIVSEL		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	6,5%	2,76%
Medarbeiderundersøkelsen Pga uro vedrørende nedbemanning så har vi ikke tatt fatt på dette arbeidet.		

KOSTNADSKONTROLL		
Ramme	Budsjett	Regnskap

Fakta om enheten - Bjørnsund leirskole

Leirskole med 100 sengeplasser

1 rektor 100%, 2 lærer/lærerassistent 76,67%, 1 vaktmester/lærer 90%, 1 kokk 76,67% og 1 kjøkkenassistent 76,67%.

Bjørnsund leirskole hadde i 2018 litt over 1500 besøkende. Skolen er nær fullbooket til 2022. Vi

hadde en avlyst uke i 2018 pga stormvarsel 3 dager på rad. Dette og flytting av en konfirmantleir, dårlig vær på kystkulturhelga samt avlyst båtførerprøveleir gjorde at vi ikke gikk helt i balanse i 2018.

Bildet: Rektor Sigurd Pedersen

Leverte tjenester

På Bjørnsund leirskole lærer elevene om ulike sider ved livet i og ved havet. Vi vil gi elevene oppgaver der oppdagerglede og nysgjerrighet styrer arbeidsinnsatsen, og frisk luft og fysisk aktivitet er viktige innslag. Gjennom aktivitetene lærer elevene å samarbeide, og aktivitetene gir store naturopplevelser

Elevene lærer å ro tradisjonelle færingar, og i løpet av uka mestrer de både båre og strøm uten problemer. De lærer også å egne krabbeteiner og sette garn selv. Leirskolen har stort fokus på å formidle Bjørnsunds rike kystkultur, og hvordan folk har overlevd på kysten opp gjennom årene.

Elevene får innføring i fiske, fangst og fiskeforedling, og de lærer om plantene, dyrene og fiskene som lever på kysten. Hvor lever de og hvorfor lever de akkurat her, er sentrale spørsmål. Dagene blir tilbragt på eller ved havet, og derfor blir det lagt stor vekt på kjennskap til vær og vind, strøm og bølger. Elevene vil lære å ha respekt for havet, og hvordan en bør og skal ferdes i båt. En viktig del av læringa er å fiske, avlive, sløye og filetere fisk. Elevene tilbereder fisk og sjømat selv, og lærer hvor bra fersk sjømat er for kroppen, og hvor godt det smaker!

I tillegg til leirskoledrift hadde vi i 2018 relativt stor aktivitet også i ferisesesongen med Kystkulturhelg, flere bryllup, jubileum, sommerkafe, sjømatkvelder, barkvelder og seminar/ fagsamlinger.

Utleie

Vi arrangerte flere bryllup, konferanser/fagseminar, møter og jubileum. Vi hadde også besøk av ulike organisasjoner (yogaleir, dykkertreff mm). Dette gjorde at vi hadde bra belegg med utleieaktivitet i 2018. Vi satser på å utvikle videre i 2019 og vil lansere bed & breakfast i sommersesongen når leirskolen har sommerferie. Vi vil også gjennomføre flere arrangement i sommer og utvikle nye reiselivsprodukt (bl.a. havfisketurer for grupper fra Bud). Vi er fortsatt 6 ansatte (2 lærere, en vaktmester, 2 på kjøkkenet og rektor/enhetsleder). I 2019 har vi også ansatt skipper på deltid og er i ferd med å skaffe ny passasjerbåt (til leirskolen og passasjertransport for lokalbefolkningen/turisme).

KVALITET

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Tilby leirskoleopphold for ca 1500 elever pr. år

100%

100%

Gi elevene kunnskaper og ferdigheter om kystkultur, dyreliv og natur. Opplevelser for livet.

100%

100%

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

3%

1%

Sykefravær

Under 1 %. Sykefraværet på Bjørnsund Leirskole er tilnærmet null. De ansatte er ansvarsbevisste og innehar høy grad av integritet og lojalitet til virksomheten.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

-400

63

Avvik: 463 tusen

Kommentar:

Tiltak gjennomført for å holde rammen i 2018:

Ingen spesielle annet enn nøktern drift basert på tidligere erfaringer og rutiner.

Leirskolen har gode rutiner for bruk av lønnsmidler og god forutsigbar kontroll på bruk av overtid.

[Personvernerklæring](#)

› Barnehage

Fakta om enheten - barnehage

Barnehagene i Fræna består av 8 private og 3 kommunale, antall barn i barnehagene varierer mellom 35 - 75 totalt 559. Søkermassen nå er ett- og to åringer. De andre barna har plass. Vi er oppe i nesten 90 % andel av barn som går i barnehage. Vi har en del søkere som søker redusert foreldrebetaling på grunn av lav inntekt, er barnet tre år vil det også få gratis kjernetid på toppen på grunnlag av familie- inntekt.

Foreldreundersøkelser viser at de er fornøyd med barnehagetilbudet i kommunen, foreldretilfredshet er på 4,5 av 5 mulige.

Konstituert enhetsleder: Vigdis Torhild Løseth

Viktige hendelser i 2018

- Har begynt med tilnærmelser til felles Hustadvika kommune gjennom å invitere barnehagene i Eide til å delta på våre nettverkssamlinger (Alle barnehagene i Fræna kommune)
- Felles med barnehagene i Eide har en arbeidsgruppe laget lokal rammeplan for Hustadvika kommune, etter høring ute i barnehagen skal den etter planen være ferdigstilt i mai 2019 den skal til godkjenning i det nye kommunestyret 2020.
- På plan- og tegnestadiet for utbygging av Bud barnehage.
- Hustad fikk nytt gjerde rundt lekeplassen, samtidig fikk de oppusset noen rom.
- Barnehagene innførte HOPP i alle barnehagen sine, ser ut som det blir en suksess.
- Konstituert enhetsleder har hatt ansvar for å lære opp styrerne og hatt ansvar for registrering av data i nytt digitalt barnehagesystem. Et papirløst system som ivaretar kommunens lovkrav for lagring av data. Vil lette mange tidkrevende arbeidsoppgaver når hele systemet er på plass. Blir tatt i bruk januar 2019.

Barn fra Bud barnehage på skitur på Skaret

Leverte tjenester

- Fræna kommune har juridisk sett full barnehagedekning.
- Kommunen har i barnehageåret 2017 bidratt med 722 årstimer med spesialpedagog og 6000 timer med assistent til barn med rettigheter forankret i sakkyndig vurdering vurderinger utarbeidet av PPT jfr barnehagelovens § 19. Dette gjelder både kommunale og private barnehager.
- 3 spesialpedagoger har dekket opp et behov på 59 av 86 timer pr uke med spesialpedagogisk hjelp ut mot barnehagene. Hjelpen er organisert i grupper i barnehagene for at flest mulig barn skal få tilgang til denne ressursen. Timer som ikke kan dekkes opp av spesialpedagogene dekkes opp av fagarbeidere i barnehagene.

Utfordringer

- Fræna kommune har kapasitet på antall barnehageplasser til barn med rett til plass i barnehage i forbindelse med hovedopptak. Det er ikke tilstrekkelig kapasitet til å ta opp barn som søker etter hovedopptak. Fræna kommune har 1 barnehageopptak i året. Gruppene blir fylt opp under hovedopptaket.

- Det er ikke tilstrekkelig tilgang på spesialpedagoger for å dekke behovet noe som gjør at assistenter utøver spesialpedagogens oppgaver ute i barnehagene.
- Mangel på pedagoger i barnehagene, kun 68,76 % av pedagogene i barnehagene er besatt av personer med relevant utdanning. Behovet for pedagoger er størst i ytre strøk Bud og Hustad.
- Eide – Fræna sammen til en kommune, utfordringene blir å komme frem til løsninger som gir alle barna i kommunen samme tilbud, om vi ikke blir like på innhold og pedagogikk, må vi jobbe oss sammen til felles vedtekter-, felles forståelse for forskrifter og lovverk-, HMS- prosedyrer og avvikshåndtering til personalpolitikk mm.
- Ny kommune, nye stillinger som vil kreve opplæring i nye oppgaver for å lede personalgruppene. Det er ulike nivå innenfor organisasjonen.

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Andel årsverk styrere med dispensasjon fra utdanningskrav	0%	0%
Andel årsverk pedagogiske ledere med dispensasjon fra utdanningskrav	0%	31%
Antall barn pr voksen	6	5,5
Antall barnehager under normkrav – (Pedagogisk lederressurs i forhold til antall barn)	3	3 - men med dispensasjoner

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5

7,0

Medarbeiderundersøkelsen

Resultatene fra undersøkelsen er gjort kjent for personalet i alle barnehagene på personalmøte. Det var gjennomgående tilfredsstillende resultat i alle barnehager, handlingsplan vil bli utarbeidet og vurdert i sammenheng med ståstedsanalysen som er gjennomført i barnehage.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme:

85 930

88 583

Avvik fra budsjett: 2 653 tusen i merforbruk

Barnehage felles: Merforbruk 0,8 mill: Dobbel lønn som enhetsleder jfr. Avtale med avtroppende leder

Kommunale barnehager: Merforbruk 0,6 mill.

Private barnehager: Merforbruk 1,2 mill. Økte tilskudd, særlig knyttet til arbeid med barn med særlige behov.

› Hjemmebaserte tjenester og institusjonstjenesten

Fakta om tjenesten - hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester er kommunens største enhet, og vi yter tjenester hjemme hos innbyggerne. Vi hadde 245 stillinger ved utgangen av året. I tillegg kommer vikarene. Det er godt over 300 innbyggere som mottar ulike former for bistand. Enheten er delt i åtte soner, se tabell under:

Bilde: enhetsleder Karianne Vestavik

Oversikt over de åtte sonene:

Hjemmetjeneste og omsorgsenter	Samlokaliserte boliger	I tillegg har vi følgende dagtilbud
1. Lundhaugen omsorgsenter	4. Eidem	Hagekroken (Lundhaugen)
2. Hjemmetjenesten	5. Hestehowegen 38/Dalelia	Auretunet
3. Auretunet	6. Hestehowegen 14/Holalia/Setbakken	Aktivitetshuset
	7. Haukås	
	8. Knausvegen	

Leverte tjenester:

Enheten har som hovedansvar å bistå innbyggere med behov for bistand etter vedtak gitt av Forvaltningskontoret. Vi sørger for at innbyggere i kommunen kan bo trygt hjemme, og vi bistår personer som ikke er i stand til å ta vare på seg selv i en eller flere deler av tilværelsen, og sørger for at de har et godt liv. Eksempel på tjenester er praktisk bistand (hjemmehjelp), opplæring i dagliglivets gjøremål, hjemmesykepleie, rehabilitering i hjemmet, middagsombringning, følge til fritidsaktiviteter. Noen har behov

for bistand noen timer i måneden, mens andre har behov for to tjenesteytere døgnet rundt.

Tjenesten er også en viktig praksisarena for læring og faglig utvikling. Flere av våre faste ansatte er under grunnutdanning eller videreutdanning. Det er dessuten løpende mottak av studenter fra ulike typer helse, pleie og omsorgsfaglige utdanninger, både på videregående og høgskole/universitetsnivå.

Fakta om tjenesten - Institusjonstjenesten:

Institusjonstjenesten yter tjenester til personer som har vedtak om korttids- eller langtids plass. Enheten hadde 155 stillinger ved utgangen av året. I tillegg kom vikarer. Tjenesten disponerer 79 institusjonsplasser fordelt på rehabiliteringsplasser, korttids plasser, langtids plasser, samt plasser spesielt tilrettelagt for personer med demens. Enheten er delt i fire og består av:

Institusjon	Dagtilbud
1. Fræna sjukeheim og omsorgssenter	1. Farstad omsorgssenter (Kaffistova)
2. Bøtunet omsorgssenter	2. Fræna sjukeheim og omsorgssenter (Solstua)
3. Farstad omsorgssenter	
4. Kjøkkentjenesten	

Kjøkkentjenesten leverer mat til omlag 200 personer per dag.

Leverte tjenester

Institusjonstjenesten sett under ett har levert institusjonstjenester i tråd med vedtak fattet av Forvaltningskontoret, og i hovedsak innen de tidsrammer som er besluttet for mottak av pasienter. Driften er i hovedsak preget av kontinuitet, med stabil og god drift. Krav til faglig forsvarlighet og bistandsplikt anses i hovedsak oppfylt.

Tjenesten er også en viktig praksisarena for læring og faglig utvikling. Flere av våre faste ansatte er under grunnutdanning eller videreutdanning. Det er dessuten løpende

mottak av studenter fra ulike typer helse, pleie og omsorgsfaglige utdanninger, både på videregående og høyskole/universitetsnivå.

Viktige hendelser og politiske vedtak som gjelder Hjemmebaserte tjenester og Institusjonstjenesten i 2018:

- Vi startet opp med hverdagsrehabilitering. Teamet er organisert i enheten Helse-Familie, men har et tett samarbeid med hjemmetjenesten i Hjemmebaserte tjenester
- Det er igangsatt et prosjekt for å etablere en heltidskultur
- Brukere og pårørende ved alle institusjoner og omsorgssentre er invitert til å være med i bruker- og pårørende-råd på tjenestestedet.

Forbedringer gjennomført i 2018

- Flere har fullført videreutdanning som har styrket kompetansen internt
- Alle stillingsbeskrivelser er oppdaterte
- Vi har startet med Mitt livs ABC og Velferdsteknologiens ABC for å oppdatere kunnskapen til ansatte
- Vi har så vidt startet med velferdsteknologi i hjemmetjeneste
- Vi har endret tidspunkt for måltider ved alle institusjoner og omsorgssentre, nå får alle servert middag til normal tid

Utfordringer

- De antatt svakeste innbyggerne våre med nedsatt funksjonsevne som har dagtilbud på Aktivitetshuset, har ikke et fullverdig tilbud i og med at lederstillingen der ble tatt bort i forbindelse med «Budsjett i balanse» for noen år siden
- Det er ikke nok tilrettelagte arbeids- og aktivitetsplasser for personer med nedsatt funksjonsevne i regi av NAV og vekstbedrifter. Ved Torabu AS er det 20 VTA (varig tilrettelagte arbeidsplasser) og 19 kommunale plasser, noe som ikke er nok for å dekke behovet
- Det er flere innbyggere med nedsatt funksjonsevne som vil ha behov for å etablere seg i egen bolig, dette vil kreve behov for økt bemanning, samt tilrettelagte botilbud for denne gruppen

- I årene som kommer vil vi få en økning i tallet på innbyggere som trenger bistand som en følge av den lenge varslede eldrebølgen. Dette innebærer et behov for økt bemanning og kompetanse, spesielt i hjemmetjenesten. Det er marginalt om natten, og det er behov for å øke bemanningen i nattpatroljen fra en til to på vakt
- Samhandlingsreformen bidrar til at de som får tjenester av oss har mer komplekse behov enn tidligere. Stadig flere ønsker å bo hjemme selv om de er alvorlig syke, noe som medfører et behov for mer spesialisert kompetanse
- Vi har et generelt behov for kompetanseøkning i enhetene. Vi trenger flere vernepleiere og sykepleiere, og vi har behov for å erstatte ufaglært arbeidskraft med faglærte
- Vi har **store** utfordringer med å rekruttere sykepleiere til ledige stillinger (både faste og vikariat). Vi har iverksatt noen tiltak for å rekruttere, og arbeider videre med det
- I årene som kommer vil vi få en økning i tallet på innbyggere som trenger bistand som en følge av den lenge varslede eldrebølgen. Dette innebærer et behov for økt bemanning og kompetanse
- Det er behov for eget dagaktivitetstilbud for personer med demens, dette vil bli lovpålagt fra 01.01.2

HELSEFESTIVAL!

Frivillige fra mange av arbeidsplassene i pleie- og omsorgstjenesten arrangerte i 2018 Helsefestivalen for ansatte for fjerde år på rad. De inviterer alle kommunalt ansatte innen helse/pleie/omsorg, men også ambulansetjenesten, legetjenesten og andre vi samarbeider med. Som ansvarlig enhetsleder for Hjemmebaserte tjenester og Institusjonstjenesten, vil jeg rette en stor takk til ildsjelene som startet dette, og som fortsatt er like engasjerte. Dere gjør en meget viktig jobb for Fræna kommune. Takk!

Ellers har vi mange lag og organisasjoner som gjør en kjempeflott innsats for mange av våre tjenestemottakere. Vi har kor som kommer innom og synger for oss, barnehager kommer på besøk, det er frivillige som legger til rette for fritidsaktiviteter på bedehus o.l. Vi har til og med fått elektrisk sykkel fra pensjonistlaget i Bud. Vi er meget takknemlige for alle bidrag!

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Brukertilfredshet: Gjennomføre brukerundersøkelse (skal 1-6)	4,5	4,74
Ernæring: Institusjoner, omsorgssentre og hjemmetjenesten skal flytte middagstiden fra ca kl 13 til «normal» tid	100%	90%
Heltid: Gjennomsnittlig stillingsstørrelse (unntatt helgestillinger)	67%	77,31%
Kompetanse: Gjennomføre «Mitt livs ABC» for ansatte i botjenesten	70%	Igangsett
Det skal utarbeides stillingsbeskrivelser for alle stillinger i begge enhetene	100%	100%

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær		
Hjemmebaserte tjenester	8,5%	9,42%
Sykefravær		
Institusjonstjenesten	8,5%	8,86%

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Hjemmebaserte tjenester

Kostnad

119 552

122 986

Institusjonstjenesten

Kostnad

69 891

68 698

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester hadde et merforbruk på 3 %, noe som utgjør 3 464 tusen

Årsak til avvik i Hjemmebaserte tjenester:

- Vakante stillinger i hjemmetjenesten har medført økt bruk av overtid
- Endring i vedtak hos fire enkeltpersoner, samt tjenester til ny person medførte vesentlig økning i forbruk. Enheten ble ikke tilført ressurser til dette, og vi fant heller ingen steder å dekke det inn internt
- Økt nye sykepleierstillinger til 100 %
- Lønnskrav, spesielt fra nyansatte sykepleiere
- Ekstra lønn til sykepleiere, vernepleiere og helsefagarbeidere som arbeider ekstra helger i ferieavviklingen
- Rammen er redusert jevnlig de siste årene, samt større nedtrekk av budsjetttramme som følge av mindreforbruk de siste årene

Institusjonstjenesten

Institusjonstjenesten hadde et mindreforbruk på 2 %, noe som utgjør 1 193 tusen

Årsak til avvik i Institusjonstjenesten:

- Vi har hatt høyere inntekter enn budsjettet
- Vakante stillinger ved FSO har medført økt bruk av overtid
- Pasienter med utfordrende atferd som kommer fra sykehus har medført økt bruk av overtid
- Innleie av sykehjemslege fra vikarbyrå har kostet 187 000 kr
- Bruk av vikarbyrå
- Økt nye sykepleierstillinger til 100 %
- Lønnskrav, spesielt fra nyansatte sykepleiere
- Ansatte som tar videreutdanning
- Ekstra lønn til sykepleiere, vernepleiere og helsefagarbeidere som arbeider ekstra helger i ferieavviklingen

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Tiltak gjennomført for å holde rammen i 2018:

Månedlig økonomioppfølging og gode rutiner for å bruke minst mulig overtid er noen av tiltakene vi har gjennomført. Enheten har sterkt fokus på økonomi, og alle mellomledere blir tett fulgt opp gjennom året.

[Personvernerklæring](#)

Fakta om enheten - NAV Fræna-Eide

NAV Fræna-Eide betjener innbyggere både fra Fræna og Eide, med Fræna som vertskommune. Enhetens lokaler ligger i Elnesvågen. NAV-veilederne har forhåndsbestilte samtaler både i Elnesvågen og på rådhuset i Eide. I tillegg gjennomføres samtaler og oppfølging på arbeidsplasser og legekontor, eller hos andre samarbeidspartnere. I lokalene i Elnesvågen tilbyr enheten i tillegg muligheten for drop-in tre dager i uka. Dette er mandager, onsdager og fredager innenfor åpningstiden 09.00 -12-00. Dette er i tråd med ønske om flere planlagte brukermøter. For å frigjøre mer tid til brukeroppfølging er det nasjonalt innført flere digitale løsninger og selvbetjeningsmuligheter på nett.

NAV Fræna-Eide har 8 kommunale ansatte (7,2 stillinger) og 13 statlige ansatte (12,7 stillinger). En av de statlige ansatte jobber halv stilling som NAV-veileder på Hustad fengsel. Enheten følger opp rundt 900 personer fra begge kommunene, derav 227 ungdommer under 30 år.

Leverte tjenester

NAV-kontoret driftes i partnerskap mellom kommunen og stat og leverer både kommunale og statlige tjenester.

Nav`s hovedmålsetting er å hjelpe flere i arbeid. Enheten bistår arbeidssøkere med å få jobb og arbeidsgivere med å skaffe arbeidskraft. Vi skal også se til at de som trenger ytelser og tjenester får det de har krav på. Bedre brukermøter og økt kompetanse har også vært satsningsområder i vår virksomhetsstrategi for 2018.

Vi gir også råd og veiledning til arbeidsgivere og arbeidstakere for å hindre sykefravær og utstøting fra arbeidslivet.

NAV Fræna-Eide ivaretar kommunens oppgaver etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. De kommunale tjenestene som inngår i enheten er: råd og veiledning, økonomisk veiledning og gjeldsrådgiving, økonomisk stønad, midlertidig

botilbud i en nødsituasjon, kvalifiseringsprogram, individuell plan, samt generelt forebyggende virksomhet.

En 50 % stilling ved kontoret yter råd og veiledningstjenester til innsatte i Hustad fengsel og deres samarbeidspartnere.

I 2018 ble det gitt gjeldsrådgivning med behov for lengre oppfølging til 61 personer. Dette innebærer kartlegging og inngåelse av utenrettslige gjeldsordninger. I tillegg er det gitt økonomisk rådgivning av kortere varighet til flere personer. 25 personer har avtale om frivillig forvaltning av sin personlige økonomi. Kontoret deltar i gjeldsrådgivernetverket i Romsdal. Gjeldsrådgiver fra NAV Fræna-Eide har holdt flere innbyggerkurs i personlig økonomi som del av nettverket.

Det ble i 2018 utbetalt økonomisk sosialstønad til 198 personer i Fræna kommune, hvorav 66 er under 30 år (antallet inkluderer ikke de 13 over og 3 under 30 år som har flyktningsstatus, som NAV sender refusjonskrav for).

I Eide kommune ble det utbetalt økonomisk sosialstønad til 50 personer, hvorav 14 er under 30 år. Av disse var 14 under 30 år (antallet inkluderer ikke de 2 over og 1 under 30 år som har flyktningsstatus, som NAV sender refusjonskrav for).

Viktige hendelser i 2018

veileder.

NAV har i 2018 hatt en stor satsning på digitalisering. Dette har påvirket måten å kommunisere med innbyggerne på. For de fleste brukerne er digitalisering synonymt med forbedring. Flere digitale verktøy øker muligheten for aktiv brukermedvirkning og enklere kommunikasjon med NAV-

Forbedringer i 2018

NAV Fræna-Eide har gjennomført en omorganisering for å redusere bytte av veileder i et oppfølgingsløp og for å kunne gi mer helhetlig oppfølging. Bedre brukermøter har vært et viktig satsningsområde i virksomhetsstrategien.

Aktivtiltaket «Aktiv» startet opp januar 2018. Alle under 30 år som mottar sosialhjelp har nå aktivitetstilbud slik krav i loven tilsier. Ved ledige plasser i tiltaket får de over 30 tilbud.

Enheten har i løpet av 2018 jobbet med å etablere tiltaket «Individuell jobbstøtte (IPS)». Fra januar 2019 vil to veiledere jobbe som «jobbspesialister». Jobbspesialistene skal jobbe integrert med mestringsenheten for å bistå jobbsøkere ut i arbeid. IPS er en ny tilnærming for å inkludere mennesker med psykiske helseutfordringer inn i det ordinære arbeidslivet. Målgruppen for IPS er personer med moderate til alvorlige psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer/-avhengighet som ønsker ordinært arbeid, og som har behov for behandling samtidig med arbeidsrettet bistand.

Kontoret har tilsatt egen medarbeider for å jobbe med kvalifiseringsprogram (KVP). Dette har ført til oppsving i bruken av KVP og tallet på deltagere har i løpet av året steget fra 1 til 8. Målgruppen for programmet er innbyggere som har behov for tett og koordinert bistand for å øke mulighetene for å komme ut i arbeid, og de fleste av dem har sosialstønad som eneste inntekt før oppstart. En deltager som begynte i program i 2018 kom ut i ordinær jobb i løpet av året.

Enheten fikk NAV fylkets arbeidsmiljøpris for 2018. Begrunnelsen var blant annet at enheten har bidratt til et godt og inkluderende arbeidsmiljø, bidratt til læring, motivasjon og engasjement. Dette er vi stolte av!

Utfordringer

Det har vært en økning i utbetaling til sosialhjelp. Dette kan knyttes til lovendring fra 1. januar 2018 på ytelsen arbeids avklaring (AAP). Det er innført en reduksjon i varighet på

ytelsen fra 4 til 3 år. Det er innført strengere krav på inntektsvurderinger. Dette har medført at mange har behov for økonomisk sosialhjelp etter utløp av retten til AAP.

Omorganisering internt har gjort at veiledere har fått nye oppgaver. Tiltak for å sikre at veilederne har nødvendig kompetanse har vært fokus.

Unge uføre har et begrenset tilbud med meningsfylt aktivitet der den enkelte kan bidra utfra egne forutsetninger.

Manglende boliger er fortsatt en utfordring for enhetens brukergrupper. Det er behov for rimelige boliger med gode kommunikasjonsmuligheter.

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Tilby arbeid og aktivitet til ungdom som ikke er i utdanning eller arbeid	Gi tilbud til alle under 25 år	Enheten har hatt en forbedring i løpet av 2017 og gitt tilbud til de fleste under 25 år senest innen 8 uker, men ønsker å kunne tilby mer individuelt tilpassede og varierte arbeidsrettede aktiviteter.
Innføre aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad	Prioritere personer under 30 år	De fleste under 30 år får et aktivitetstilbud som følges opp. Tilbudet er imidlertid ofte begrenset på hjelp til egenaktiviteter som cv-skriving, jobbsøk og lignende. Det er behov for flere arbeidsrettede tilbud i kommunen
Bidra i arbeidet med revisjon av boligsosial handlingsplan	Delta i arbeidsgruppe og planarbeid	NAV har deltatt i arbeidsgruppen og i planarbeidet
Øke medarbeidertilfredsheten	Bedre måloppnåelse enn i 2017	På grunn av en feil i datasystemet sentralt var det ikke mulig å hente ut resultater fra undersøkelsen i 2018
God økonomistyring	Holde budsjettammen	Overforbruk 900 tusen

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5

5,1

Enheten deltar i den statlige medarbeiderundersøkelsen som gjennomføres på høsten hvert år. En feil i datasystemet sentralt gjorde at det ikke var mulig å hente ut resultater fra undersøkelsen.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

9 667

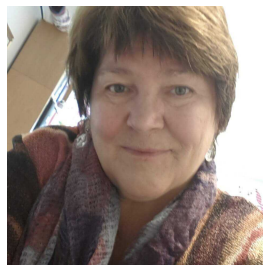
10 567

Kommenter: Enheten har hatt et overforbruk på kr 900 tusen

Årsak til avvik: Økning i sosialhjelpsutgifter

Enheten har investert i innkjøp av et IKT-prosjekt for sammenslåing av saksbehandlingssystemet for sosialhjelp for Fræna og Eide kommune, samt elektronisk arkiv for enhetens kommunale arkiv. Utgiften på ca. kr 470.000,- ble ikke generert i 2017, pga. at leveransen blir ferdigstilt først i 2018. Dette vil bli en ekstrautgift i 2018.

Helse og familie - fakta om enheten

Eining Helse-Familie hadde i 2018 med tilkallingsvikarane om lag 85 tilsette med 13-14 ulike yrkes og faggrupper (sjå tabell under).

Bildet: Enhetsleder Iren Stranden

Oversikt over avdelingene og tal tilsette

Avdeling	Tilsette	Merknad
Helsestasjon med skulehelseteneste og jordmor	16	Helsesøstre, helsesjukepleiarar, jordmor, sekretærar, klinisk ernæringsfysiolog
Prosjektstillingar	4	Finansiert gjennom tilskuddsmidler til utvikling og styrking av helsestasjon- og skulehelsetjenesten i Fræna
Miljøretta helsevern/smittevern	1	Tilsett i 50% stilling (kommuneoverlegen)
Fræna legekontor	7,5 + 6,58	Legestillinger og hjelpepersonell
Helseteneste Hustad Fengsel	5,2	Deriblant 2 legar som deler ei 25% stilling
Fysioterapi/rehabilitering	4,4 + 1	Fysioterapeut og ergoterapeut
Hverdagsrehabilitering	4	1 fysioterapeut, 1 ergoterapeut, 1 sjukepleiar, 1 heimetrenar
Fræna fysikalske institutt	3	Driftstilskott for 3 fysioterapeutar i 100%
Hjelpemiddelansvarleg – teknisk del	1	
Barnevern	9	8 fagstillingar + 1 sekretær
Tiltak funksjonshemma	10	Tal tilsette totalt: 10: 1 leder i 100%, 6 tilsette i deltidstilling BPA og 3 vikarar
Bøtunet avlastningsleiligheter	19	Alle er deltidstillinger, tilsammen 10 årsverk

Viktige hendingar i 2018

Politiske vedtak:

- Fræna plan og økonomiutval sa ja til å vaksinere russen 2018 mot hjernehinnebetennelse
- Fræna kommunestyre vedtar at akuttberedskap i barnevernstenesta skal på plass i Fræna kommune i løpet av 2018.
- Fræna kommunestyre gjekk inn for å fornye avtalen med fastlegane og vedtok endring av driftsform ved Torget legekontor A/S.

Prosjekt:

- Utvikling og styrking av helsestasjons- og skolehelsetenesta – prosjekt på andre året.
- Frisklivscentralen har prosjektmidlar i høve gruppetilbod barn og unge.

Andre tilbod:

- **Tverrfagleg Råd** hadde 7 møte i 2018 - av desse var 2 besøk i barnehagar i kommunen og eit skolebesøk. Saker som kom til rådet var meldt frå barnehagar/skolar..
- **Psykososialt kriseteam.** Hadde i 2018 fire faste møte i samsvar med rutinebeskrivinga. Teamet var i tillegg involvert i fire einskildsaker der medlemmer

av teamet var involvert.

Helsestasjon med skulehelseteneste og jordmor

Leverte tenester:

Det blei fødd 110 nye barn i Fræna i 2017.

- Jordmor har starta opplæring i NBO (NewbornbehaviouralObservasion)
- Jordmor har utarbeidd prosedyre for bruk av EPDS, tweak og vold i nære relasjonar.
- Helsestasjonen 0 – 5 år følgjer no alle konsultasjonane jfr vegleiar
- **Vi har gitt eit nytt fast gruppetilbod til alle barn født frå januar 2018**
- Vi har i 2018 gitt COS-P (tryggleiksirkelen) til to grupper, ein i Elnesvågen på dagtid og ein i Bud på ettermiddag.
- Vi har arrangert eit HOPP Friskus kurs over fem kurskveldar for småbarnsforeldre, samarbeid med frisklivsentral
- Samarbeid med BUP, ytre team. Faste møte 1 gong pr. mnd. Lavterskeltilbod.
- Helsesøster har **faste møte med barnehagane og barnevernstenesta** 2x pr år.

Forbetringar:

- Vi får nå **elektroniske dialogmeldingar** frå sjukehuset om fødsel og venta utreisedato.
- Kompetanseheving for helsesøster/jordmor ved deltaking i prosjekt: «**Tidlig inn**» Målet er å komme tidleg inn i høve vanskar knytt til psykisk helse, rusmiddel og vald i nære relasjonar.

Utfordringar:

- Det er sårbart med ei jordmor i høve feriar og anna fråvere
- Manglande tilbod til familiar og barn der det er behov for meir enn den vanlege rutinekontrollane og oppfølging over tid

Miljøretta helsevern/smittevern

- Sesonginfluensa - vaksiner, har sett 674 vaksiner
- I 2018 er det gitt HPV-vaksine til 161 jenter født i 1991 og seinere. Tenesta vil få refundert kr.200,- pr sette vaksine.

Fræna legekantor, Torget legekantor og legevaktsamarbeid

Hendingar:

- Fræna legekantor har stabil legedekning. Legevaktsamarbeidet går godt.
- Frå 01.06.2018 blei Torget legekantor ein del av Fræna legekantor, men har framleis tilhald på Torget sine lokale. I september blei det tilsett ny lege – det er i dag to leger som har kontor ved Fræna legekantor avd. Torget

Utfordringar:

- Samlokalisering av all legeteneste er ei utfordring då det ikkje er plass til alle legane i kontorene i Sentervegen. Delt lokalisering fører til meirutgifter då det er naudsynt med dobbelt opp av noko medisinsk utstyr.

Fysioterapi og rehabilitering

Leverte tenester:

- Avdelinga har gitt tilbod til barn i alderen 0-16 år, og til vaksne med behov for tverrfagleg oppfølging eller heimebehandling.
- Kommunefysioterapitenesta har hatt til saman 13 treningsgruppetimar kvar veke. Det har vore stor pågang på gruppene, og ventetid på dei fleste av tilboda.
- Ein kommunal fysioterapeut har gitt tilbod til innlagte ved rehab.avd. 5 føremiddagar pr. veke. Ergoterapeut har ytt tenester i rehab.avd. etter behov.
- Ein kommunal fysioterapeut har gitt tilbod om lymfødem behandling etter tilvising
- Ergoterapeut har kartlagt brukarar sine behov i heimen, gitt hjelp til brukarar i hjelpemiddel-søking, hjelp med tilrettelegging av eigen bustad m.m. Ergoterapeuten har også gitt tilbod om ADL-trening, finmotorisk trening m.m.

- **Frisklivssentralen** får dei fleste tilvisingane frå fastlegar og kreftkoordinator, samt at brukarar tek kontakt sjølve. Sentralen har gitt tilbod til deltakarar i form av helsesamtalar, eigne treningsgrupper, Bra mat kurs for vaksne (x1), Bra mat kurs for barnefamiliar (x1), Diabeteskurs (x2) og Livslystkurs (x1). Treningsgruppene har i snitt hatt 8-10 deltakarar per gruppe, dei aller fleste er damer og snittalderen har vore på ca. 50 +. Vi har hatt god oppslutning rundt dei fleste kursa, med deltaking på rundt 8-15 stk. per kurs.

Forbetringar:

- Oppstart av nytt treningstilbod for Seniorar i deira eige lokalmiljø; Sterk og stødig, januar 2018.
- Oppstart av nytt gruppetreningstilbod "Aktiv trening" til kreftpasientar, hausten 2018.
- Oppstart av gruppetilbod/ tematimer ved helsestasjonen til alle foreldre med barn i 8 vekers alder, mars-18.
- Tilbod om individuelle konsultasjonar for gravide med bekken- og ryggplager i samarbeid med jordmor, februar-18.
- Oppstart av Bra mat kurs til barnefamiliar i samarbeid med helsestasjonen, hausten 2018.
- Utvida tilbod ved Frisklivssentralen til også å gjelde barn og unge (i samarbeid med helsestasjonen), februar 2018.
- Vi har opna treningssalen på kveldstid for personar med spesiell avtale i butenesta og psykiatritenesta, våren 2018.
- Det tverrfaglege kvardagsrehabiliteringsteamet med 4 heile stillingar hadde oppstart i mars. Sjå eiga årsmelding.

Utfordringar:

- Stor etterspurnad på tenestene generelt og stort arbeidspress på dei tilsette. Behov for å auke stillingsressursane, både ergoterapeutar, kommunalt tilsette fysioterapeutar og fleire fysioterapeutar med driftstilskott. (Fysikalsk institutt)
- Låge kostra tal når det gjeld både fysioterapeutar og ergoterapeutar per 10 000 innbyggjar. I 2016 var kostra talet pr 10 000 innbyggjar for fysioterapeutar i Fræna

7,4. I KG10 er snittet på 9,2 og for Molde 10,1, Eide 10,1 og Aukra 11,1. NFF tilrår 17 fysioterapeutar per 10 000 innbyggjarar for å dekke innbyggjarane sine behov. Kostratal for ergoterapeutar ligg også vesentleg under landsgjennomsnittet.

Fræna fysikalske

- Tidlegare utskrivne pas. Jfr. samhandlingsreforma har resultert i fleire og dårlegare pas. på ventelistene.
- Same behandlingstilbod som tidlegare år, individuell behandling og gruppebehandling
- Det er innført prioriteringsnøkkel og nytt system for nye tilvisingar.
- Instituttet hadde 105 avvik på overskriding av ventetid jfr prioriteringsnøkkel - nasjonal standard.
- Vanleg ventetid har vore 6-8 veker, for prioriterte plass i overkant av 2 veker.

Hjelpemiddelformidlinga

Leverte tenester:

- Frå NAV hjelpemiddelsentral er det motteke og levert vidare 1702 hjelpemiddel mot 1380 i 2017.
- Avdelinga har også ansvar for 130 alarmer. Når vi installerer alarmane, monterer vi også røykvarslarar knytt til alarmer. Vi er no i ein prosess med utskifting til nye digitale GSM-alarmer.
- Avdelinga har også ansvar for kartlegging av låsar i samband med overgang til elektroniske dørlåsar.

Det er registrert 103 nye brukarar i løpet av året. Vidare er det stort forbruk av hjelpemiddel som vi har på kommunalt lager. Dette fører til mykje utkøyring/innhenting, vask og vedlikehald.

Hendingar/Forbetringar:

- Hjelpemiddel forvaltninga fekk våren 2018 ny tenestebil. Køyrelengde pr år er omlag 20 000 km

Utfordringar:

- Stadig auke i arbeidsoppgåvene med fleire hjelpemiddel som skal leverast/reparerast/settast i stand. Meir arbeid med tryggleiksalarmar samt etter kvart dørlås, vil gi store utfordringar i 2019. Køyretid til og frå oppdrag, samt tid til installering/reparasjon av hjelpemiddel/tryggleiksalarmar, vil i større grad sette grenser for tenestetilbodet. Fleire brukarar vil måtte vente lengre før dei får den hjelpa dei skal ha, og sjansen for å få overliggarar på sjukehus vert større.
- Relativt mange administrative oppgåver for ei so lita avdeling er også ei utfordring.

Barnevern

Leverte tenester:

- Alle meldingar og undersøkingar vart gjennomført innafor frist også i 2018.
- Det same gjeld oppfølgingsbesøk og tilsynsbesøk.
- Tilsette har **faste møter med barnehagane og helsestasjonen** 2x pr år.
- Har gitt tilbod til 3-4 ungdomar gjennom «Kjør for Livet» Eit fritidstiltak med motorkross o.l

Forbetringar:

- Akuttberedskap – eigen barnevernsvakt i Fræna kommune starta hausten 2018 og skal evaluerast i 2019.

Utfordringar:

- Endringar i statleg barnevern har ført og fører til nedlegging av ein del statlege tiltak – utfordringar å etablere nye lokalt. Lokale tiltak eller kjøp av private vert ofte dyre.

Tiltak funksjonshemma m/ Bøtunet avlastning

Leverte tenester:

- Tenester vert sett i verk etter vedtak gjort ved forvaltningskontoret.
- 5 tenestemottakarar har BPA tilbod

Hendingar:

- Starta faste møte med Forvaltningskontoret

Utfordringar:

- Rekruttere personar til å gjennomføre tiltak – eks- støttekontakt/avlastning o.l.
- Gje alle som arbeider som støttekontaktar, BPA og avlastaroppfølging, tilbod om kurs og anna vegleiing.

Tiltaket Bøtunet avlastning:

Leverte tenester:

- Opent måndag – fredag, frå 08.00 – 20.00 . Avlastning 3 helger pr. mnd
- 11 tenestemottakarar i alderen 3-38 år. (7 jenter og 4 gutar)

Hendingar:

- Nytt samarbeidstiltak – skal administrerast frå avdelinga.
- Sett ned ei arbeidsgruppe som skal vurdere nye lokale til Bøtunet avlastning.

Utfordringar:

- Nye vedtak i avlastinga fører til meir behov for administrering av gruppa av tilsette, kontakt med pårørande og deltaking i ansvars/samarbeidsgrupper. Auka behov for administrativ ressurs.
- Nye vedtak i løpet av året fører til utfordringar i å halde budsjettet.
- Mykje skifte i personalgruppa av ulike årsaker, omsorgspermisjonar o.a.

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Fysio/rehabilitering Styrke det helsefremmende og forebyggende arbeidet	Bidra i implementering av HOPP. Utvide tilbudet til Frisklivssentralen til også å gjelde barn og unge	Gjennomført
Fysio/rehabilitering Styrke satsing på rehabilitering	Oppstart «sterk og stødig» treningstilbud til seniorer. Få på plass tverrfaglig innsatsteam innenfor Hverdagsrehabilitering	Gjennomført
Hjelpemiddelforvaltning Ruste opp tilbudet i forbindelse med etablering av hverdagsrehabilitering	Øke bemanning i tjenesten og fornye hjelpemiddelparken	Under arbeid
Barnevern Rett hjelp til rett tid	Ingen fristbrudd i saksbehandlinga	Gjennomført
Barnevern Sikre tilstrekkelig beredskap til barn i krise også utenom kontortid	Vurdere akuttberedskap i barnevernet utenom ordinær kontortid	Gjennomført
Helsestasjon/skolehelsetjenesten Styrke det helsefremmende og forebyggende arbeidet	Implementering av HOPP ved helsestasjon, skole og barnehager	Under arbeid
Helsestasjon/skolehelsetjenesten		

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Alle barnekontroller blir gjennomført i tråd med forskrift/veileder	Ingen avvik ved barsel oppfølging eller barnekontroller	Gjennomført
Helsestasjon/skolehelsetjenesten Gjennomføring av kompetanseheving knyttet til psykisk helse, rus og vold	Følge opplæring TIDLIG INN, og følge kursrekke RVTS	Gjennomført

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sjukefråvær	6,5	7,9
<p>Sjukefråvere i Helse-Familie har gått opp sidan 2017 då det var 5,6. I nokre avd. har vi hatt langtidsjukemeldte som nok bidrar til årets tal. Fleire av avd. har fråvere langt under ønska resultatmål. Vi følger med om fråveret er arbeidsrelatert.</p>		
Medarbeiderundersøkinga Inga undersøking i 2018		

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

50 291

52 705

Avvik: - 2 414 tusen

Kommentar:

Barnevern: Tiltak barne. og ungdomsvernet (3611) - her er det eit faktisk meirforbruk på tiltak på 1,7 millionar medan inntekssida har ein svikt på ca 800 tusen.

Nettomeiforbruket vert då 2,5 millionar. Svikt i inntekt er m.a.skuld i endringar i refusjonsreglar og dyrare tiltak. Plassering i institusjonar.

Barnevernkuratorar (3610) - Her er netto meirforbruk ca 950 000 og som skuldast meir bruk av overtid enn budsjettet. Her skuldast innføring av barnevernsvakt frå og med november 2018 noko av meirutgiftene

Avd. Tiltak til personar med nedsett funksjonshemming Tiltak innafor denne tenesta har også meirforbruk ved årsslutt. Nye og utvida tiltak etter lover årsak til dette.

Bøtunet avlastning + eit samarbeidstiltak for eit barn (3641) - har eit samla netto meirforbruk på omlag 1,8 mill. Dette skuldast nye og tidlegare utvida tilbod etter vedtak i Helse- og omsorgstenestelova.

Gjennomførte tiltak for å holde ramme:

1. Involvert og gjort avd.leiarane og deira medarbeidarar ansvarlege i Visma budsjett/rekneskap

2. Rekneskap har vore tema i avd.leiarmøta.

3. Einingsleiarar som kan få uforutsette utgifter/nye har hatt ekstra oppfølging.

4. Fokus på å få inn inntektene eininga har uteståande

Fakta om enheten - kultur

Kulturenheten har 14 faste ansatte fordelt på 3 ansatte på Fræna folkebibliotek, 1 ansatt ved Hustad fengselsbibliotek, 7 ansatte og 2 innleide lærere ved Fræna kulturskole. 1

folkehelsekoordinator/kulturkonsulent, 1 tilsatt ved Fræna frivilligsentral samt kultursjef/enhetsleder kultur.

Kulturenheten har ansvar for bibliotek og kulturskole, kulturminne- og kulturvern, spillemiddelordningen, bygdebokarbeid, Fræna ungdomsråd, UKM (Ung Kultur Møtes), turistinformasjon/reiseliv, Fræna frivilligsentral, Den kulturelle spaserstokk, Gammalt frå Fræna, folkehelsearbeid, idrett-, friluftssatsing, turstier, parkdrift, kirker og gravsteder, Fræna kulturforum, drift av Kulturtanken (tidligere Den kulturelle skolesekken), og den lokale Kulturtanken.

Bilde: leder kulturskole Randi Anita Dale, leder frivilligsentralen Anne Holen Helseth, folkehelsekoordinator Ragnhild Elin Aas, leder bibliotek Anne Husøy, og kultursjef Hanne Brakstad

Øvrig kultur

Det lokale, frivillige kulturlivet arrangerer et bredt spekter av kulturarrangement og festivaler; Klangfestivalen, Malmemarked ved Malme gamle skole, Kystkulturhelg på

Bjørnsund, konserttrekker i flere av kirkene i Fræna, Nordsjøfestivalen, for å nevne noen. Nordsjøfestivalen ble arrangert av nye arrangører og i ny drakt i 2018, med større fokus på barne- og familiearrangementer. Disse kulturarrangementene har stor betydning for Fræna

kommune sin kulturelle identitet og bolyst!

Utfordringer

Det er stort behov for et kulturbygg og kulturell infrastruktur i Elnesvågen. Kulturskole, kulturbygg og et moderne bibliotek vil være sentrale i et samfunnsutviklingsperspektiv. Fræna kommune har et aktivt og levende organisasjonsliv og sterke lag og foreninger som er i vekst og utvikling.

Fræna kommune har for få idrettshaller pr i dag for å møte de forventninger lokale lag og foreninger har til kommunen. Det er stort press på de idrettshallene – spesielt i Elnesvågen sentrum.

Kulturmidler

Gjennom Fræna kommune sine kulturmidler, ønsker vi å stimulere til aktiviteter med kulturelt innhold, mangfold og verdi for kommunen, og kommunen sine innbyggere. Frivillige organisasjoner representerer et fellesskap, en arena for mestring og en mulighet til å utvide eget nettverk. Frivillig sektor er en viktig samarbeidspartner for integrering, folkehelse og kulturtilbud, og Fræna kommune ønsker å invitere frivillige lag og foreninger tidlig i planlegning av nye lokale prosjekter, både i regi av kommunen og de frivillige organisasjonene. Å utvikle det frivillige kulturlivet i samfunnet, bidrar aktivt til samfunnsbygging, fellesskap og identitet. Dette er verdifulle ressurser i utviklingen av framtidige Hustadvika kommune.

Kulturtilskudd skal stimulere til frivillig arbeid innen feltet kunst- og kulturformidling og arbeid som ivaretar lokal kulturarv, idrett- og friluftsliv.

Fræna kommune har som tidligere nevnt et mangfoldig og rikt frivillig organisasjonsliv. Kulturmidlene strekker dessverre ikke til alle de gode tiltakene og kommunen ligger lang nede på KOSTRA-statistikken.

Kulturtanken (tidligere kulturelle skolesekk)

Fræna kulturforum produserer egen lokal plan for Kulturtanken (tidligere kultursekkplan). I denne planen blir det vektlagt å bruke lokale profesjonelle utøvere i handlingsplanen. Å benytte lokale kunstnere gir noe inntekt til profesjonelle utøvere i kommunen, samt synliggjøring av kommunens profesjonelle ressurser.

UKM

Ung Kultur Møtes (UKM) tilbyr en arena for ungdom. Kulturenheten arrangerer både UKM-lokalmønstring, UKM-Workshops og følger opp ungdom som går videre til Fylkesmønstringen. Vanligvis er det mellom 50 og 100 deltakere på hvert arrangement, og vi har da i tillegg mellom 200 – 300 personer som publikum.

Reiseliv

Reiselivssatsing i Hustadvika kommune startet i 2018 og her er folkehelsekoordinator med i styringsgruppa for Masterplanarbeidet og fungerer som sekretær/koordinator. Forprosjektet til planen er satt i gang.

Fræna frivilligsentral

Frivilligsentralen

Frivilligsentralen holder til i Elnesvågen sentrum, og har et godt og stabilt nettverk av frivillige. Fræna frivilligsentral administrerer bl.a. strikking av babylabber til alle nyfødte i kommunen, besøksvenner, aktivitetsvenner og flyktningeguides, fredagskafeer, pensjonistkafe, strikkekafe og frivillighet i sentrum. Frivilligsentralen administrerer små og store oppdrag ved hjelp av frivillige. I tillegg står Fræna frivilligsentral som arrangør av Den kulturelle spaserstokk, Klesbyttedagen, TV-aksjonen, julegaveaksjonen og kulturminnevandring i samarbeid med sogelag og pensjonistforeninger. I 2018 ble det

arrangert 6 vandringer, og det deltok ca 250 personer. Fræna frivilligsentral produserer og selger de populære T-skjortene med dialektuttrykk.

Digihjelpen

Fræna kommune mottok tilskudd fra på kr 270 000 i 2018, til veiledning og kursing av personer som trenger hjelp og støtte til data og nettbruk. Dette er et samarbeid med Sørviskontoret i Fræna kommune. Oppstart våren 2019.

Utstyrssentral

Frivilligsentralen mottok tilskudd til Utstyrssentral i 2018, og her er det kjøpt inn sports- og fritidsutstyr til utlån, dette er et samarbeid med Torabu og NAV. Oppstart senvinter 2019.

Den kulturelle spaserstokk

Alle 5 institusjonene fikk tilbud om musikk. Aktører i år har vært variert med musikk i hovedsetet. I tillegg har det vært enkelte innslag på Fredagskafeen og Pensjonistkafeen som også er dekt av spaserstokkmidlene.

Gammalt frå Fræna

Kommunen har i samarbeid med de 3 sogelagene i kommunen gitt ut årboka Gammalt frå Fræna siden 1981. Dette er en populært og etterspurt bok som kommer til jul hvert år. Boken gir en identitet til alle som bor i kommunen og samtidig blir historien ivaretatt. Bøkene er digitalisert og ligger også tilgjengelig på nett med oversikt over alle artikler.

Bygdebok

Det er utgitt 5 bygdebøker i kommunen og den 6. er under arbeid. Det gjenstår omtrent like mange bøker før man er i mål med dette arbeidet.

Fotosamling

Kommunen har en stor fotosamling av eldre bilder som er samlet inn siden slutten av 1970-tallet. Folk er bevisst på å ta vare på sine eldre bilder og vi bruker de til bygdebokarbeidet og i Gammalt frå Fræna.

Fræna kulturskole

Kulturskolen har individuell undervisning i fiolin, ukulele, gitar, bass, sang, piano, keyboard, tromme samt at vi har aspirantundervisning i kommunens to skolekorps (Bud og Fræna). I tillegg har vi gruppetilbud i visuelle kunstfag, nå utvidet fra en til to grupper samt at vi har danseundervisning hvor vi har fire grupper med til sammen 40 danseelever. Utover det selger kulturskolen dirigenttjenester til Bud damekor og Fræna skole- og ungdomskorps.

Kulturskolen har gjennomført 8 forestillinger i egen regi. To av disse ble gjennomført til sommeravslutning juni 2018 hvor fokuset var samspill på tvers av fag og ble gjennomført med to prosjektuker i forkant, noe som lot seg gjøre på tross av dårlige undervisningslokaler. I tillegg har vi spilt på alle kommunens institusjoner, hatt flere deltagere på strykeseminar m/konsert samt hatt solistoppdrag flere steder i regionen, deriblant to solister på konsert med Romsdalsorkesteret. For første gang er kulturskolen en del av Klangfestivalen og hadde flere av sine elever med på et folkemusikkprosjekt sammen med tidligere elev Jorun Marie Kvernberg. Skolen har undervisning på egne lokaler i Elnesvågen samt i enkelte fag på alle skoler, med unntak av på Malme skole. Størst utvikling i elevtall har det vært på sørsiden.

Forbedringer i Fræna kulturskole 2018:

Kulturskolen har fokus på utvikling innenfor eksisterende fag samt opprettelse av nye tilbud hvor man ser hele mennesket og hvor vi kan være en forlengelse av barns ordinære skoledag med fokus på de estetiske fagene samt også for voksne som ønsker det.

Vi ønsker å være en kulturskole for alle og det er derfor gledelig å presentere «Hustadvikingarna» som er et band sammensatt av mennesker med nedsatt funksjonsevne. Dette har vært en suksess med flere forespørsler om spilleoppdrag og derfor noe vi ønsker å bygge videre på.

Økt inntekt i form av salg av lærerressurser til andre kommuner har resultert i at kulturskolen nå har kunnet økt refusjonsordningen til kor og korps som kjøper tjenester

fra oss fra 85% til 75%. Dette er en stor kostnadsbesparelse for de og vi håper å kunne øke det ytterligere i fremtiden slik at de fortsatt kan kjøpe profesjonelle dirigenter fra oss og at vi forblir kommunens kompetansesenter i de fag vi tilbyr.

Utfordringer:

Vi ønsker å tilby alle fag på alle skoler men i praksis er dette en stor utfordring da kabalen på tilgjengelige ressurser på rett dag ikke går opp. Mangel på tilrettelagte lokaler i kommunen gjør det svært utfordrende å legge opp til samspill på tvers av fag, lærere og elever som er noe vi ønsker å ha fokus på.

Politiske vedtak

Det er fantastisk å se det nå er politisk vilje til å sette av budsjettmidler til kulturskolen som kan øke trivselen til elever, lærere og ikke minst kan resultere i bedre og flere tilbud i tilrettelagte lokaler.

Fræna folkebibliotek

Utlånet ved Fræna folkebibliotek har hatt en marginal nedgang fra 2017 til 2018. Besøket er stabilt, men vi har sammenlignet besøkstall talt av besøksteller og manuelt, og vil fra nå av registrere et betydelig lavere besøk, siden besøkstalleren gir oss et kunstig høgt besøkstall.

Fræna folkebibliotek har hatt mange arrangement i 2018. Noen arrangement står vi for selv, noen samarbeider vi med andre om. Noen arrangement er i regi av andre (f.eks. Sogelagene og Mållaget), da stiller vi kun med lokale og evt. teknisk utstyr. Holder vi skolebesøk og språkkafe utenfor har vi i 2018 hatt 17 arrangement med 463 publikummere.

Samarbeidet med Bjørnsonfestivalen, GassROR IKS og Fylkesbiblioteket, SamlesLitt, er veldig bra og har gitt oss mange gode arrangementer: 3 barnearrangement og 1 voksenarrangement i 2019.

Vi har hatt gode forfatterbesøk både i 5. og 8.klassene.

Sommerles-kickoff med Mari Moen Holsve var veldig bra. Vi fikk økonomisk støtte fra Fylkesbiblioteket (nesten 30.000), og besøkte alle skolene i Eide og Fræna. Vi nådde

mange barn og fikk økt oppslutning om lesekampanjen i begge kommunene. Vi avsluttet kampanjene med Sommerlesfest med Klovn Knut for alle deltakerne i Eide og Fræna.

Vi søkte og fikk midler fra Fritt ord (60.000) til en arrangementrekke på tre om ulike folkevandringer. Første arrangement var med Lars Petter Sveen i november. De to neste kommer i 2019

Språkkafeen ble i høst flytta fra tirsdager kl. 17 til torsdager kl. 14. Det har virket positivt inn på oppslutninga så langt.

Folkebiblioteket leverer skolebibliotektenester til Fræna u-skole. Vi leverer 30-minutters bokprat til ni (ti fra høsten -19) klasser hver måned, dette bidrar til økt utlån.

Fræna kommune leier ut 30% biblioteksjefressurs til Eide kommune.

Fræna folkebibliotek administrerer Hustad fengselsbibliotek.

Folkehelsearbeidet

Folkehelsekoordinator deltar i ulike prosjekt og planprosesser. PROF-plan, Trafikktryggingplan, Reiselivsplan, samt leder arbeidet med kommunal folkehelseoversikt m.m. Folkehelsekoordinator deltar også aktivt i ulike arbeidsgrupper, som HOPP-prosjektet, Aktiv på Dagtid og i Fræna Friskliv og prosjektet for sentrumsutvikling. Ellers er folkehelsearbeidet også fast forankret i kommunale fora som Helseforum og Planforum.

Reiselivssatsing i Hustadvika kommune startet i 2018 og her er folkehelsekoordinator med i styringsgruppa for Masterplanarbeidet. Fungerer som sekretær/koordinator. (Som en av to kommunalt ansatte, da den andre er kulturkonsulenten fra Eide kommune.) Forprosjektet til planen er satt i gang.

Stikk-Ut er et viktig folkehelseiltak med imponerende økning på ca. 20 % årlig siste 6 år. Dette er et samarbeid mellom kommune, Friluftsråd og frivillige. Vi i kommunen jobber mye med utvikling, tilrettelegging og vedlikehold av våre friluftsanlegg. Dette innebærer utvikling av turstinettet, skilting, informasjon og parkering.

Spillemiddelordningen er en viktig del av arbeidsporteføljen, og utvikling av idretts- og friluftslivsanlegg er av stor betydning for samfunnsutviklingen i Fræna kommune. Kulturenheten yter sørvis og support til alle lag og foreninger som søker spillemidler. Det er ca 20 søknader som rulleres hvert år.

Aktiv på dagtid har et tradisjonelt og fruktbart samarbeid med Frisklivssentralen, som gir god utnyttelse og synergieffekt for begge tilbudene. Tilbud som Aktiv på søndag, turtilbud for barnefamilier, genererer også større friluftsanslag: Kom deg ut-dagene (høst på Langvatnet, vinter på Skaret) og den nasjonale strandryddedagen. Vi arrangerer i tillegg Friluftslivets uke, Verdens gapahukdag og #Nattinaturen, som også er nasjonale initiativ. (Bilde)

Oppfølging og skolering av **Fræna Ungdomsråd** er en viktig oppgave. Ungdomsrådet har ca mellom 4 – 6 faste møter i året.

Viktige hendelser og politiske vedtak som gjelder enheten i 2018

Det ble gjort et viktig politisk vedtak om å bidra til utviklingen av Hustadvika idrettspark, tidligere Brynhallen. Utvikling av Hustadvika idrettspark vil bli et viktig tilskudd til idrettslivet i Fræna kommune, og gi gode treningsfasiliteter til Hustad Fengsel og Hustad skole.

Planprosesser:

- Kulturminneplan – planlagt ferdigstilt våren 2019
- Kulturplan planlegges for 2020
- Rullering av idrett og friluftplan 2019
- Rullering av Frivilligmelding våren 2019

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Kulturenheten Forbedre Kostratallene for kulturenheten	Øke	Fremdeles langt nede på listen
Fræna frivilligsentral Økt bruk av lokalene til frivilligsentralen, økt aktivitet som inkluderer våre nye landsmenn og unge	Økning	Lokalene til Fræna frivilligsentral er hyppig benyttet. Vi fortsetter arbeidet med å øke aktiviteten mot alle samfunnsgrupper i kommunen, samt rekruttere flere frivillige
Bibliotek Øke antall besøk og arrangement	Øke	Fræna bibliotek har god utvikling og mange gode arrangement i 2018. Disse tilbudene fortsetter vi å utvikle
Kulturskole Øke elevtall og utvikle breddetilbud	Øke	Fræna kulturskole arbeider strategisk med å utvikle kulturskolen, og har god utvikling i 2018
Folkehelse Øke friluftstilbudet, brukere av StikkUt, aktiv på dagtid. Starte arbeidet med statlig sikring i kommunen. Gjennomføring av Ungdata. Tilrettelegging for turistsatsing i tråd med Masterplan	Øke	Folkehelsekoordinator i Fræna arbeider godt med sine målsettinger, og har gode resultater i 2018. Dette arbeidet er et kontinuerlig utviklingsarbeid
Synliggjøre aktiviteter og tjenester		

KVALITET

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Synliggjøre økning i oppslag i aviser, egne nettsider og sosiale medier	Øke	Vi ønsker i enda større grad å synliggjøre våre aktiviteter og tjenester!
Utarbeide godt og dekkende planverk for enheten i tråd med planstrategien Kulturminneplan, revidert idrett- og friluftplan, frivilligmelding, kulturplan	Forbedre	Vi arbeider tett med kommuneplanlegger med enhetens planverk. Flere fellesprosjekt mellom Eide og Fræna. Vi ser fram til flere samarbeidsprosjekter med Eide, og ser ethvert samarbeid som fruktbart

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	3	1,34

Medarbeiderundersøkelsen

Kulturenheten gjorde et godt og grundig arbeid etter 10 faktor undersøkelsen. Vi har definert noen utfordringer, og har følgende tiltak i handlingsplanen: identifisere arbeidsoppgavene og utarbeide arbeidsinstruks, utarbeide organisasjonskart og årshjul, utarbeide retning mot 2020 med prioriteringsliste og årsplan, utarbeide felles visjon, satse på kompetanse og prioritere sosiale tiltak. Kulturenheten er godt i gang med alle tiltak i handlingsdelen.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Kostnad

16 735

16 707

Avvik: mindreforbruk på 28 tusen

God kostnadskontroll i kulturenheten.

[Personvernerklæring](#)

› Teknisk forvaltning

Fakta om enheten - teknisk forvaltning

Det er 40 tilsette i enheten fordelt slik:

Avdelingar:

- Brann (25), brannførebyggjande arbeid/feiing (6)
- Oppmåling (3)
- Byggesak (3)
- Plan (3)

Bilde: Einingsleiar Rune Iversen (frem til 1. november 2018)

Leverte tenester

Avdelinga har ansvaret for ein sentral del av den kommunale beredskapen (PLIVO, mens du ventar på ambulansen, tjuverialarmar, teknisk vakt, forureining, brann og div. støttefunksjonar for andre organ i kommunen), løyve til all byggeaktivitet i kommunen, eit planverk som legg til rette for investeringar i kommunen og all eigedomsdanning i kommunen vår.

Leverte tenester

-

Avdelinga har ansvaret for ein sentral del av den kommunale beredskapen (PLIVO, Mens du ventar på ambulansen, tjuverialarmar, teknisk vakt, forureining, brann og div.

støttefunksjonar for andre organ i kommunen), løyve til all byggeaktivitet i kommunen, eit planverk som legg til rette for investeringar i kommunen og all eigedomsdanning i kommunen vår.

Viktige hendingar i 2018

Byggesak

Byggesak behandlet over 600 bygge- og delingssaker i 2018

- Utbygging av infrastruktur i Lauvåsen boligfelt ble godkjent i januar 2018. Området ventes byggeklart våren 2019.
- Utvidelse av Jendem skole ble godkjent høsten 2018.
- Videre utbygging av Dalelia ble godkjent vinteren 2018

Plan

Flere reguleringsplaner ble igangsatt i 2018:

- Detaljregulering for Tornesneset naustområde
- Detaljregulering for Aureosen – Strandheim hyttefelt
- Detaljregulering for Bud - Kjekså bobilparkering
- Detaljregulering for Jendem – Storelvvegen

Reguleringsplaner vedtatt av Fræna kommunestyre i 2018:

- Detaljregulering for Bud - Gjørshaugen/Kippersundet
- Detaljregulering for Ås steinbrudd
- Detaljregulering for Jendem skole
- Detaljregulering for Skotten - Nikolaijordet

Geodata

Geodata gjennomfører rundt 100 oppmålingsforretninger i løpet av året. I tillegg kommer saksbehandling knyttet til seksjonering, adressering og generelt vedlikehold

av kommunens kartdata.

Det ble kjøpt inn nytt måleutstyr i starten av 2018. Utstyret ble tatt i bruk ved starten av sesongen og har fungert utmerket.

Det ble gjennomført flyfotografering av hele kommunen. Resultatet av fotograferingen vil bli levert til kommunen i løpet av første halvdel av 2019.

Bilde: planavdelingen på teknisk forvaltning (fra venstre) Ann Sissel Heilevang, Mona Skram Rustad og Wenche Lyngstad

Fræna brannvesen

Brannvesenet hadde ved året slutt 25 ansatte. Dette er en mindre enn det vi har stillingshjemler til, da Rune Iversen sluttet uten at dette ble kompensert.

Brannvesenet rykket ut på 147 oppdrag som ble varslet vi 110-sentralen. I tillegg kom andre oppdrag som ble varslet vi telefon. Dette er en en klar økning fra 2017, der vi rykket ut på 118 oppdrag.

Viktige hendelser og politiske vedtak som gjelder enheten i 2018:

Brannvesenet deltok i arbeidet med å utrede om Hustadvika skal delt i et lks eller ha eget brannvesen. Dette har tatt en del resurser, som igjen har ført til at det ble gått færre tilsyn enn normalt. Denne planprosessen og andre prosesser vil ta mye resurser i brannvesenet også i 2019.

Forbedringer gjennomført i 2018:

Fræna brannvesen har fått på plass nytt system for dokumentasjon av opplæring og kontroll av utstyr. Brannvesenet fortsatte det gode arbeidet med kompetanseheving. Dette har ført til at en nå er helt der en skal være i forhold til kompetanse.

Utfordringer:

Prosessen med utredning av alternativ organisering av branttjenesten.

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Brann/ Feiing: talet på alvorlege brannar skal gå ned gjennom aktivt førebyggjande arbeid i bedrifter og bustadar (DNB statistikk)	Redusere	Redusert
Byggesak: alle byggesaker med lovfesta saksbehandlingstid skal vere behandla innan fristen (inntektsbortfall)	100%	95%
Plan: Alle planer skal vere behandla innan lovfesta tidsramme. Eigenproduksjon skal følgje oppsett og akseptert handlingsplan (bortfall av inntekter og verifiserbar oppfølging)	100%	100%
Oppmåling: Overhalde lovbestemte tidsfristar <ul style="list-style-type: none"> • oppmålingsforretningar på 16 veker • matrikkelføring i løpet av 5 dagar (inntektsbortfall og statistikk frå Statens Kartverk)	100%	100%

NÆRVÆR/TRIVSEL		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	6,5	3

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme

8 280

8 879

Avdelinga kom ut med et meirforbruk på 7 tusen i 2018

[Personvernerklæring](#)

Fakta om enheten - landbruk

Enheten har 4 ansatte der 1 stilling er utleid til Eide kommune og 0,6 stilling er utleid til Aukra kommune

Enheten har ansvar for:

- Forvaltning og saksbehandling av produksjonstilskudd og andre økonomiske virkemidler til landbruket som avløserordning, grøftetilskudd, regionalt miljøprogram, spesielle miljøtiltak mm. for kommunene Fræna, Eide og Aukra.
- Saksbehandling etter landbrukets særlover – jordlov og konsesjonslov
- Behandling av søknader om finansiering til landbruksutbygging til Innovasjon Norge
- Viltforvaltning
- Administrering av veterinærvakttjenesta

Bilde: fra venstre enhetsleder Jermund Vågen, Gunn Sissel Gjersvik og Niels Christian Langset

Leverte tjenester i 2018

275 behandla søknader for produksjonstilskudd med to søknadsomganger for Fræna, Eide og Aukra i 2018.

123 søknader om regionalt miljøtilskudd.

17 søknader om konsesjon

32 delingsaker etter jordlova §§ 9 og 12.

KVALITET

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Utnyttelsesgrad av tildelte tilskudd:
SMIL 2018 470 000,-

100%

100%

Utnyttelsesgrad av tildelte tilskudd: Drenering 500.000,-

100%

100%

NÆRVÆR/TRIVSEL

Målbeskrivelse

Mål

Resultat

Sykefravær

6,5

1,18%

Medarbeiderundersøkelsen

Avholdt ett personalmøte i forbindelse med 10-faktor.

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme:

1 705

2 035

Avvik fra budsjett: 330 tusen i merforbruk, som tilsvarer 19%

Kommentar:

Det er ikke fakturert tjenester utført for andre enheter i 2018. (Internfakturering)

Området 6445 veterinærtjenesta er trukket kr 54000,- avsatt til bundne driftsfond (Budsjett 0).

Området 6471 viltfondet har også bunden avsetning på kr 116000 mot budsjett 54800

Disse to avsetningene øker utgiftene i regnskapet med kr 115000 utover budsjett.

[Personvernerklæring](#)

› Teknisk drift og anlegg

Fakta om enheten - teknisk drift og anlegg

Arbeids- og ansvarsområde på vei:

- Drift og vedlikehold av kommunens veier og gangveger ca 150 km.
- Snørydding og isgrusing.
- Hullfylling på grus – og asfalterte veier.
- Grusing og skraping av kommunale grusveier.
- Rensing og vedlikehold av veigrøfter.
- Forberedelse før asfaltering på kommunale trafikkarealer.
- Vedlikehold av 12 kommunale bruer.
- Opptaking - /nedsetting av 7000 brøytetikker.
- Kantslått, skogrydding
- Oppfølging av veiskilt
- Oppfølging av flomsituasjoner
- Rensing av sluk
- Rensing og oppfølging av bekkeinntak og stikkrenner
- Ansatte her er med på en vaktordning med hovedvakt og bakvakt fra nov – april.

Arbeids- og ansvarsområder vann:

Her driftes vannbehandlingsanlegget på Herskaret, samt 242 km ledningsnett med tilhørende vannkummer og trykk- og reduksjonsstasjoner. Det er kontinuerlig arbeid med lekkasjesøking, vedlikehold og fornying av vannledninger.

Fræna kommune har også 7 høydebasseng og 7 trykkøkningskummer, samt en del vannpumpestasjoner.

Arbeidet til driftsoperatørene består blant annet av rutinemessige kontroller og prosedyrer ved vannbehandlingsanlegget for til enhver tid å sikre at vannkvaliteten er i

henhold til drikkevannsforskriften.

Det tas jevnlig vannprøver flere steder i ledningsnettets av behandlet drikkevann. Disse analyseres av eget og eksternt personell. Fræna kommune har ikke hatt avvik i forhold til forskrifter siden 2014.

Arbeids- og ansvarsområder avløp:

Drift og vedlikehold av:

- 24 avløpspumpeinstallasjoner
- 4 renseanlegg
- 103,7 km spillvannsledninger
- 76,2 km overvannsledninger med tilhørende spillvann og overvannskummer.

Det pågår også kontinuerlig fornying av avløpsledninger og avløpskummer for å forhindre forurensing. Alle ansatte på avløp har ADK1-sertifikat.

De fleste har kompetanse og sertifikater for føring av anleggsmaskiner.

Det gjennomføres også større rehabiliteringsprosjekter av avløpsledninger.

Vaktmestre/driftsoperatører:

Vi har 7 dyktige menn som jobber som vaktmestre/driftsoperatører og følger opp sjukehem, barnehager, skole, omsorgssenter, kommunale boliger og administrasjonsbygg. Disse er organisert slik at de har hovedansvaret for 3-4 bygg hver, men med mange tekniske anlegg og store bygg, må de være fleksible og hjelpe hverandre. Vi har anskaffet internkontrollsystem for å dokumentere vedlikehold og rutiner.

Renhold:

Vi har 22 stk renholdere, der 9 stk av disse har fagbrev som renholdsoperatør. Vi har tre stk som har avlagt skriftlig eksamen, men mangler litt ansiennitet for å ta praksisen til fagbrevet.

Alle våre renholdere gjør en god innsats hver dag, og bruker riktige metoder, midler og ergonomisk renholdsutstyr, for å ivareta innemiljøet og seg selv på best mulig måte.

De bruker også en del maskinelt utstyr, som forenkler renholdet og vedlikeholdet spesielt av gulv, uansett type materiale. Dette gir god økonomi for kommunen, da en slipper å bytte ut gulvbelegg etc så ofte, som en ellers ville måtte gjøre, samtidig som det letter hverdagen til renholderne våre. Her er det også meget viktig med god opplæring, noe som det jobbes kontinuerlig med, og det er ønskelig å nå målet om at flest mulig får fagbrev som renholdsoperatør. Det er med og hever statusen for renholdsyrket og vil være en stor kompetanseheving for de ansatte. Renhold er et serviceyrke, og kommunikasjon mellom brukere på byggene, renholderen og faglederen er viktig. Fræna Kommune har en egen fagleder på renhold.

Utført arbeid i 2018:

- Ferdigstillelse av nytt renseanlegg i Bud mars-18.
- Bygging av renseanlegg på Eidem har pågått i hele 2018 og overleveres i 2019.
- Tilrettelegging av boligtomter på Korsmyra i Bud er fullført. Prosjektet Dalelia 4 er godt i gang. Det er inngått grunnavtaler på Jendem. Prosjektering av B6 i Malmefjorden fullført. Noe grunnkjøp til Tornes boligfelt, nord er gjennomført. Vei vann og avløp for fremtidige boliger i Eidemskaret. Oppfølging av utbyggingsavtalen på Lauvåsen, samt grunnavtaler har vært krevende. Arbeid med grunnavtaler Øvre Haukås.
- Når det gjelder tilrettelegging for industritomter ble prosjekter på Varhol og Urda gjennomført.
- Bygging av gangveg Bud – Bergset har pågått i hele 2018 avsluttes i juni-19
- Bjørnsund leirskole har fått en ekstra utleieleilighet i underetg.
- Jendem skole påbygg. Ferdigstilles feb-2020. Grunnavtaler til busslomme og parkering. Planlegging av ny trafostasjon
- Omfattende rehabilitering av ledningsnett på Jendem boligfelt
- Oppfølging av asfaltprogram 2018
- Ny pumpestasjon ved Farstadsanden og tilrettelegging for nasjonal turistveg
- Totalrenovering av 8-10 kommunale leiligheter

- Nødvendig oppgradering av Malme skole, taklekkasjer, ventilasjon, skolekjøkken, alle toaletter for elever, renovering klasserom, utvendig avløpsanlegg.
- Nytt skolekjøkken Haukås skole
- Kontinuerlig kartlegging av ledningsnett i kommunen. Registrering i GIS-line

Utfordringer

Mange store prosjekter som må følges opp, så vi har store utfordringer med bemanning.

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Alle investeringsprosjekter skal ha egne skriftlige kvalitetsplaner: Denne skal inneholde blant annet: <ul style="list-style-type: none"> • Politisk behandling • Prosjektering • Søknadsprosess • Byggeperiode • Overtagelse • Oppfølging i reklamasjonstid • Plan for drift 	100%	Det jobbes hardt for å oppnå målet, men er ikke helt på plass ennå

NÆRVÆR/TRIVSEL		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Sykefravær	6,5	5,96
Fræna kommune har som målsetning at vi ikke skal ha sykefravær som følge av skader i arbeidssammenheng. Alle nestenulykker skal også rapporteres og behandles.		

KOSTNADSKONTROLL

Ramme

Budsjett

Regnskap

Ramme - teknisk drift og anlegg

30 962

31 360

Ramme - VAR

-12 399

-12 820

Kommentar:

Avvik fra budsjett:

Underskudd på området teknisk drift og anlegg: 398 tusen i 2018

VAR – tjenesten hadde overskudd på 421 tusen

[Personvernerklæring](#)

IKT arbeidet i kommunen

IKT arbeidet i kommunen 2018

Kommunestyret i Fræna kommune bestemte i 2017 at kommunen skulle tre ut av IKT Orkidé samarbeidet, og etablere en egen løsning sammen med Eide kommunen innen 01.01.2019. Arbeidet på IKT siden i kommunen har i stor grad dreid seg om dette i 2018. Arbeidet startet med opprettelse av en egen prosjektgruppe våren 2018 der alle de ansatte på IKT avdelingene var medlemmer. Denne prosjektgrupper rapporterte til en styringsgruppe bestående av Rådmennene i kommunene, Enhetsledere med personalansvar og Prosjektlederen for Hustadvika kommune. Fra han tiltrådte har også Administrasjonssjefen i Hustadvika kommune deltatt på møtene i gruppen.

Prosjektgruppen hadde på våren også mye arbeid med kontrakter og møter med leverandører for å slikke kontrakter og avtaler fra IKT Orkidè samarbeidet, som hadde mange av kontraktene mellom kommunene og leverandørene. Selve arbeidet med sammenslåingen startet på forsommeren 2018.

Alle systemer som vi hadde i IKT Orkidè var flyttet pr 01.01.2019 som planlagt, i tillegg var de kommunale systemene slått sammen og ferdigstilt for å kunne settes opp for den nye Hustadvika kommune. Det gjenstår fremdeles ett omfattende arbeid i 2019 med sammenstilling av data, og en vil kunne tenke seg at arbeidet med kommunesammenslåing ikke er helt ferdig på IKT siden før lenge etter at den nye kommunen er i drift. Dette gjelder spesielt avlevering av arkivsystemer, som vi ikke vil kunne starte med før etter årsskiftet 2019/2020.

Vi gjennomførte ett betydelig arbeid i å modernisere, forenkle og øke sikkerheten på den nye plattformen i forhold til den tidligere løsningen. Her kan spesielt nevnes en full gjennomgang og endring av nettverksstruktur og tjenesteleveranse. Vi fikk også flyttet alle brukere opp i skyen, og startet med bruken av Office 365 fra Microsoft. Vi har også fått en hybrid løsning der enkelte av fagsystemene leveres via en SaaS / ASP løsning slik at disse driftes av leverandørene med best kompetanse i systemene. Vi har en

løsning der leverandørene er inne og drifter systemer som står på vårt utsyr, og der de har ansvaret for oppetiden og kvalitet. Vi har innført to-faktor pålogging mot alle systemer i Sikker Sone, eller som inneholder personopplysninger noe som representerer en vesentlig øking i sikkerheten sammenlignet med den forrige løsningen. Vi har fastet ut de serverrommene i kommunene, og har etablert de nye on-site løsningene i felles serverrom.

I mai i 2018 ble GDPR innført i Norge og dette har medført at alle systemleverandørene som Fræna kommune kjøper tjenester fra har måttet fornye sine Databrukeravtaler, dette har også vært ett meget omfattende arbeid for både leverandørene og Kommunen. Dette medfører også at de samme avtalene må oppdateres ved alle endringer i avtalen. Fræna kommune inngikk en avtale om Felles Personvernombud med Interkommunalt Arkiv i Ålesund, da alle nå må ha eget Personvernombud i virksomheten for å følge GDPR standarden.

Vi kjøpte inn 250 bærbare pcer til skolene i kommunen, og er nå på målet for fyllingsgraden på mellomtrinnet. I 2019 vil det siste innkjøpet i Fræna kommune gå til småtrinnet på skolene. Skolene har nå også fått Office 365 for både for elev og lærer, og dette gjør at elevene har tilgang til skolearbeidet sitt der hvor de har Internett. De kan også laste ned en versjon av Office pakker fra Microsoft som de kan installere på sine private pcer, selv om dette ikke er nødvendig får å kunne jobbe.

Vi har fått inn fire nye lokasjoner på fiber slik at vi nå nesten har nådd målet for å få alle byggene i kommunen over på fiber, for å sikre en rask og stabil leveranse an nettverk til uteavdelingene.

Kommunikasjon

Digitale medier

Helt i slutten av 2017 lanserte Fræna kommune ny nettside. Den gamle sida var nyhetsfokusert, mens den nye er tjenesteorientert. Det er lagt ned mye arbeid også i 2018 i å presentere alle de kommunale tjenestene på en god og mest mulig lik måte. Tjenesteartiklene sier noe om hva du får av tjenester og hvordan du går frem for å

motta tjenesten, hvem som kan få tilbudet, eventuelle søknadsfrister, priser og hvordan du går frem for å klage.

Hjemmesiden har gått fra å være en tradisjonell informasjonskanal til å bli et sted innbyggerne og andre kan benytte seg av våre selvbetjeningsløsninger hele døgnet. Nettsidene har blitt et sentralt verktøy til å oppnå bedre kundeservice og økt effektivisering. Vi har fremdeles nyheter på hjemmesiden, men disse har ikke samme fokus som før. Nyheter deler vi også på kommunens Facebookside.

I gjennomsnitt er rundt 1000 besøkende innom www.frana.kommune.no hver dag.

Sidene med mest besøk er:

- Ledige stillinger
- Politiske møter og sakspapir
- Eiendom/bygg/plan
- Finn ansatt
- For ansatte

Sosiale medier

Bruk av sosiale medier i kommunikasjon med innbyggerne ble for alvor satt på dagsorden i 2011. Fræna kommunes offisielle Facebook-side ble lansert, og overvåkes/oppdateres av de ansatte ved Sørviskontoret. Pr i dag har siden over 2100 følgere og vi ser at det er gjennom denne kanalen vi når flest med aktuelle nyheter. Samtidig med lanseringen av den kommunale Facebook-siden, ble retningslinjer for bruk av sosiale media på nettet i Fræna kommune vedtatt.

SvarUT

Fræna kommune tok for alvor i bruk SvarUT i 2016. Dette er en funksjonalitet som gjør at alle utgående brev som blir produsert i vårt sak/arkiv-system ePhorte, kan sendes direkte fra systemet og til mottakerens digitale postkasse. Mottakerne får raskere svar (slipper postgangen), kommunen får forbedret sine arkiveringsrutiner, og vi kan spare

flere hundre tusen kroner i året på papir, konvolutter, frankering og tidsbruk blant ansatte på dette. Det har vært økning i bruk av SvarUT fra 2017 til 2018.

Kommune-Kari, kommunens chatbot:

I 2018 lanserte vi kommunens chatbot som heter Kommune-Kari. Kari kan besvare spørsmål om kommunale tjenester generelt, i tillegg har vi lagt inn lokal informasjon om Fræna som hun svarer på. På statistikken ser vi at hun svarer ut mye på kveld og helg og har ca 70 samtaler med innbyggerne være i løpet av uka.

[Personvernerklæring](#)

} Kommunereform - "i samme båt med kurs for Hustadvika kommune"

Fellesnemnda - interrimsfellesnemnd

Fellesnemnda hadde 9 møter i 2018.

37 saker ble behandlet.

Fellesnemnda ansetter Per Sverre Ersvik som administrasjonssjef for Hustadvika kommune 10. april 2018, som begynte i stilling 1.august 2018.

Medlemmer i fellesnemnda

Eide kommune: 9 representanter

Fræna kommune: 9 representanter

Eide har leder og Fræna har nestleder i Fellesnemnda.

- Egil Strand, Eide (H) Leder
- Eli Sildnes, Eide (H)
- Terje Lyngstad, Eide (H)
- Elise Fiske, Fræna (H)
- Birgit Dyrhaug, Eide (SP)
- Odd Arne Halaas, Eide (SP)
- Tove Henøen, Fræna (SP) Nestleder
- Trond Malmedal, Fræna (SP)
- Kjell Arne Iversen, Fræna (SP)
- Rune Strand, Eide (AP)
- Kari Nergård, Eide (AP)
- Jarle Ugelstad Klavenes, Eide (AP)
- Jan Arve Dyrnes, Fræna (AP)
- Sofie Elisabeth H Brekken, Fræna (AP)

- Ragnvald Olav Eide, Eide (V)
- Annhild Viken Sunde, Fræna (V)
- Kjell Lode, Fræna (KRF)
- Johnny Varhol, Fræna, (FRP)

Odd Arne Halaas, Eide (SP) har gått ut av fellesnemnda og nytt medlem er Odd Magne Bolli, Eide (SP).

I tillegg kommer varamedlemmer.

Partssammensatt utvalg

Partssammensatt utvalg hadde 9 møter i 2018 og behandlet 26 saker. Partssammensatt utvalg har behandlet og vedtatt 18 kapitler i personalhåndboken til Hustadvika kommune. Blant disse er sentrale reglement som livsfasepolitikk, forebygging og håndtering av vold og trusler, retningslinjer for håndtering av seksuell trakassering, retningslinjer for varsling og etiske retningslinjer. Partssammensatt utvalg innstilte til fellesnemnda i saken om tilsetting av administrasjonssjef.

Medlemmer:

- Jan Arve Dyrnes, Fræna (AP) Leder

- Birgit Dyrhaug, Eide (SP) Nestleder
- Egil Strand, Eide (H)
- Tove Henøen, Fræna (SP)
- Rune Strand, Eide (AP)
- Elise Fiske, Fræna (H)
- Åse Myrbostad, tillitsvalgt Eide, Utdanningsforbundet
- Carita Naas, tillitsvalgt Eide, Fagforbundet
- Gjermund Ø Moe, tillitsvalgt Fræna, Sykepleierforbundet
- Anne Lisbeth Ukkelberg, tillitsvalgt Fræna, Delta
- Heide Gjendem, hovedverneombud

I tillegg kommer varamedlemmer

Prosjektets organisering

- Administrasjonssjef 100 %, Per Sverre Ersvik, 1.08.2018
- Prosjektleder 100 %, Anne Thorsrud, 18.04.17
- Prosjektmedarbeider 50 %, Sverre Hovland, 1.10.17
- Prosjektmedarbeider politisk sekretariat og saksbehandling 20 %, Merete Rødal, 1.01.17
- Prosjektmedarbeider informasjon 10 %, Gunn Kristin Moen Skotheim, 1.10.17 (permisjon fra mai 2018)
- Prosjektmedarbeider helse og omsorg 20 %, Jan Morten Dale, 1.12.17 – 31.12.2018

Milepælsplan

Arbeidsgiverpolitikk og politisk organisering ble vedtatt av fellesnemnda i første møte i 2018 (24.01.18). Kartlegging av tjenestene i kommunene ble ferdigstilt i 2017, men ytterligere kartlegginger er nødvendig i de ulike prosessene som foregår eller blir initiert. Administrasjonssjefen er på plass og overordnet administrativ organisering ble vedtatt av fellesnemnda 2.10.18. Innplassering av framtidens toppledelse ble i all hovedsak ferdigstilt i 2018. Arbeidet med videre organisering og innplassert ble påbegynt i slutten av november 2018 og fortsetter i første halvår 2019. Arbeidet med politiske reglement og delegeringsreglement ble satt i gang i 2018 og vil bli ferdigstilt i 2019.

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel med planstrategi og planprogram ble behandlet i fellesnemnda i 2018. Tre retningsplaner ble presentert for fellesnemnda. Fylkesmannen tildelte 500 tusen kroner i skjønnsmidler til dette arbeidet, som det ble rapportert på til fylkesmannen og fylkeskommunen 20.11.18. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika kommune vil fortsette i 2019. Nødvendige vedtak og planer for kommunevalget 2019 er på plass.

Større saken i 2018

- Politisk organisering i Hustadvika kommune
- Planprogram kommuneplanens samfunnsdel 2020 - 2032
- Tilsetting av administrasjonssjef
- Overordnet administrativ organisering
- Familiens hus ble vedtatt og skal etableres i Eide

Regnskap 2018

Budsjett og økonomiplan Hustadvika kommune		
	Regnskap 2018	Budsjett 2018
Inngående balanse	22 969	22 969
Øremerkede statstilskudd		
Skjønnstilskudd Fylkesmannen	1 500	1 000
Regionsentertilskudd - ikke medregnet i sum		4 030
Reformstøtte		
Refusjon fra andre		
Tilskudd fra staten - lokaldemokrati	100	100
Infrastrukturtiltak - Varholveien?		
Sum inntekter	24 569	24 069
Lønnsutgifter	1 555	1 500
Pensjon	223	248
Arbeidsgiveravgift	257	246
Honorar, godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste	43	
Sosiale kostnader (pensjon, arb.g.avgift)		
Kontormateriell, diverse kostnader	46	
Bespising	55	50
Opplæring, kurs, seminar, reiser	71	100
Informasjon og kommunikasjon		100
Inventar og utstyr	127	50
Utrednings- og bistandskostnader	1 193	3 000
Juridisk bistand		1 000
Kjøp av tjenester fra kommuner inkl per.resurser	897	1 400
Kostandsdekning Fræna og Eide kommuner	1 000	1 000
Tilskudd til andre - den norske kirke	204	204
Leie av lokaler Eide kommunehus	77	
Arrangementer - Hustadvika kommune	56	100
Kommuneavis - Hustadvika kommune inkl porto	224	280
Fellestiltak	25	500
Lokaldemokrati		100
Avsetning til fond	18 516	
Sum utgifter	6 053	9 878
Resultat	18 516	14 191

I 2018 mottok Hustadvika kommune 500 hundre tusen kroner i skjønnsmidler til kommuneplanarbeidet. Dette var en merinntekt sammenlignet med budsjett.

Utredning og bistandskostnader er lavere enn budsjettet av to grunner. Noen av kostnadene til utredninger blir først fakturert i 2019 da deler av utredningsarbeidet foregår i 2019, men ble budsjettet i 2018. Det andre er at vi har valgt å gjøre utredninger selv, som var planlagt å kjøpe fra andre.

Det er ikke påløpt kostnader til juridisk bistand i 2018. KS har bistått kommunen med råd uten at dette har medført kostnader.

Kjøp av tjenester fra kommuner inkl. personalressurs har også blitt noe lavere. Ikke på grunn av mindre bruk, men fordi en i mange tilfeller har funnet det prakt eller hensiktsmessig å fordele kostnadene mellom Eide, Fræna og prosjektet Hustadvika kommune.

Prosjektet har 18,5 millioner igjen av engangsstøtten ved kommunesammenslåingen ved årsskiftet 2018/2019. Det vil oppstå doble kostnader (pukkelkostnader) i 2019 og 2020. Eksempler på dette er:

- Barnevernet i Hustadvika kommune skal etableres og overta barnevernssakene Eide kommune har i samarbeid med Molde. Det blir behov for oppbemanning av barneverntjenesten tidligere enn 1.01.2020 for å sikre en best mulig ivaretagelse av barnets beste og en god overgang til Hustadvika barnevern. Merkostnadene til lønn til nye medarbeidere er ikke budsjettet i kommunene Eide og Fræna og vil bli dekket av prosjektet.
- Samordning av digitale løsninger mellom Eide og Fræna. I 2019 er det flere eksempler på at kostnader påløper i Eide, Fræna og Hustadvika før vi bare har en løsning for Hustadvika kommune i 2020.
-
- Flyttekostnader – ombyggingskostnader. En må påregne behov for bygningsmessig tilpassing ved flytting av medarbeidere inn i felles organisasjon i Hustadvika kommune.
Kostnader ved flytting må påregnes. Dette er ikke budsjettet i Eide og Fræna kommuner og belastes prosjektet.

Oppsummert arbeides det med å holde kostnadsnivået nede og ha totalforståelse for kommunenes økonomiske utfordringer.

[Personvernerklæring](#)

Revisjonsberetning 2018

Fræna kommune har mottatt revisjonsberetning for 2018 datert 15.04.2019. Revisjonsberetningen er en "ren beretning", dvs. at revisjonen ikke har vesentlige merknader eller kommentarer til årsrapporten.

MRR
Møre og Romsdal Revisjon IKS

Til: Kommunestyret i Fræna kommune

Kopi:
Kontrollutvalet
Formannskapet
Rådmannen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Fræna kommunes årsregnskap som viser kr 603 735 887 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 0,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Fræna kommune per 31. desember 2018, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapspraksis i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Rådmannen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Rådmannens ansvar for årsregnskapet

Rådmannen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapskikk i Norge. Rådmannen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- evaluerer vi om de amvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av administrasjonssjefen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og rådmannen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Postadresse: Møre og Romsdal Revisjon IKS, Kolbåken 1, 6509 Kviteseid
Avd. Molde, Storgata 18, 4413 Molde - Avd. Sunndal, Idrætsbygningen 1, 6600 Sunndal
e-post: post@mrevisjon.no
Organisasjonsnummer 917 802 149

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Molde, 15. april 2019

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Ronny Rishaug

oppdragsansvarlig revisor

› Rådmannens kommentarer

Rådmannen sin kommentar til årsrekneskapen for 2018

Økonomi

For 3 år sidan vart økonomien i Fræna friskmeldt. Etter mange år som ROBEK-kommune, fekk kommunestyret igjen råderetten over kommuneøkonomien. I perioden etter har vi leverte sterke resultat i Fræna.

I 2018 snudde denne trenden, og rekneskapen syner eit 0-resultat. Grunnane til dette kjenner vi, men endringa gir sjølvsagt grunn til uro. Den same tendensen gjer seg gjeldande i mange andre

kommunar, og ber bod om stramare kommuneøkonomi i åra framover.

I 2017 var netto driftsresultat i kommunen om lag 40 mill. Kort fortalt gjekk det meste vår veg, og la grunnlaget for det gode resultat. I 2018 har vi sett det motsette; det meste gjekk ikkje vår veg.

Vi hadde eit meirforbruk i den kommunale drifta på 10,8 mill. Dette er om lag 16 mill. svakare enn året før. Kostnadsauken er særskilt stor innanfor områda *Barnehagar*, *Heimebaserte tenester* og *Helse og familie*. Mange av dei andre driftseiningane i kommunen sleit også med å halde budsjettramma, og gjekk ut av året med meirforbruk.

Skatteinngangen i 2018 var god, og medverka i stor grad til at kommunen ikkje fekk eit raudt tal på nederste linja i årsrekneskapen.

Kommunale tenester

Skulesak har vore ei betent sak i Fræna i mange år. I 2018 gjennomførte vi eit omfattande arbeid med skulestrukturen i Fræna. Vi hadde Telemarksforkning inne som ekstern konsulent i dette arbeidet. I november konkluderte kommunestyret, og vedtok at 5.-7. klassane ved Tornes skule og Sylte/Malme skule vert overført til sentrumsskulen når denne vert ferdig. Det hastar å få gjennomført denne endringa, og gjennom denne verte i stand til å kunne hente ut driftsmessige fordelar. Den politiske usemja om skulestruktur er framleis stor. Dette gir grunn til uro.

Arbeidet med den nye skulen på Jendem starta opp i 2018. Denne legg grunnlaget for ei samling av alle barnehageelevane på sørsida, og ei avvikling av skuledrifta i Aureosen.

Innenfor omsorgssektoren står vi overfor store utfordringar det neste tiåret. Talet på eldre over 80 år aukar sterkt. Dette vil sette kommunen på prøve.

I 2018 analyserte PwC omsorgstenestene i Fræna og Eide. PwC konkluderte med at Hustadvika kommune ikkje vil vere i stand til å levere gode tenester dersom kommunen ikkje gjennomfører ei sentralisering og samling av tenestetilbodet. Dette vil legge grunnlaget for ein meir effektiv bruk av det spesialiserte helsepersonellet i kommunen.

Tettstedsprogrammet

Arbeidet med å utvikle Elnesvågen til kommunesenter for Hustadvika – Tettstadprogrammet, har hatt fullt trykk i 2018. Tre arkitektteam leverte sine framlegg til utforminga av Elnesvågen.

Alle teama hadde fokus på å skape eit sentrum som fungerer godt for dei som driv næringsverksemd, dei som bur og ferdast i sentrum, og som er berekraftig i eit miljøperspektiv.

Kommunen gjennomførte mange temamøter med ulike interessentar og fleire folkemøter om temaet. Ei breidt samansett vurderingsgruppe har i ettertid samla innspela frå arkitektane, og staka ut kursen for sentrumsutviklinga.

Organisasjon

Arbeidet med å førebu samanslåinga av Fræna og Eide har krevd mykje av organisasjonen i 2018. Det er ein omfattande prosess å slå saman to store organisasjonar. I utgangspunktet skulle ein tru at kommunane var rimeleg like, men vi fekk raskt sjå at skilnadene er mange. Kommunane har vore ulike både med omsyn til organisering, tenesteleveranse og kultur.

Vi har stadig arbeidd oss tettare saman, og skal vere klar med ny kommune frå 2020.

Elnesvågen, 15. mars 2019

Anders Skipenes, rådmann

[Personvernerklæring](#)

) Ordførerens kommentar

2018 har vært et krevende år, både administrativt og politisk. Vi er inne i det siste året før Eide og Fræna skal slåes sammen til en kommune. Det er mange detaljer som skal på plass og mange som skal involveres.

Etter flere år med stort overskudd, har vi i år levert et regnskap som går omtrent i null.

Samtlige enheter har jobbet hardt for å levere gode tjenester til innbyggerne innenfor sine rammer. Det berømmer jeg de ansatte for. Men noen år er det litt mer krevende å holde rammene. Uforutsette ting skjer, og vi har hatt

flere brukere av lovpålagte tjenester enn det som det var budsjettert med. Da er det godt å vite at vi både i 2016 og 2017 satte av penger til disposisjonsfond og investeringsfond.

Vi har fått gjennomført mange gode prosjekter. Det nye påbygget på Jendem skole er godt i gang. Arbeidet med å ta igjen etterslepet på vedlikehold av både kommunale veier og bygg har fortsatt. HOPP-prosjektet som skal gi barn i skole og barnehage mer aktivitet i læring, har kommet godt i gang. Det har også hverdagsrehabilitering. For å nevne noe.

Det er viktig at det også skjer nyutvikling, og kommunen ønsker derfor fortsatt å satse på å tilrettelegge for næringsutvikling. Dette er ofte et langsiktig arbeid.

Når de økonomiske rammene er begrenset er det derfor viktig å prioritere. Vi må finne den riktige balansen mellom vedlikehold og nyutvikling, mellom lovpålagte tjenester og tjenester som fremmer bolyst og god helse. Et sterkt sentrum er også viktig for Fræna kommune. Ikke minst når vi nå blir administrasjonssted for Hustadvika kommune. Et

attraktivt kommunesentrum mener jeg er garantien for en desentralisert bosetting. Det er derfor gledelig å se at det er kommet til flere nye etablerere også i 2018. I løpet av 2019 vil vi også begynne å se resultatet av tettstedsprogrammet.

Vi skal jobbe hardt sammen i det neste året for å holde budsjett, samtidig som vi gjennomfører de nødvendige investeringene som vi har planlagt. Vi skal gå inn i Hustadvika med en solid økonomi og sammen med Eide håper jeg vi skal kunne effektivisere den administrative driften på en slik måte at vi også sikrer en god økonomi i den nye kommunen.

Tove Henøen

ordfører

[Personvernerklæring](#)